

PROTOKÓŁ NR XXVII/2017

z XXVII sesji VII Kadencji Rady Gminy w Morzeszczynie odbytej w dniu 30 sierpnia 2017 roku

W dwudziestej siódmej sesji VII Kadencji uczestniczyli radni Rady Gminy według załączonej listy obecności.

Na stan 15 radnych, obecnych na sesji było 12 radnych.

Porządek obrad sesji:

1. Otwarcie sesji i powitanie gości.
2. Sprawdzenie obecności radnych i stwierdzenie prawomocności obrad.
3. Zatwierdzenie porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu z XXVI sesji Rady Gminy z dnia 14.06.2017r.
5. Sprawozdanie Wójta Gminy z działalności w okresie międzysesyjnym.
6. Informacja Dyrektora Zarządu Dróg Wojewódzkich nt. Stanu dróg wojewódzkich i planowanych inwestycji na terenie gminy Morzeszczyn.
7. Informacja Dyrektora GZEAS, dyrektorów szkół odnośnie przygotowania placówek oświatowych do nowego roku szkolnego 2017/2018.
8. Informacja dyrektora Zespołu Szkół w Morzeszczynie o wynikach sprawdzianu klas III gimnazjalnych.
9. Informacja Skarbnika Gminy oraz stanowisko komisji Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw Rady Gminy dotycząca następujących projektów uchwał:
 - w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Morzeszczyn,
 - w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2017,
 - w sprawie przyznania dotacji celowych dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej działających na terenie Gminy Morzeszczyn,
 - w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Morzeszczyn oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania.
10. Dyskusja.
11. Podjęcie uchwał jw.
12. Informacja Wójta Gminy oraz stanowisko Komisji Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw Rady Gminy dotycząca następujących projektów uchwał:
 - w sprawie określenia wzorów formularzy informacji w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny oraz na podatek leśny,
 - w sprawie zmiany uchwały dotyczącej uchwalenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn na lata 2016 – 2021”,
 - w sprawie przystąpienia do partnerstwa w projekcie pn.: ”Pomorskie urzędy przyjazne przedsiębiorcom” przewidzianym do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne.
13. Dyskusja.
14. Podjęcie uchwał jw.
15. Informacja Sekretarza Gminy oraz stanowisko Komisji Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw dotycząca następujących projektów uchwał:
 - w sprawie opinii dotyczącej przedłużenia umowy dzierżawy nieruchomości rolnej w Dzierżaznie,

- w sprawie powołania komisji doraźnej w sprawie ustalenia nazwy nowo utworzonej ulicy w Morzeszczynie.

16. Dyskusja.

17. Podjęcie uchwał jw.

18. Interpelacje i zapytania radnych.

19. Sprawy różne.

20. Zakończenie XXVII sesji VII Kadencji Rady Gminy.

Ad. 1.

Otwarcia sesji i powitania gości dokonał Wiceprzewodniczący Rady Gminy Pan Jan Olech.

Ad. 2.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy stwierdził, iż w sesji uczestniczy 80% radnych, a więc sesja jest prawomocna do podejmowania uchwał.

Ad. 3.

Za przyjęciem porządku obrad głosowało 11 radnych (obecnych na sali), przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0.

Ad. 4.

Za przyjęciem protokołu z ostatniej sesji tj. z dnia 14 czerwca 2017 roku głosowało 10 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 1.

Ad. 5.

Sprawozdanie z działalności w okresie między sesyjnym tj. od dnia 14 czerwca 2017 roku do dnia 30 sierpnia 2017 roku przedstawił Wójt Gminy Pan Piotr Laniecki.

Sprawozdanie powyższe w załączeniu do protokołu.

Ad. 6.

W związku z nieobecnością zaproszonego gościa na sesji dyrektora Zarządu Dróg Wojewódzkich, temat związany ze stanem dróg wojewódzkich i planowanych inwestycji na terenie gminy Morzeszczyn zostanie przełożony na kolejną sesję Rady Gminy.

Ad. 7.

Dyrektor GZEAS Pani Krystyna Kordunowska przedstawiła informację odnośnie przygotowania placówek oświatowych do nowego roku szkolnego 2017/2018.

Informacja jw. stanowi załącznik do protokołu.

Informację w sprawie jw. przedstawili:

- dyrektor Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Nowej Cerkwi Pani Urszula Bielska - Brodnicka,
- dyrektor Zespołu Szkół w Morzeszczynie Pan Piotr Gębicki.

Ponadto swoje stanowisko odnośnie przygotowania placówek oświatowych do nowego roku szkolnego 2017/2018 przedstawił Przewodniczący Komisji Kultury, Oświaty, Zdrowia i Spraw Socjalnych Pan Roman Talaga. Komisja odbyła swoje spotkanie w dniu 28 sierpnia 2017 roku z dyrektorami szkół w Morzeszczynie i Nowej Cerkwi. Stanowisko Komisji stanowi załącznik do protokołu.

Ad. 8.

Wicedyrektor Zespołu szkół w Morzeszczynie Pani Bożena Kriger – Osowska przedstawiła wyniki egzaminu klas III gimnazjalnych.

Informacja jw. stanowi załącznik do protokołu.

Do przedstawionych wyników egzaminu radna Pani Elżbieta Czarnecka zwróciła się z zapytaniem odnośnie skali staninowej stosowanej na tle wyników osiągniętych przez daną szkołę. Radna

częściowo usprawiedliwiła uczniów z niskimi wynikami egzaminu gimnazjalnego, ponieważ uczniowie z grup projektowych są bardziej zmęczeni dużą ilością godzin spędzonych w szkole, do domów wracają późno i nie mają ochoty na dalszą naukę.

Radny Pan Roman Talaga podziela zdanie radnej Elżbiety Czarneckiej.

Pani Bożena Kriger – Osowska poinformowała radną, iż skala stanin pozostała bez zmian.

Na temat wyników egzaminu klas III gimnazjalnych zabrał głos Wójt Gminy Pan Piotr Laniecki, który nie jest zadowolony z wyników, ponieważ nasi uczniowie zakwalifikowali się na ostatnim miejscu w powiecie tczewskim. W takim przypadku należy poczynić wszystko, aby na przyszłość te wyniki były lepsze. Oczekuje również od dyrektorów szkół, aby znaleźli zastępstwo za nauczycieli przebywających na dłuższym zwolnieniu lekarskim.

Dyrektor Zespołu Szkół w Morzeszczynie oraz radny Pan Roman Talaga, który z zawodu jest nauczycielem wyjaśnili przyczyny zastępstw nauczycieli przebywających na dłuższym zwolnieniu lekarskim.

Radny Pan Janusz Kowalski zwrócił uwagę na brak dodatkowych zajęć dla dobrych uczniów, ponieważ zajęcia takie są ciągle organizowane dla tych słabszych, a z tego wynika, że i tak się nie uczą, sądząc po wynikach.

W dalszej części sesji głos zabrał gość radny powiatowy Pan Bogdan Olszewski, który w kilku słowach przedstawił zadania realizowane przez powiat m. innymi budowę mostu, szpital tczewski, który nie spełniał standardów, a obecnie spełnia. W związku z tym Starostwo Powiatowe musi spłacać kredyty zaciągnięte na przebudowę szpitala by mógł spełniać określone standardy.

Radna Pani Elżbieta Czarnecka zadała gościowi pytanie dotyczące zimowego utrzymania dróg powiatowych, do kogo należy zgłaszać taki problem?

Radny Powiatowy poinformował, iż do firmy PELKOM w Pelplinie.

Radny Henryk Grochowski zgłosił problem drogi powiatowej Gąsiorki – Kierwałd. Droga ta wymaga zebrania poboczy i wyrównania spadku przy świetlicy wiejskiej, gdyż gromadzi się tam sporo deszczówki i nie schodzi woda.

Ad. 9.

Skarbnik Gminy Pani Lucyna Skurak przedstawiła informację dotyczącą następujących projektów uchwał:

- w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Morzeszczyn,
- w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2017,
- w sprawie przyznania dotacji celowych dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej działających na terenie Gminy Morzeszczyn,
- w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Morzeszczyn oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania.

Swoje stanowisko do powyższych projektów uchwał przedstawiła Komisja Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw, która nie wnosi uwag i jest za ich podjęciem.

Ad. 10.

W dyskusji nad powyższym było brak.

Ad. 11.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy Pan Jan Olech odczytał następujące projekty uchwał:

- Nr XXVII/180/2017 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Morzeszczyn, za uchwałą głosowało 10 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 2,
- Nr XXVII/181/2017 w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2017, za uchwałą głosowało 10 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 2,
- Nr XXVII/182/2017 w sprawie przyznania dotacji celowej dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej działających na terenie Gminy Morzeszczyn, za uchwałą głosowało 12 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0,

- Nr XXVII/183/2017 w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Morzeszczyn oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania, za uchwałą głosowało 12 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0.

Uchwały jw. stanowią załączniki do protokołu.

Ad. 12.

Wójt Gminy Pan Piotr Laniecki przedstawił informację dotyczącą następujących projektów uchwał:

- w sprawie określenia wzorów formularzy informacji w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny, oraz na podatek leśny,
- w sprawie zmiany uchwały dotyczącej uchwalenia „ Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn na lata 2016 – 2021”,
- w sprawie przystąpienia do partnerstwa w projekcie pn. „Pomorskie urzędy przyjazne przedsiębiorcom” przewidzianym do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne.

Swoje stanowisko do powyższych projektów uchwał przedstawiła Komisja Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw, która nie wnosi uwag i jest za ich podjęciem.

Ad. 13.

Dyskusji nad powyższym było brak.

Ad. 14.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy Pan Jan Olech odczytał następujące projekty uchwał:

- Nr XXVII/184/2017 w sprawie określenia wzorów formularzy informacji w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny oraz na podatek leśny , za uchwałą głosowało 12 radnych, przeciw - 0, wstrzymało się od głosu - 0
- Nr XXVII/185/2017 w sprawie zmiany uchwały dotyczącej uchwalenia „ Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn na lata 2016 – 2021”,
- Nr XXVII/186/2017 w sprawie przystąpienia do partnerstwa w projekcie pn. „Pomorskie urzędy przyjazne przedsiębiorcom przewidzianym do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Działania 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne, za uchwałą głosowało 12 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0.

Uchwały jw. stanowią załączniki do protokołu.

Ad. 15.

Sekretarz Gminy Pan Roman Szwarc przedstawił informację dotyczącą następujących projektów uchwał:

- w sprawie opinii dotyczącej przedłużenia umowy dzierżawy nieruchomości rolnej w Dzierżążnie,
- w sprawie powołania Komisji doraźnej w sprawie ustalenia nazw nowo utworzonych ulic w Morzeszczynie.

Odnosnie projektu uchwały w sprawie powołania Komisji doraźnej w sprawie ustalenia nazw nowo utworzonych ulic w Morzeszczynie, Wiceprzewodniczący Rady Gminy poinformował, iż na posiedzeniu Komisji stałych Rady Gminy w dniu 24 sierpnia 2017 roku wstępnie ustalono skład tej Komisji.

Wobec powyższego Wiceprzewodniczący Rady Gminy poprosił o potwierdzenie wyrażenia zgody na uczestnictwo w pracach komisji jw.:

- 1) Czarnicka Elżbieta – Przewodniczący Komisji, wyraża zgodę,
- 2) Komosińska Urszula – Członek, wyraża zgodę,

3) Olech Jan – członek, wyraża zgodę,

4) Olech Michał – członek, wyraża zgodę.

Swoje Stanowisko do powyższych projektów uchwał przedstawiła Komisja Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw, która nie wnosi uwag i jest za ich podjęciem.

Ad. 16.

Dyskusji nad powyższym było brak.

Ad. 17.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy Pan Jan Olech odczytał następujące projekty uchwał:

- Nr XXVII/187/2017 w sprawie opinii dotyczącej przedłużenia umowy dzierżawy nieruchomości rolnej w Dzierżąźnie, za uchwałą głosowało 12 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0,
- Nr XXVII/188/2017 w sprawie powołania Komisji doraźnej w sprawie ustalenia nazw nowo utworzonych ulic w Morzeszczynie, za uchwałą głosowało 12 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0.

Uchwały jw. stanowią załączniki do protokołu.

Ad. 18.

W interpelacjach i zapytaniach radnych głos zabrali:

- radny Pan Henryk Grochowski odnośnie niepalącej się lampy ulicznej przy drodze powiatowej oraz zwrócił się z prośbą o łódkę tłucznia drobnego na poprawę drogi niedawno remontowanej Wielbrandowo - Kierwałd,

- radna Pani Elżbieta Czarnecka podziękowała za naprawę drogi z Kulic do Gętomia, druga droga Gętomie – Morzeszczyn nie została naprawiona. Radna prosi o zebranie chociaż garbu na tej drodze. Ponadto radna zgłosiła problem, który ma na celu usunięcie dzikiego zwierzęcia tj. daniela. Zwierzę to niszczy radnej przydomowy ogródek, drzewa. Radna zgłaszała ten problem do różnych instytucji, ale nie otrzymała żadnej pomocy, więc postanowiła zgłosić tą sprawę do Wójta Gminy,

- radny Pan Jerzy Reszka zwrócił się z zapytaniem w sprawie możliwości zakupu do miejscowości Dzierżąžno tablic kierunkowych z numerami poszczególnych nieruchomości, co dalej w sprawie drogi w stronę lasu. Ponadto radny poinformował, iż droga w stronę posesji Pana Kaliszewskiego zapada się,

- radny Pan Roman Talaga zwrócił się z zapytaniem, czy zostały już zakończone prace związane z ułożeniem jumb i tłucznia na Osiedlu Słonecznym oraz oznakowanie z ograniczeniem prędkości. Odpowiedzi na powyższe udzielił Wójt Gminy Pan Piotr Laniecki.

Odnośnie spraw związanych z miejscowością Kierwałd. Niepaląca się lampa uliczna przy drodze powiatowej zostanie zgłoszona do naprawy przez Wójta Gminy.

Równanie dróg zostanie przeprowadzone, lecz tylko częściowo, tylko te miejsca, które tego wymagają.

Odnośnie spraw związanych z miejscowością Dzierżąžno. Tabliczki kierunkowe z numerami nieruchomości się sprawdzają i zostaną zakupione do Dzierżązna. W kwestii drogi w stronę lasu, właściciele firmy nic nie robią w tym zakresie i brak jest jakiegokolwiek odzewu.

Odnośnie spraw związanych z remontem drogi na Osiedlu Słonecznym, to prace są już ukończone i przy wjeździe są umieszczone niebieskie tablice oznaczające strefę zamieszkania.

Radna Pani Urszula Komosińska zwróciła się z zapytaniem do kogo należy obkasanie poboczy w Borkowie od końca wsi do mostu autostrady A1.

Wójt poinformował radną, że to zadanie należy do województwa.

Ad. 19.

W sprawach różnych sołtys wsi Dzierżąžno poprosił Wójta Gminy o potwierdzenie wykonania zadania tj. drogi gminnej od parkingu do nowego cmentarza w kierunku posesji Pana Andrzeja Okuniewskiego w ramach funduszu sołectkiego.

Wójt Gminy potwierdził wykonanie tego zadania w ramach funduszu sołectkiego.

Ad. 20.

W związku z wyczerpaniem się porządku obrad sesji, Wiceprzewodniczący Rady Gminy Pan Jan Olech zakończył XXVII sesję VII Kadencji Rady Gminy Morzeszczyn.

Protokołowała: Małgorzata Olech
Morzeszczyn, dnia 30 sierpnia 2017 roku.

**LISTA OBECNOŚCI RADNYCH
RADY GMINY MORZESZCZYN NA XXVII SESJI VII KADENCJI RADY GMINY
ODBYTEJ W DNIU 30 SIERPNIĄ 2017 ROKU.**

<i>Lp.</i>	<i>Nazwisko i imię</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Podpis</i>
1	Bandźmiera Katarzyna	Radna	Mieobocna
2	Czarnecka Elżbieta	Radna	Elżbieta
3	Grochowski Henryk	Radny	Henryk
4	Janiczak Karol	Radny	Janiczak
5	Komosińska Urszula	Radna	Urszula
6	Konkol Beata	Radna	Mieobocna
7	Kowalski Janusz	Radny	Kowalski
8	Marcinkowska Renata	Radna	Renata
9	Olech Jan	Radny	Jan Olech
10	Olech Michał	Radny	Michał Olech
11	Raduńska Maria	Radna	Raduńska
12	Reszka Jerzy	Radny	Jerzy
13	Rolnik Mirela	Radna	Mieobocna
14	Szczygielska Helena	Radna	Helena
15	Talaga Roman	Radny	Roman

LISTA OBECNOŚCI

*zaproszonych gości na XXVII sesję VII Kadencji Rady Gminy Morzeszczyn
odbytej w dniu 30 sierpnia 2017 roku.*

Lp.	Imię i Nazwisko	Funkcja	Podpis
1	Piotr Nowak	Soltys Dzierżążno	
2	Irena Wickland	Soltys Gąsiorki	
3	Bożena Kornacka	Soltys Gętomie	
4	Barbara Jelitto	Soltys Morzeszczyn	
5	Jerzy Hildebrandt	Soltys Rzeżęcín	
6	Katarzyna Mania	Soltys Borkowo	
7	Dariusz Czerski	Soltys Lipia Góra	
8	Emilia Reinholz	Soltys Majewo	
9	Jablonka Małgorzata	Soltys Kierwald	
10	Lucyna Skurak	Skarbnik Gminy	
11	Piotr Laniecki	Wójt Gminy	
12	Roman Szware	Sekretarz Gminy	
13	Celina Mueller	Dyrektor GOK	
14	Damian Domański	Dyrektor GBP	
15	Andrzej Lipka	Przewodniczący GKRPA	
16	Krystyna Kordunowska	Dyrektor GZEAS	
17	Piotr Gębicki	Dyrektor Zespołu Szkół w Morzeszczynie	
18	Urszula Bielska - Brodnicka	Dyrektor SP im. Marii Konopnickiej w Nowej Cerkwi	
19	Grzegorz Stachowiak	Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku	
20	Joanna Kępczyńska-Osowska		
21	Magdalena Obiegłowska		

**Sprawozdanie z działalności Wójta Gminy Morzeszczyn
w okresie międzysesyjnym tj. od dnia 14 czerwca 2017 roku
do dnia 30 sierpnia 2017 roku.**

W okresie sprawozdawczym wydałem następujące zarządzenia :

- Nr 25/2017 z dnia 14 czerwca 2017 roku w sprawie określenia wzorów dokumentów związanych z Rejestrem Instytucji Kultury Gminy Morzeszczyn,
- Nr 26/2017 z dnia 21 czerwca 2017 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2017,
- Nr 27/2017 z dnia 10 lipca 2017 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2017,
- Nr 28/2017 z dnia 20 lipca 2017 roku w sprawie określenia wysokości środków Funduszu Sołeckiego na 2018 rok,
- Nr 29/2017 z dnia 25 lipca 2017 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2017,
- Nr 30/2017 z dnia 10 sierpnia 2017 roku w sprawie wyznaczenia pomieszczeń na Salę Ślubów Urzędu Stanu Cywilnego,
- Nr 31/2017 z dnia 10 sierpnia 2017 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2017,
- Nr 32/2017 z dnia 24 sierpnia 2017 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2017.

W okresie sprawozdawczym jako Wójt Gminy Morzeszczyn reprezentowałem gminę Morzeszczyn między innymi na następujących spotkaniach:

- w dniu 19 czerwca w Gdańsku na Sesji Sejmiku Województwa Pomorskiego,
- w dniu 20 czerwca w Pelplinie na Walnym Zgromadzeniu LGD Wstęga Kociewia,
- w dniu 22 czerwca w Tczewie na Walnym Zgromadzeniu LOT Kociewie,
- w dniu 04 lipca w Wejherowie na uroczystości z okazji 20 lecia Związku Gmin Pomorskich,
- w dniu 06 lipca w Błotniku gmina Cedry Wielkie na konferencji w/s eksploatacji oczyszczalni ścieków i stacji uzdatniania z sieciami wodociągowymi włącznie,
- w dniu 07 lipca w Swarzędzie na turnieju powiatowym Kół KGW,
- w dniu 20 lipca w Tczewie na uroczystości wręczenia grantów w ramach programu „Działaj Lokalnie”. Z terenu naszej gminy dofinansowanie zdobyły 3 projekty,
- w dniu 26 lipca w Tczewie na powiatowych uroczystościach z okazji Święta Policji,
- w dniu 24 sierpnia w Pelplinie na uroczystej sesji Rady Powiatu Tczewskiego.

W dniu 11 lipca w imieniu samorządu gminy Morzeszczyn podpisałem umowę w Urzędzie Marszałkowskim w Gdańsku na dofinansowanie w ramach programu Leader budowy siłowni zewnętrznej z elementami gier dla dzieci na placu przy boiskach Orlik.

W okresie sprawozdawczym zakończyły się i zostały rozliczone dwie największe tegoroczne inwestycje tj. modernizacja oczyszczalni ścieków we wsi Morzeszczyn oraz budowa windy przy Zespole Szkół w Morzeszczynie.

W minionym okresie zostały ogłoszone i rozstrzygnięte dwa zamówienia publiczne. Pierwszy na udzielenie gminie Morzeszczyn kredytu w wysokości 1,5 mln zł. Wpłynęły 3 oferty. Zwycięzcą zamówienia został BS Skórcz. Drugie zamówienie dotyczyło remontu drogi gminnej 227014G w miejscowości Rzeżęcín. Wpłynęła jedna ważna oferta firmy „ROMAR” z ceną 225.104,76 zł.

W dniu 26 sierpnia odbyły się w naszej gminie dożynki. Miejscem dożynek była wieś Morzeszczyn, a starostami dożynek byli Państwo Dorota i Tadeusz Szulman rolnicy z wsi Rzeżęcín.

Wszystkim osobom zaangażowanym w zorganizowanie dożynek serdecznie dziękuję.

WÓJT GMINY

Piotr Laniecki

Stan przygotowania placówek oświatowych do nowego roku szkolnego 2017/ 2018

W związku z reformą szkolną na dzień 01.09.2017r. na terenie gminy Morzeszczyn znajdują się następujące placówki oświatowe prowadzone przez jednostkę samorządu terytorialnego:

Szkoła Podstawowa w Morzeszczynie z klasami dotychczasowego gimnazjum oraz
Szkoła Podstawowa w Nowej Cerkwi.

Szkoła Podstawowa w Morzeszczynie

w skład której wchodzi:

1. Szkoła Podstawowa z kl. I – VII – 12 oddziałów – 211 uczniów
2. Klasy II i III dotychczasowego gimnazjum – 4 oddziały – 90 uczniów

Razem w Morzeszczynie – 16 oddziałów – 301 uczniów

Ogółem w Szkole Podstawowej w Morzeszczynie zatrudnionych jest 27 nauczycieli w tym:

- 25 nauczycieli pełnozatrudnionych,
- 2 nauczycieli niepełnozatrudnionych .

Oddziały Przedszkolne

Szkoła Podstawowa w Morzeszczynie prowadzi :

- 2 oddziały przedszkolne – 33 dzieci (w tym 2 dzieci trzyletnich,
5 dzieci czteroletnich,
15 dzieci pięcioletnich,
11 dzieci sześcioletnich)
- zatrudnionych: 2 nauczycieli w pełnym wymiarze czasu pracy
oraz nauczyciele do języka angielskiego i religii na część etatu.

Szkoła Podstawowa w Nowej Cerkwi z kl. I – VII

- 7 oddziałów – 76 uczniów

W Szkole Podstawowej w Nowej Cerkwi zatrudnionych jest 16 nauczycieli w tym:

- 10 nauczycieli pełnozatrudnionych ,
- 6 nauczycieli niepełnozatrudnionych.

Oddział Przedszkolny

W Szkole Podstawowej w Nowej Cerkwi jest prowadzony :

- 1 oddział przedszkolny - 17 dzieci (w tym 1 dziecko trzyletnie,
2 dzieci czteroletnich,
6 dzieci pięcioletnich,
8 dzieci sześcioletnich)
- zatrudniony - 1 nauczyciel na pełnym etacie oraz nauczyciele do języka angielskiego i religii na część etatu.

Porównanie poprzedniego roku szkolnego z nowym :

<u>Zatrudnienie nauczycieli</u>	<u>2016/ 2017</u>	<u>2017/2018</u>
Pełnozatrudnieni w szkołach i gimnazjum	35	35
Niepełnozatrudnieni w szkołach i gimnazjum	6	8
Pełnozatrudnieni w Oddziałach Przedszkolnych	3	3

<u>Oddziały</u>	<u>2016/ 2017</u>	<u>2017/ 2018</u>
Oddziały w szkołach podstawowych	16	19
Oddziały w gimnazjum	6	4
Oddziały przedszkolne	3	3

<u>Uczniowie</u>	<u>2016/2017</u>	<u>2017/2018</u>
Uczniowie w szkołach podstawowych	261	287
Uczniowie w gimnazjum	142	90
Dzieci w oddziałach przedszkolnych	56	50

W porównaniu do poprzedniego roku szkolnego od 01 września 2017 roku będzie:

- 26 uczniów więcej w szkołach podstawowych,
- 52 uczniów mniej w gimnazjum,
- 6 dzieci mniej w oddziałach przedszkolnych.

W obecnym roku szkolnym zwiększył się 1 oddział klasy pierwszej tj. w gminie Morzeszczyn będą trzy oddziały pierwszej klasy (w roku szkolnym 2016/2017 były tylko dwa oddziały klasy pierwszej).

W klasach pierwszych szkół podstawowych jest w tym roku szkolnym **37** uczniów. Dwa oddziały klas pierwszych w Morzeszczynie będą liczyły **28** uczniów (w tym **2** sześciolatków), natomiast w Nowej Cerkwi **9** uczniów (w tym **1** sześciolatek). Dla porównania w poprzednim roku szkolnym do pierwszych klas szkół podstawowych uczęszczało **6** uczniów sześciolatków.

W związku z reformą od nowego roku szkolnego doszedł jeden oddział więcej tj. VII klasa w Szkole Podstawowej w Nowej Cerkwi. Natomiast w Morzeszczynie w miejsce zlikwidowanych I klas gimnazjum będą utworzone VII klasy szkoły podstawowej. Liczba oddziałów w Morzeszczynie będzie taka sama, ponieważ odeszły dwa oddziały III klas gimnazjum, a dochodzą dwie klasy pierwsze szkoły podstawowej.

Informacja dotycząca przydziału godzin w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego w Szkole Podstawowej w Morzeszczynie:

<i>Treść</i>	<i>Rok szkolny 2016/2017</i>	<i>Rok szkolny 2017/2018</i>	<i>Różnica</i>
Godziny podstawowe łącznie z godzinami pedagoga, wychowawcy świetlicy i biblioteki	562	565	+3
Godziny dodatkowe w tym: przedmiotowe, artystyczne, sportowe, wyrównawcze, gimnastyka korekcyjna, nauczanie indywidualne, logopedia, terapia, rewalidacja, psycholog, etyka	87	77	-10
Razem:	649	642	-7

Organ prowadzący zmniejszył w arkuszu organizacyjnym Szkoły Podstawowej w Morzeszczynie na obecny rok szkolny 12 godzin zajęć dodatkowych oraz 3 godzin biblioteki. W porównaniu do poprzedniego roku szkolnego zmniejszono 7 godzin zajęć.

Informacja dotycząca przydziału godzin w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego w Szkole Podstawowej w Nowej Cerkwi:

<i>Treść</i>	<i>Rok szkolny 2016/2017</i>	<i>Rok szkolny 2017/2018</i>	<i>Różnica</i>
Wszystkie godziny nauczycieli szkoły podstawowej i oddziału przedszkolnego	238	267	29

Organ prowadzący zmniejszył w arkuszu organizacyjnym Szkoły Podstawowej w Nowej Cerkwi na obecny rok szkolny 19 godzin, ale w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego zwiększyła się liczba godzin o 29. Zwiększenie godzin jest związane z utworzeniem klasy VII.

W poprzednim roku szkolnym z placówki oświatowej z Morzeszczyna jeden nauczyciel przeszedł na nauczycielskie świadczenie kompensacyjne oraz jeden odszedł na emeryturę.

W obecnym roku szkolnym ustawodawca zdecydował, że uczniowie szkół podstawowych oraz uczniowie gimnazjum będą korzystali z darmowych podręczników oraz materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych. Szkoły złożyły zamówienia do wydawnictw i czekają na ich dostarczenie. Część podręczników została już dostarczona do szkół.

Dotacja na ten cel została przyznana przez Kuratorium Oświaty.

DOWOZY SZKOLNE

Od **1 września 2017r.** dwie trasy dowozów szkolnych tak jak w poprzednim roku szkolnym będą wykonywane przez INWEST-KOM Gniew.

Do dowozów szkolnych wykonywanych przez gminę będzie wykorzystywany od 01 września 2017r. bus Iveco.

W poprzednim roku szkolnym autobus szkolny AUTOSAN H9 został sprzedany.

W okresie wakacji został naprawiony mały autobus. Naprawa dotyczyła rozrządu oraz hamulców. Inne naprawy autobusu szkolnego, które wykonywano w czasie poprzedniego roku szkolnego dotyczyły drobnych remontów związanych z przeglądami technicznymi i awariami oraz wymianą opon.

Informacja dotycząca wydatków związanych z dowozami uczniów w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wg załączonej tabeli:

<i>Treść</i>	<i>Wysokość wydatku w złotych w roku szkolnym 2015/2016</i>	<i>Wysokość wydatku w złotych w roku szkolnym 2016/2017</i>	<i>Różnica</i>
Wydatki związane z wynagrodzeniami pracowników i ich pochodnymi (kierowca i opiekunki)	133 770	135 408	1 638
Części zamienne	7 260	4 735	-2 525
Remonty	6 642	3 232	-3 410
Przeglądy techniczne pojazdów, tachografów i gaśnic w autobusach	958	500	-458
Podatek od środków transportowych	2 796	2 176	-620
Razem poniesione wydatki:	151 426	146 051	-5 375

Przedstawione w tabeli wydatki znajdują się w dowodach księgowych GZEAS .

Opiekunki dzieci w czasie dowozów szkolnych tak jak w poprzednich latach są zatrudniane przez GZEAS.

Corocznie gmina Morzeszczyn zawiera umowę z powiatem na dowóz dzieci niepełnosprawnych do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pelplinie.

Od 1 września 2017 r. będzie dowożonych do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pelplinie 10 uczniów niepełnosprawnych. Jesteśmy w trakcie ustalania zapisów umowy.

Będzie również jedna umowa z rodzicem o zwrot kosztów dowożenia dziecka niepełnosprawnego do Przedszkola Specjalnego w Tczewie.

Dodatkowa informacja, która dotyczy osób przechodzących na emeryturę:

- 1) w 2017 roku trzech pracowników obsługi i administracji przeszło na emeryturę.
- 2) w związku z obniżeniem powszechnego wieku emerytalnego od 01 października 2017r. z przejścia na emeryturę skorzysta jeszcze dwóch pracowników obsługi i administracji, co generuje dodatkowe koszty związane z odprawami emerytalnymi.

Sporządziła:

Krystyna Kordunowska

DYREKTOR GZEAS

w Morzeszczynie

Krystyna Kordunowska

Krystyna Kordunowska

Morzeszczyn, 30.08.2017 r.

**Wykaz prac wykonanych w okresie wakacyjnym
w Zespole Szkół w Morzeszczynie:**

- Remont pomieszczeń kuchennych
- Montaż windy
- Wymalowanie pomieszczenia sklepiku szkolnego i gabinetu pedagoga
- Naprawa instalacji grzewczej w sali gimnastycznej
- Przegląd orywnowania i poszycia dachowego szkoły
- Odnowienie mebli w pomieszczeniu nr 14
- Wymiana wykładziny w sali nr 10
- Prace porządkowe wewnątrz budynku
- Prace pielęgnacyjne i porządkowe wokół szkoły

**Wykaz prac wykonanych w okresie wakacyjnym
w Oddziale Przedszkolnym w Rzeżęcinie:**

- Remont tablicy instalacji elektrycznej
- Prace porządkowe wewnątrz budynku
- Prace pielęgnacyjne i porządkowe wokół Oddziału Przedszkolnego

DYREKTOR
Piotr Gębicki
mgv Piotr Gębicki

EFEKTY KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2016/2017

I. Wyniki egzaminu gimnazjalnego

RODZAJ ARKUSZA	ROK SZKOLNY	ŚREDNIA SZKOŁY	ŚREDNIA WIEŚ	ŚREDNIA POWIAT	ŚREDNIA WOJEWÓDZTWA
GH-JP	2014/ 2015	52,5% Stanin 3/u.tr./	57%	57% G-55%, P-54%	60%
	2015/ 2016	56% Stanin 3/u.tr./	57%	57% P-63%, G-56%	67%
	2016/ 2017	56% Stanin 2/u.tr./	67%	63% P-61%, G-59%	68%
GH-H	2014/ 2015	56,8% Stanin 3/u.tr./	60%	59% G-57%, P-57%	63%
	2015/ 2016	45,8% Stanin 2/tr./	55%	51%	55%
	2016/ 2017	46,4% Stanin 2 /tr./	57%	52% P-49%, G-49%	58%
GM-M	2014/ 2015	41,8% Stanin 4/tr./	44%/-2,2%	44% G-42%, P-42%	48%
	2015/ 2016	39,3% Stanin 3/tr./	47%	43% P-41%, G-38%	48%
	2016/ 2017	31,6% Stanin 3/tr./	44%	43% P-37%, G-40%	47%
GM-P	2014/ 2015	42,9% Stanin 3/tr./	46%/-3,1%/	46% G-47%, P-45%	49%
	2015/ 2016	43,9% Stanin 3/tr./	49%	46% P-46%, G-41%	50%
	2016/2017	39,1% Stanin 2/tr./	50%	47% P-45%, G-44%	51%
GA-P	2014/ 2015	43% Sstanin 2 /tr./	58%/-15%	61% P-54% ,G-53%	66%
	2015/ 2016	40% Stanin 2/tr./	58%	56% P-51%, G-42%	63%
	2016/	40,6%	61%	59%	66%

Wyniki tegorocznego egzaminu pokazują, że uczniowie **dobrze** poradzi sobie z zadaniem z języka polskiego, które sprawdzało umiejętność odbioru tekstu kultury i wykorzystanie zawartych w nim informacji. Większości gimnazjalistów nie przysporzyło również problemów zadanie z wiedzy o społeczeństwie sprawdzające umiejętność wykorzystania i tworzenia informacji. Z matematyki uczniowie wykazali się umiejętnością opisywania za pomocą wyrażeń algebraicznych związków między różnymi wielkościami, a z geografii – umiejętnością odczytywania danych z tabeli. Gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka angielskiego na poziomie podstawowym najlepiej poradzi sobie z rozwiązaniem zadań z zakresu rozumienia ze słuchu. Na poziomie rozszerzonym uczniowie przystępujący do egzaminu z języka angielskiego najlepiej poradzi sobie z zadaniami sprawdzającymi rozumienie tekstów pisanych.

Egzamin wskazał również umiejętności, które gimnazjaliści opanowali **słabiej**. W części humanistycznej z języka polskiego trudność sprawiło uczniom między innymi zadanie sprawdzające funkcjonalne wykorzystanie wiadomości z zakresu świadomości językowej, a z historii zadanie dotyczące chronologii historycznej. Z matematyki najtrudniejsze okazało się zadanie geometryczne, wymagające analizy informacji zawartych w jego treści oraz skorzystania z własności kątów wierzchołkowych i przyległych/zad. typu P-F/, a z fizyki – zadanie dotyczące zastosowania do obliczeń związku między masą, gęstością i objętością ciała stałego. W trzeciej części egzaminu na poziomie podstawowym uczniom przystępującym do egzaminu z języka angielskiego największą trudność sprawiły zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych. Na poziomie rozszerzonym we wszystkich językach obcych nowożytnych największą trudność sprawiło gimnazjalistom rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność stosowania środków językowych.

Wnioski do realizacji w nowym roku szkolnym:

- doskonalenie umiejętności zadań wielokrotnego wyboru łączonych z zadaniami P-F,
- rozwijać świadomość językową,
- ćwiczenie pisania różnych form wypowiedzi pisemnych, szczególnie z języka angielskiego,
- na wszystkich przedmiotach rozwijanie umiejętności czytania ze zrozumieniem,
- wdrażanie do samodzielnego przeprowadzania rozumowania

- matematycznego, analizowanie zadań geometrycznych,
- doskonalenie pisania wypowiedzi w języku obcym, rozumienie tekstów pisanych, stosowanie środków językowych.
 - zwrócić większą uwagę na przekształcanie wzorów i ich wielorakie wykorzystanie, zamianę jednostek fizycznych.

DYREKTOR
P. Gębicki
mgr Piotr Gębicki

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej

w Nowej Cerkwi

Przygotowanie szkoły do nowego r.szkolnego 2017/2018.

Liczba uczniów kl. I – VII – 76

Kl. I – 9 uczniów (8 – siedmiolatków, 1 – sześciolatek)

Oddział przedszkolny 17 dzieci

- 8 dzieci sześcioletnich
- 6 dzieci pięcioletnich
- 2 dzieci czteroletnich
- 1 dziecko trzyletnie

Nauczyciele zatrudnieni w szkole:

W r. szk. 2017/2018 zatrudnionych n- li – 17 (11 pełnozatrudnionych, 6 niepełnozatrudnionych), w tym:

- 10 – dyplomowanych;
- 5 - mianowanych;
- 2 kontraktowych.

Prace przeprowadzone w szkole podczas wakacji.

Z powodu znikomych środków finansowych na terenie szkoły przeprowadzono jedynie prace remontowo – konserwatorskie:

- naprawa i malowanie ścian szatni szkolnej;
- malowanie pomieszczeń gospodarczych przy kuchni;
- naprawa kociołków parowych w kuchni;
- malowanie masztów przed szkołą i bramek na boisku szkolnym;
- zakup szafek do klasy, w której będą odbywały się zajęcia chemii, biologii i fizyki;
- zakup stolików i krzesełek rozm. 6 i 7 dla wyższych uczniów w kl. VII i VIII;
- prace konserwatorskie zieleni wokół szkoły (koszenie trawników, boiska, strzyżenie żywopłotów itp.)

Urszula Bielska – Brodnicka

Dyrektor szkoły

PROTOKÓŁ

z posiedzenia komisji Kultury, Oświaty, Zdrowia i Spraw Socjalnych Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 28 sierpnia 2017 roku.

Obecni członkowie na posiedzeniu komisji :

1. Roman Talaga
2. Elżbieta Garbicka
3. Michał Olech
4.

Nieobecni członkowie komisji :

1.
2.

W pracach poza członkami komisji udział brali :

1. Dyrektor Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół Morzeszczyn
2. Dyrektor Zespołu Szkół w Morzeszczynie
3. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Nowej Celwi
4.

Porządek obrad posiedzenia komisji :

- 1) Ocena przygotowania placówek oświatowych do nowego roku szkolnego 2017/2018.

Wnioski, zalecenia, propozycje wynikające z omawianego posiedzenia komisji :

Protokół w załączniku

R. Talaga

[Large area of the page is crossed out with a diagonal blue line.]

Protokolant :

R. Talaga

Przewodniczący Komisji :

Roman Talaga

Morzeszczyn , dnia 28.08 2017r.

**Protokół z posiedzenia Komisji
Kultury, Oświaty, Zdrowia i Spraw Socjalnych Rady Gminy Morzeszczyn
dotyczącego przygotowania placówek oświatowych do nowego roku
szkolnego 2017/2018**

W dniu 28.08. 2017 r. na posiedzeniu wyjazdowym komisja zapoznała się z informacjami dotyczącymi stanu organizacyjnego i przygotowania placówek oświatowych gminy Morzeszczyn do nowego roku szkolnego 2017/2018. W posiedzeniu komisji wzięli udział: dyr. Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Morzeszczynie, dyr. Zespołu Szkół w Morzeszczynie i dyr. Szkoły Podstawowej w Nowej Cerkwi. Z uzyskanych informacji wynika co następuje:

Oddziały przedszkolne przy szkołach:

- Z opieki przedszkolnej w samorządowych oddziałach przedszkolnych skorzystać ma w bieżącym roku szkolnym 50 dzieci, tj. mniej o 6 niż w minionym roku szkolnym, ale przy tej samej liczbie grup (średnio 16,66 dziecka/1 oddz. przedszk.). Ilość zapisanych dzieci 5-letnich jest na poziomie roku poprzedniego, ale 6-latków jest o 8 mniej. Do obydwu samorządowych placówek przedszkolnych zapisano 19 sześciolatków, 12 podjęło naukę w kl.I, a 11 (według danych meldunkowych) korzysta z opieki przedszkolnej lub nauki w szkole gdzie indziej. W oddziałach przedszkolnych mają też być dzieci czteroletnie (7) i trzyletnie (3). Stan zatrudnienia w oddziałach przedszkolnych nie uległ zmianie i odpowiada 3 zatrudnionym nauczycielom, z czego jedna osoba jest zatrudniona na czas określony.

Szkoły podstawowe i gimnazjum:

- W związku ^zreformą oświaty, zmianami organizacyjnymi w szkołach i obecną demografią ilość oddziałów klasowych wzrasta o 1 (klasa VII w Szkole Podstawowej w Nowej Cerkwi), ale ilość uczniów spada ogółem o 26, a średnia liczebność klas z 18,31 ucznia/1 oddział do 16,39/1 oddział.

Ilość godzin podstawowych w ZS w Morzeszczynie ma wzrosnąć o 3 (z 562 do 565), a godzin dodatkowych (terapeutycznych i rozwijających zainteresowania) spada o 10 (z 87 do 77). W sumie w ZS w Morzeszczynie ma być o 7 godzin mniej niż w roku poprzednim przy tej samej ilości klas, jeżeli zgodnie z zapisami będzie wymagana ilość dzieci do klas I, co nie jest jeszcze całkowicie pewne. Z jednym nauczycielem zatrudnionym w wymiarze 1,5 etatu rozwiązano tu umowę z tytułu przejścia na emeryturę, a z jednym w to miejsce zmieniono charakter stosunku pracy z umowy na czas określony w wymiarze 1 etatu i 2 nadgodzin do umowy na czas nieokreślony w wymiarze ok. 1,5 etatu.

Ilość godzin podstawowych w SP Nowa Cerkiew rośnie o 32 (z 217 do 249), a godzin dodatkowych spada o 3 (21 do 18). W SP Nowa Cerkiew będzie w sumie o 29 godzin więcej niż w roku poprzednim przy jednym oddziale klasowym więcej (kl. VII). Z końcem roku z jednym nauczycielem zatrudnionym w wymiarze pełnego etatu i jednej nadgodziny rozwiązano umowę o pracę (na wniosek tego nauczyciela), a jednemu zmieniono charakter zatrudnienia z pracy w niepełnym wymiarze 4 godzin tygodniowo (przy umowie na czas określony) do pracy w wymiarze pełnego etatu i 5 nadgodzin z umową na czas nieokreślony. Planowane jest też zatrudnienie 4 nauczycieli ZS w Morzeszczynie na czas określony i w niepełnym wymiarze godzin (7 g., 4g., 3g. i 0,25g. lekcyjnej).

Remonty, zakupy materiałów, wyposażenia i podręczników:

- Systemem gospodarczym przy pomocy pracowników obsługi wykonano niezbędne naprawy i remonty z nadzieją, zagospodarowania oszczędności na inne zadania, co skutkuje jednak zaplanowanym w uchwale budżetowej zdjęciem tych środków na sfinansowanie podatku VAT od realizowanych gminnych inwestycji. Zaproponowane zmiany nie rozwiązują jednak problemu niedoboru brakujących kwot na opłacenie zajęć w klasie VII w Nowej Cerkwi, wypłaty 3 odpraw emerytalnych dla pracowników obsługi i rosnących wydatków związanych z utrzymaniem dobudowanego piętra szkoły w Morzeszczynie. W zaleceniach SANEPIDU dla Szkoły Podstawowej w Nowej Cerkwi jest też wymiana posadzki na dolnym holu i ogrodzenia wokół szkoły do 2018 roku. W szkołach nie poczyniono znaczących zakupów wyposażenia i pomocy dydaktycznych. W Nowej Cerkwi kupiono 6 ławek z 12 krzesłami dla wyższych uczniów i szafki na pomoce w związku z planowanym nauczaniem w klasie VII. W Morzeszczynie nadal brakuje w klasach na dobudowanym piętrze mebli na pomoce i wyposażenia audiowizualnego. Przetarg na oczekiwany sprzęt w ramach projektu „Z pasją do nauki” ma być rozstrzygnięty dopiero we wrześniu, co czyni wątpliwym pozyskanie pomocy jeszcze w tym roku.

Szkoły złożyły też niezbędne zamówienia na podręczniki. W Morzeszczynie jednak nadal brak ich dla klas IV, VI i VII. Szkoła w Nowej Cerkwi również czeka na wywiązanie się wydawców ze złożonych zamówień.

Wnioski

Komisja pozytywnie ocenia starania dyrektorów i przygotowanie placówek oświatowych do nowego roku szkolnego. Z uzyskanych informacji wynika, że poczyniono niezbędne starania, aby pomimo brakujących środków finansowych przygotować placówki oświatowe do nowego roku szkolnego w sposób zapewniający bezpieczeństwo i higienę pracy oraz wykwalifikowaną kadrę.

Podjęte przez dyrektorów działania nie rozwiązują jednak problemów natury finansowej. Budżet oświaty na rok 2017 był niedoszacowany już w momencie uchwalania. Proponowane zaś w zmianach do budżetu zmniejszenie środków pogłębia jeszcze bardziej ten niedobór. Jak wynika z przedłożonych informacji, rośnie ogólna ilość oddziałów i godzin zajęć, a maleje liczba dzieci i średnia liczebność oddziałów, co ma przełożenie na wyższe wydatki i subwencję oświatową.

Rosnąca w oddziałach przedszkolnych ilość dzieci młodszych 3 i 4-latków (w sumie 10 dzieci) stawia przed gminą nowe wyzwania i skłania do podjęcia działań systemowych. W momencie tworzenia przedszkola niepublicznego w Morzeszczynie zakładano, że będzie ono uzupełnieniem obecnej opieki w oddziałach przedszkolnych, zwłaszcza w odniesieniu do dzieci młodszych. Sytuacja ostatnich lat jednak pokazuje, że coraz większa ilość 5 i 6-latków, które mogłyby uczęszczać do oddziałów przedszkolnych, przechodzi do przedszkola prowadzonego przez podmiot prywatny, a rośnie w oddziałach przedszkolnych ilość dzieci młodszych – 3 i 4-latków (ma być ich w sumie 10).

Komisja z zadowoleniem przyjmuje częściową realizację wcześniejszych deklaracji dyr. Szkoły Podstawowej w Nowej Cerkwi dotyczących zatrudniania w pierwszej kolejności nauczycieli Zespołu Szkół w Morzeszczynie w związku ze zmianami w stopniu

organizacji obydwu szkół, które wynikają z wdrażanej reformy oświaty. Zatrudnienie to ma jednak charakter czasowy i nie daje gwarancji zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin (w obydwu szkołach) po całkowitej likwidacji gimnazjum od 1 września 2019 r. Wątpliwości budzi też zmiana stosunku pracy z dwoma nauczycielami z umów na czas określony na umowy na czas nieokreślony, co wiąże szkoły w sposób finansowy z pracownikami poprzez odprawy w przypadku konieczności wypowiedzenia zatrudnienia i może okazać się kłopotliwe przed 1 września 2019r.

Z przyczyn obiektywnych związanych z tempem wdrażania reformy bardzo prawdopodobne jest rozpoczęcie nowego roku szkolnego bez spływających na czas podręczników, co będzie niewątpliwie utrudniać nauczanie.

Protokołował: Roman Talaga

.....Roman Talaga.....

Morzeszczyn, dnia 28.08.2017 r.

Przewodniczący Komisji:

.....Roman Talaga.....

**UCHWAŁA NR XXVII/180/2017
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Morzeszczyn.

Na podstawie art. 226, art. 227 i art. 232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj.Dz.U. z 2016 r. poz.1870 z późn. zm.) **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala co następuje :**

§ 1. 1. Wprowadza się zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Morzeszczyn na lata 2017–2027, zgodnie z Załącznikiem Nr 1 do Uchwały.

2. Wprowadza się zmiany w Wykazie przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej zgodnie z Załącznikiem Nr 2 do Uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Jan Olech

Wieloletnia Prognoza Finansowa 1)

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVII/180/2017
Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 30 sierpnia 2017 roku

Wyszczególnienie	Dochody ogółem ^x	Dochody bieżące ^x	z tego:								
			w tym:						Dochody majątkowe ^x	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	Podatki i opłaty ³⁾	w tym: z podatku od nieruchomości	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące		ze sprzedaży majątku ^x	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2		
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2
2017	17 012 164,42	16 882 767,42	1 483 324,00	110 300,00	2 978 706,00	970 700,00	5 464 680,00	5 579 784,42	129 397,00	54 263,00	75 134,00
2018	17 764 600,00	17 684 600,00	1 527 824,00	20 000,00	2 762 493,00	885 950,00	6 153 000,00	5 945 220,00	80 000,00	60 000,00	0,00
2019	18 398 400,00	18 318 400,00	1 573 658,00	20 000,00	2 885 650,00	948 000,00	6 745 000,00	5 929 020,00	80 000,00	60 000,00	0,00
2020	18 630 600,00	18 550 600,00	1 620 868,00	20 000,00	2 915 650,00	968 000,00	6 930 000,00	5 939 020,00	80 000,00	40 000,00	0,00
2021	18 410 600,00	18 370 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00
2022	18 591 000,00	18 551 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00
2023	18 715 000,00	18 715 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	18 878 126,32	18 878 126,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	19 010 000,00	19 010 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	19 280 000,00	19 280 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	19 500 000,00	19 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z póź. zm.) zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się także dla lat wykraczających poza minimalny (4 letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem ^x	z tego:								Wydatki majątkowe ^x
		Wydatki bieżące ^x	w tym:					w tym:		
			z tytułu poręczeń i gwarancji ^x	w tym:		wydatki na obsługę długu ^x	w tym:			
				gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x	na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa ⁴⁾		odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy ^x	
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2	2.2
2017	19 598 365,42	16 508 191,42	0,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	20 000,00	3 090 174,00
2018	17 254 600,00	15 709 600,00	0,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	20 000,00	1 545 000,00
2019	17 393 400,00	16 013 400,00	0,00	0,00	x	290 000,00	270 000,00	0,00	18 000,00	1 380 000,00
2020	17 290 600,00	16 730 600,00	0,00	0,00	x	290 000,00	250 000,00	0,00	15 000,00	560 000,00
2021	16 606 600,00	16 163 100,00	0,00	0,00	x	280 000,00	280 000,00	0,00	0,00	443 500,00
2022	17 122 000,00	16 734 500,00	0,00	0,00	x	250 000,00	250 000,00	0,00	0,00	387 500,00
2023	17 820 730,00	17 180 730,00	0,00	0,00	x	220 000,00	220 000,00	0,00	0,00	640 000,00
2024	18 074 036,00	17 771 036,00	0,00	0,00	x	190 000,00	190 000,00	0,00	0,00	303 000,00
2025	18 210 000,00	18 100 000,00	0,00	0,00	x	160 000,00	160 000,00	0,00	0,00	110 000,00
2026	18 780 000,00	18 380 000,00	0,00	0,00	x	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00	400 000,00
2027	19 000 000,00	18 600 000,00	0,00	0,00	x	120 000,00	120 000,00	0,00	0,00	400 000,00

4) W pozycji wykazuje się kwoty dla lat budżetowych 2013-2018.

Wyszczególnienie	Wynik budżetu ^x	Przychody budżetu ^x	z tego:							
			Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych ^x	w tym:	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy ^x	w tym:	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych ^x	w tym:	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu ^{5) x}	w tym:
				na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x
Lp	3	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	4.4	4.4.1
2017	-2 586 201,00	3 196 201,00	0,00	0,00	610 667,00	610 667,00	2 585 534,00	1 975 534,00	0,00	0,00
2018	510 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	1 005 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	1 340 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	1 804 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	1 469 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	894 270,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	804 090,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	800 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5) W pozycji wykazuje się w szczególności kwoty przychodów z tytułu prywatyzacji majątku oraz spłaty pożyczek udzielonych ze środków jednostki.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu ^x	z tego:					Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu	Kwota długu ^x	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
		Splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych ^x	w tym:			Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych				Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ⁷⁾ , a wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi o wydatki ⁸⁾
			łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x	z tego:							
				kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy ^x	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy ^x						
Lp	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2	6	7	8.1	8.2
2017	610 000,00	610 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 626 360,32	0,00	374 576,00	985 243,00
2018	510 000,00	510 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 116 360,32	0,00	1 975 000,00	1 975 000,00
2019	1 005 000,00	1 005 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 111 360,32	0,00	2 305 000,00	2 305 000,00
2020	1 340 000,00	1 340 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 771 360,32	0,00	1 820 000,00	1 820 000,00
2021	1 804 000,00	1 804 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 967 360,32	0,00	2 207 500,00	2 207 500,00
2022	1 469 000,00	1 469 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 498 360,32	0,00	1 816 500,00	1 816 500,00
2023	894 270,00	894 270,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 604 090,32	0,00	1 534 270,00	1 534 270,00
2024	804 090,32	804 090,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 800 000,00	0,00	1 107 090,32	1 107 090,32
2025	800 000,00	800 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00	0,00	910 000,00	910 000,00
2026	500 000,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500 000,00	0,00	900 000,00	900 000,00
2027	500 000,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	900 000,00	900 000,00

6) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r., poz. 1199) oraz kwoty wykupu obligacji przychodowych.

7) Skorygowanie o środki określone w przepisach dotyczy w szczególności powiększenia o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych, zgodnie z art. 242 ustawy.

8) Pomniejszenie wydatków bieżących, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, dotyczy lat 2013-2015.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań								
	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy ^x	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^x	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń ⁹⁾ , obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) ^x	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^x
Lp	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6.1	9.7	9.7.1
2017	5,35%	5,23%	0,00	5,23%	2,52%	5,06%	6,01%	NIE	TAK
2018	4,56%	4,45%	0,00	4,45%	11,46%	4,05%	5,00%	NIE	TAK
2019	6,93%	6,83%	0,00	6,83%	12,85%	6,43%	7,38%	NIE	TAK
2020	8,53%	8,45%	0,00	8,45%	9,98%	8,94%	8,94%	TAK	TAK
2021	11,32%	11,32%	0,00	11,32%	11,99%	11,43%	11,43%	TAK	TAK
2022	9,25%	9,25%	0,00	9,25%	9,77%	11,61%	11,61%	TAK	TAK
2023	5,95%	5,95%	0,00	5,95%	8,20%	10,58%	10,58%	TAK	TAK
2024	5,27%	5,27%	0,00	5,27%	5,86%	9,99%	9,99%	TAK	TAK
2025	5,05%	5,05%	0,00	5,05%	4,79%	7,94%	7,94%	TAK	TAK
2026	3,37%	3,37%	0,00	3,37%	4,67%	6,28%	6,28%	TAK	TAK
2027	3,18%	3,18%	0,00	3,18%	4,62%	5,11%	5,11%	TAK	TAK

9) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej oraz wyłączenia związane z emisją obligacji przychodowych. Identyczne wyłączenia dotyczą pozycji 9.6.1.

Wyszczególnienie	Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej ¹⁰⁾	Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych									
		w tym na:						z tego:			
		Splaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych	Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego ¹¹⁾	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	bieżące	majątkowe	Wydatki inwestycyjne kontynuowane ¹²⁾	Nowe wydatki inwestycyjne ¹³⁾	Wydatki majątkowe w formie dotacji	
Lp	10	10.1	11.1	11.2	11.3	11.3.1	11.3.2	11.4	11.5	11.6	
2017	0,00	0,00	6 242 423,70	1 586 000,00	3 577 256,00	1 109 238,00	2 468 018,00	2 437 518,00	635 656,00	17 000,00	
2018	510 000,00	510 000,00	0,00	0,00	744 184,00	94 184,00	650 000,00	650 000,00	895 000,00	0,00	
2019	1 005 000,00	1 005 000,00	0,00	0,00	1 095 000,00	0,00	1 095 000,00	1 095 000,00	285 000,00	0,00	
2020	1 340 000,00	1 340 000,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	400 000,00	400 000,00	160 000,00	0,00	
2021	1 804 000,00	1 804 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2022	1 469 000,00	1 469 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2023	894 270,00	894 270,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2024	804 090,32	804 090,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2025	800 000,00	800 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2026	500 000,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2027	500 000,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

10) Przeznaczenie nadwyżki budżetowej, inne niż splaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych, wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

11) W pozycji wykazuje się kwoty wydatków w ramach zadań własnych klasyfikowanych w dziale 750- Administracja publiczna w rozdziałach właściwych dla organów i urzędów jednostki samorządu terytorialnego (rozdziały od 75017 do 75023).

12) W pozycji wykazuje się wartość inwestycji rozpoczętych co najmniej w poprzednim roku budżetowym, którego dotyczy kolumna.

13) W pozycji wykazuje się wartość nowych inwestycji, które planuje się rozpocząć w roku, którego dotyczy kolumna.

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy								
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:	Wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:			
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania 14)			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			
12.1	12.1.1	12.1.1.1	12.2	12.2.1	12.2.1.1	12.3	12.3.1	12.3.2	
2017	483 347,00	367 238,00	367 238,00	825,00	0,00	0,00	1 104 238,00	988 248,00	988 248,00
2018	94 184,00	84 270,00	84 270,00	0,00	0,00	0,00	94 184,00	84 270,00	84 270,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

14) W pozycji 12.1.1.1, 12.2.1.1, 12.3.2, 12.4.2., 12.5.1, 12.6.1, 12.7.1 oraz 12.8.1. wykazuje się wyłącznie kwoty wynikające z umów na realizację programu, projektu lub zadania zawartych na dzień uchwalenia prognozy, a nieplanowanych do zawarcia w okresie prognozy.

Wyszczególnienie	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:	Wydatki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:	Wydatki na wkład krajowy w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy 15)	w tym:	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:
		finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania		w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania		w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania
Lp	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	12.6	12.6.1	12.7	12.7.1
2017	5 500,00	4 675,00	4 675,00	116 815,00	116 815,00	116 815,00	116 815,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	9 914,00	9 914,00	9 914,00	9 914,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

15) Przez program, projekt lub zadanie finansowane w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, należy rozumieć także taki program, projekt lub zadanie przynoszące dochód, dla których poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustala się po odliczeniu zdyskontowanego dochodu obliczanego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania.

Wyszczególnienie	Kwoty dotyczące przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz pokrycia ujemnego wyniku								
	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samodzielnych zakładach opieki zdrowotnej	Dochody budżetowe z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa, o której mowa w art. 196 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217, z późn. zm.)	Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 190 ustawy o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przyjętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przyjętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przyjętych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej	Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej
		w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania							
Lp	12.8	12.8.1	13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	13.6	13.7
2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Dane uzupełniające o długi i jego spłacie						
	Splaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych ^x	Kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu ^x	Wydatki zmniejszające dług ^x	w tym:			Wynik operacji niekasowych wpływających na kwotę długu (m.in. umorzenia, różnice kursowe) ^x
				spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 14.3.3 ^x	związane z umowami zaliczanymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego ^x	wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ^x	
Lp	14.1	14.2	14.3	14.3.1	14.3.2	14.3.3	14.4
2017	610 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	510 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	1 005 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	1 340 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	1 804 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	1 469 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	894 270,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	804 090,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	800 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

* Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń zostanie automatycznie wygenerowana przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92). Automatem wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji 9.6.–9.6.1 i pozycji z sekcji 16.

** Należy wskazać jedną z następujących podstaw prawnych: art. 240a ust. 4 / art. 240a ust. 8 / art. 240b ustawy określającą procedurę jaką objęta jest jednostka samorządu terytorialnego.

x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne (prognoza kwoty długu). Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie dłuższym niż okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informację o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej. W przypadku, gdy kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia wykraczają poza okres prognozy kwoty długu to pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się do ostatniego roku, na który ustalono limit wydatków na realizację przedsięwzięć wieloletnich.

16) Pozycje sekcji 15 są wykazywane wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego emitujące obligacje przychodowe.

17) Pozycje sekcji 16 wykazują wyłącznie jednostki objęte procedurą wynikającą z art. 240a lub art. 240b ustawy

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXVII/180/2017
Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 30 sierpnia 2017 r.

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2017	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				8 442 226,22	3 577 256,00	744 184,00	1 095 000,00	400 000,00	2 239 184,00
1.a	- wydatki bieżące				1 229 553,00	1 109 238,00	94 184,00	0,00	0,00	94 184,00
1.b	- wydatki majątkowe				7 212 673,22	2 468 018,00	650 000,00	1 095 000,00	400 000,00	2 145 000,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240,z późn.zm.), z tego:				1 205 053,00	1 109 738,00	94 184,00	0,00	0,00	94 184,00
1.1.1	- wydatki bieżące				1 199 553,00	1 104 238,00	94 184,00	0,00	0,00	94 184,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				5 500,00	5 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2),z tego				7 237 173,22	2 467 518,00	650 000,00	1 095 000,00	400 000,00	2 145 000,00
1.3.1	- wydatki bieżące				30 000,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				7 207 173,22	2 462 518,00	650 000,00	1 095 000,00	400 000,00	2 145 000,00
1.3.2.4	Budowa wodociągu we wsi Lipia Góra - Suchownia - Poprawa infrastruktury wodociągowej wsi	Urząd Gminy	2016	2019	273 495,00	495,00	150 000,00	115 000,00	0,00	265 000,00
1.3.2.5	Budowa wodociągu we wsi Morzeszczyn Wybudowanie - KrólówLas - Poprawa infrastruktury wsi	Urząd Gminy	2016	2019	241 000,00	1 000,00	0,00	230 000,00	0,00	230 000,00
1.3.2.6	Modernizacja oczyszczalni ścieków we wsi Morzeszczyn - Poprawa stanu gospodarki wodno - ściekowej gminy	Urząd Gminy	2012	2017	3 200 801,64	2 203 274,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.8	Rozbudowa Zespołu Szkół w Morzeszczynie - Poprawa infrastruktury wsi	Urząd Gminy	2010	2017	1 633 711,58	224 244,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.9	Budowa wodociągu na osiedlu domów jednorodzinnych w kierunku wsi Królów Las - Poprawa infrastruktury wodociągowej wsi	Urząd Gminy	2016	2017	48 505,00	23 505,00	0,00	0,00	0,00	0,00

**UCHWAŁA NR XXVII/181/2017
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2017.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U.z 2016 poz.446 z późn.zm.) oraz art.211, art. 212 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tj.Dz. U. z 2016 poz.1870 z późn.zm) **Rada Gminy Morzeszczynie uchwala, co następuje:**

§ 1. W uchwale Nr XXII/149/2016 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 28 grudnia 2016 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na rok 2017, wprowadza się następujące zmiany:

1. § 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustala się dochody budżetu gminy na rok 2017 w kwocie **17.012.164,42 zł**, z tego:

a) dochody bieżące w kwocie 16.882.767,42 zł;

b) dochody majątkowe w kwocie 129.397,00 zł

zgodnie z **Załącznikiem Nr 1.**

2. Ustala się wydatki budżetu gminy na rok 2017 w kwocie **19.598.365,42 zł**, z tego:

a) wydatki bieżące w kwocie 16.508.191,42 zł;

b) wydatki majątkowe w kwocie 3.090.174,00 zł

zgodnie z **Załącznikiem Nr 2.**

3. Ustala się wydatki na realizację zadań inwestycyjnych w roku 2017 w kwocie 3.084.674,00 zł,

zgodnie z **Załącznikiem Nr 3.**”.

2. § 9 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustala się dotacje podmiotowe z budżetu gminy na rok 2017 w wysokości **750.000 zł**, w tym dla:

a) Gminnej Biblioteki Publicznej 155.000 zł,

b) Gminnego Ośrodka Kultury 210.000 zł,

c) publicznego przedszkola 123.800 zł,

d) niepublicznego przedszkola 261.200 zł,

2. Dotacje celowe na zadania własne gminy realizowane przez podmioty należące i nienależące do sektora finansów publicznych na łączną kwotę **790.155 zł**.

zgodnie z **Załącznikiem Nr 4.**”.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Jan Olech

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVII/181/2017

Rady Gminy Morzeszczyn

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

Zmiana planu dochodów budżetu gminy na 2017 rok

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010			Rolnictwo i łowiectwo	932 740,42	82 763,00	1 015 503,42
	01010		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	685 000,00	22 763,00	707 763,00
		0830	Wpływy z usług	680 000,00	20 000,00	700 000,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	0,00	2 763,00	2 763,00
	01042		Wyłączenie z produkcji gruntów rolnych	0,00	60 000,00	60 000,00
		6630	Dotacje celowe otrzymane z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	0,00	60 000,00	60 000,00
700			Gospodarka mieszkaniowa	119 400,00	163,00	119 563,00
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	119 400,00	163,00	119 563,00
		0870	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	4 100,00	163,00	4 263,00
756			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	4 225 706,00	163 577,00	4 389 283,00
	75601		Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	200,00	900,00	1 100,00
		0350	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	200,00	900,00	1 100,00
	75615		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	1 230 063,00	30 000,00	1 260 063,00
		0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	610 000,00	30 000,00	640 000,00
	75616		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilno-prawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	1 389 519,00	30 177,00	1 419 696,00
		0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	300 700,00	30 000,00	330 700,00
		0370	Wpływy z opłaty od posiadania psów	3 600,00	177,00	3 777,00
	75621		Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	1 491 124,00	102 500,00	1 593 624,00
		0020	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	7 800,00	102 500,00	110 300,00
801			Oświata i wychowanie	269 285,00	1 147,00	270 432,00
	80101		Szkoły podstawowe	31 119,00	400,00	31 519,00
		0830	Wpływy z usług	0,00	400,00	400,00
	80113		Dowożenie uczniów do szkół	3 000,00	747,00	3 747,00

		0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	747,00	747,00
852			Pomoc społeczna	383 741,00	1 000,00	384 741,00
	85295		Pozostała działalność	4 000,00	1 000,00	5 000,00
		0830	Wpływy z usług	4 000,00	1 000,00	5 000,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	528 000,00	1 000,00	529 000,00
	90002		Gospodarka odpadami	516 000,00	1 000,00	517 000,00
		0960	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	0,00	1 000,00	1 000,00
Razem:				16 762 514,42	249 650,00	17 012 164,42

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXVII/181/2017

Rady Gminy Morzeszczyń

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

Zmiana planu wydatków budżetu gminy na 2017 rok

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010			Rolnictwo i łowiectwo	2 822 214,42	274 000,00	3 096 214,42
	01010		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	2 554 924,00	50 500,00	2 605 424,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	23 000,00	3 000,00	26 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	37 000,00	5 000,00	42 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 185 774,00	42 500,00	2 228 274,00
	01042		Wyłączenie z produkcji gruntów rolnych	5 000,00	223 500,00	228 500,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	5 000,00	223 500,00	228 500,00
600			Transport i łączność	158 500,00	23 500,00	182 000,00
	60016		Drogi publiczne gminne	158 500,00	23 500,00	182 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	75 000,00	23 500,00	98 500,00
700			Gospodarka mieszkaniowa	128 343,00	4 000,00	132 343,00
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	128 343,00	4 000,00	132 343,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	15 065,00	1 500,00	16 565,00
		4300	Zakup usług pozostałych	23 000,00	2 500,00	25 500,00
710			Działalność usługowa	12 800,00	6 000,00	18 800,00
	71004		Plany zagospodarowania przestrzennego	12 800,00	6 000,00	18 800,00
		4300	Zakup usług pozostałych	12 000,00	6 000,00	18 000,00
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	80 100,00	1 000,00	81 100,00
	75404		Komendy wojewódzkie Policji	3 000,00	0,00	3 000,00
		2300	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy	0,00	3 000,00	3 000,00
		6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	3 000,00	- 3 000,00	0,00
	75412		Ochotnicze straże pożarne	73 600,00	3 000,00	76 600,00
		2820	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	6 500,00	3 940,00	10 440,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	15 600,00	- 1 500,00	14 100,00
		4270	Zakup usług remontowych	6 500,00	- 940,00	5 560,00

	4280	Zakup usług zdrowotnych	2 000,00	- 1 000,00	1 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	12 000,00	- 1 500,00	10 500,00
	6230	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	0,00	4 000,00	4 000,00
	75414	Obrona cywilna	3 500,00	- 2 000,00	1 500,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 500,00	- 2 000,00	1 500,00
757		Obsługa długu publicznego	305 000,00	- 2 000,00	303 000,00
	75702	Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego	305 000,00	- 2 000,00	303 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	5 000,00	- 2 000,00	3 000,00
801		Oświata i wychowanie	5 613 740,00	- 20 390,00	5 593 350,00
	80101	Szkoły podstawowe	3 048 552,00	- 2 020,00	3 046 532,00
	4270	Zakup usług remontowych	4 020,00	- 2 020,00	2 000,00
	80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	262 494,00	- 500,00	261 994,00
	4270	Zakup usług remontowych	2 000,00	- 500,00	1 500,00
	80104	Przedszkola	399 750,00	0,00	399 750,00
	2540	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	385 000,00	- 123 800,00	261 200,00
	2590	Dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną	0,00	123 800,00	123 800,00
	80110	Gimnazja	1 052 483,00	- 2 100,00	1 050 383,00
	4270	Zakup usług remontowych	2 100,00	- 2 100,00	0,00
	80113	Dowożenie uczniów do szkół	360 847,00	- 10 270,00	350 577,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	52 500,00	- 2 000,00	50 500,00
	4270	Zakup usług remontowych	10 000,00	- 3 000,00	7 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	133 500,00	- 5 000,00	128 500,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	700,00	- 270,00	430,00
	80148	Stołówki szkolne i przedszkolne	214 198,00	- 5 500,00	208 698,00
	4270	Zakup usług remontowych	11 850,00	- 5 500,00	6 350,00
852		Pomoc społeczna	1 034 961,00	- 25 000,00	1 009 961,00
	85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	107 500,00	- 15 000,00	92 500,00
	3110	Świadczenia społeczne	107 500,00	- 15 000,00	92 500,00
	85230	Pomoc w zakresie żywienia	155 000,00	- 5 000,00	150 000,00
	3110	Świadczenia społeczne	154 000,00	- 5 000,00	149 000,00
	85295	Pozostała działalność	27 840,00	- 5 000,00	22 840,00
	3110	Świadczenia społeczne	26 040,00	- 5 000,00	21 040,00
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	251 300,00	- 7 460,00	243 840,00
	85401	Świetlice szkolne	136 350,00	- 3 500,00	132 850,00

		4270	Zakup usług remontowych	5 500,00	- 3 500,00	2 000,00
	85416		Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	19 000,00	- 3 960,00	15 040,00
		3240	Stypendia dla uczniów	19 000,00	- 3 960,00	15 040,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	791 279,00	1 000,00	792 279,00
	90002		Gospodarka odpadami	528 000,00	1 000,00	529 000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 800,00	1 000,00	2 800,00
926			Kultura fizyczna	96 277,00	- 5 000,00	91 277,00
	92601		Obiekty sportowe	26 927,00	- 5 000,00	21 927,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 000,00	- 802,00	198,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	15 000,00	- 4 198,00	10 802,00
Razem:				19 348 715,42	249 650,00	19 598 365,42

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXVII/181/2017

Rady Gminy Morzeszczyn

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

Zmiana planu wykazu zadań inwestycyjnych na rok 2017

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010			Rolnictwo i leśnictwo	2 190 774,00	266 000,00	2 456 774,00
	01010		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	2 185 774,00	42 500,00	2 228 274,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 185 774,00	42 500,00	2 228 274,00
			Modernizacja oczyszczalni ścieków we wsi Morzeszczyn	2 160 774,00	42 500,00	2 203 274,00
	01042		Wyłączenie z produkcji gruntów rolnych	5 000,00	223 500,00	228 500,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	5 000,00	223 500,00	228 500,00
			Remont odcinka drogi gminnej w Rzeżęcinie	5 000,00	223 500,00	228 500,00
600			Transport i łączność	75 000,00	23 500,00	98 500,00
	60016		Drogi publiczne gminne	75 000,00	23 500,00	98 500,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	75 000,00	23 500,00	98 500,00
			Modernizacja odcinka drogi gminnej 227020G na Osiedlu Słonecznym w Morzeszczynie	75 000,00	23 500,00	98 500,00
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 000,00	1 000,00	4 000,00
	75404		Komendy wojewódzkie Policji	3 000,00	- 3 000,00	0,00
		6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	3 000,00	- 3 000,00	0,00
			Dofinansowanie zakupu samochodu dla Komendy Powiatowej Policji w Tczewie	3 000,00	- 3 000,00	0,00
	75412		Ochotnicze straże pożarne	0,00	4 000,00	4 000,00
		6230	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	0,00	4 000,00	4 000,00
			Dofinansowanie zakupu samochodu pożarniczego marki IFA dla jednostki OSP Gąsiorki	0,00	4 000,00	4 000,00
Razem				2 794 174,00	290 500,00	3 084 674,00

Załącznik Nr 4 do Uchwały Nr XXVII/181/2017

Rady Gminy Morzeszczyn

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

Dotacje z budżetu gminy w 2017 rok

Lp.	Dział	Rozdział	§*	Beneficjent	Zakres / Nazwa zadania	Kwota dotacji	w tym na wydatki majątkowe
1	2	3	4	5	6	7	8
Dotacje podmiotowe						750 000	0
				A. Jednostki sektora finansów publicznych		365 000	0
1	921	92109	2480	Gminny Ośrodek Kultury w Morzeszczynie	<i>bieżąca działalność</i>	210 000	0
2	921	92116	2480	Gminna Biblioteka Publiczna w Morzeszczynie	<i>bieżąca działalność</i>	155 000	0
				B. Jednostki spoza sektora finansów publicznych		385 000	0
1	801	80104	2540	Niepubliczne Przedszkole „Mali odkrywcy” HUBINIC Leszek Lemka	<i>bieżąca działalność</i>	261 200	0
1	801	80104	2590	Publiczne Przedszkole „Mali odkrywcy” HUBINIC Leszek Lemka	<i>bieżąca działalność</i>	123 800	0
Dotacje celowe						790 155	17 000
				A. Jednostki sektora finansów publicznych		12 500	7 500
1	851	85149	2710	Powiat Tczewski	<i>Współdział w Powiatowym Programie Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka Ludzkiego HPV „Chronię życie przed rakiem”</i>	5 000	0
2	851	85195	6300	Powiat Tczewski	<i>Pomoc finansowa dla Powiatu Tczewskiego na dofinansowanie zakupu wyposażenia dla nowego oddziału szpitala powiatowego w Tczewie</i>	7 500	7 500
				B. Jednostki spoza sektora finansów publicznych		777 655	9 500

1	750	75075	2810	-----	<i>realizacja zadań własnych gminy określonych w rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi</i>	5 000	0
2	754	75412	2820	Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Morzeszczynie	<i>zakup sprzętu kwalifikowanej pierwszej pomocy, w tym zakup plecaka sanitariusza oraz deski ratowniczej.</i>	1 500	0
3	754	75412	2820	Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Morzeszczynie	<i>Dofinansowanie zakupu wyposażenia osobistego i ochronnego funkcjonariuszy</i>	2 000	
4	754	75412	2820	Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowej Cerkwi	<i>Dofinansowanie zakupu sprzętu techniki specjalnej i łączności</i>	3 000	
5	754	75412	2820	Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Kierwałdzie	<i>Dofinansowanie zakupu wyposażenia osobistego i ochronnego funkcjonariuszy</i>	1 500	
6	754	75412	2820	Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Lipiej Górze	<i>Dofinansowanie zakupu wyposażenia osobistego i ochronnego funkcjonariuszy</i>	940	
7	754	75412	2820	Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Gąsiorkach	<i>Dofinansowanie zakupu wyposażenia osobistego i ochronnego funkcjonariuszy</i>	1 500	
8	754	75412	2820	Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Gąsiorkach	<i>Dofinansowanie zakupu samochodu pożarniczego marki IFA</i>	4 000	4 000
9	853	85395	200 620	F5 Konsulting Sp. z o.o. Poznań	<i>dotacja dla partnera projektu pn. „Z pasją do nauki – kompleksowy program rozwojowy dla szkół w Gminie Morzeszczyn” realizowanego w ramach działania 3.2.Edukacja Ogólna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020</i>	745 215	5 500
10	900	90095	2830	-----	<i>dotacje dla osób usuwających azbest ze swoich zabudowań zgodnie z Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Morzeszczyn</i>	5 000	0
11	926	92605	2820	-----	<i>realizacja zadań własnych gminy określonych w rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi</i>	8 000	0
Ogółem						1 540 155	17 000

**UCHWAŁA NR XXVII/182/2017
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

w sprawie przyznania dotacji celowych dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej działających na terenie Gminy Morzeszczyn.

Na podstawie art. 18 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2016 r., poz. 446 z późn. zm.) i art. 32 ust. 2 i ust. 3b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tj. Dz. U. 2017 r. poz. 736) oraz art 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. 2016 r., poz. 1870 z późn.zm.), **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje:**

§ 1. Udziela się dotacji celowych z budżetu Gminy Morzeszczyn dla:

1. Ochotniczej Straży Pożarnej w Kierwałdzie w wysokości 1.500 zł (słownie zł:jedentysiącpięćset) z przeznaczeniem na wyposażenie osobiste i ochronne funkcjonariuszy;

2. Ochotniczej Straży Pożarnej w Lipiej Górze w wysokości 1.500 zł (słownie zł:jedentysiącpięćset) z przeznaczeniem na wyposażenie osobiste i ochronne funkcjonariuszy;

3. Ochotniczej Straży Pożarnej w Gąsiorkach w wysokości 940 zł (słownie zł: dziewięćsetczterdzieści) z przeznaczeniem na prace remontowe w strażnicy;

4. Ochotniczej Straży Pożarnej w Gąsiorkach w wysokości 4.000 zł (słownie zł:czterytysiące) z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu samochodu pożarniczego marki IFA.

§ 2. Szczegółowe warunki udzielonej dotacji zostaną określone w umowie zawartej pomiędzy Gminą Morzeszczyn a daną jednostką Ochotniczej Straży Pożarnej.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Jan Olech

**UCHWAŁA NR XXVII/183/2017
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Morzeszczyn oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 80 ust. 4 i art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje:**

§ 1. 1. Uchwałę stosuje się do zakładanych i prowadzonych na terenie Gminy Morzeszczyn:

- 1) publicznych przedszkoli, w tym przedszkoli specjalnych i publicznych innych form wychowania przedszkolnego,
- 2) niepublicznych przedszkoli, w tym przedszkoli specjalnych i niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego, prowadzonych przez podmioty inne niż Gmina Morzeszczyn.

2. Niniejsza uchwała reguluje tryb udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Morzeszczyn dla jednostek, o których mowa w ust. 1, uwzględniając w szczególności podstawę obliczania dotacji, zakres danych, które powinny być zawarte we wniosku o udzielenie dotacji i w rozliczeniu jej wykorzystania, oraz termin i sposób rozliczania dotacji, a także tryb i zakres kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji.

§ 2. Ilekroć w przepisach niniejszej uchwały jest mowa o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1943);
- 2) jednostce – należy przez to rozumieć jednostkę wymienioną w § 1 ust. 1;
- 3) wychowanka – należy przez to rozumieć wychowanka, albo uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych jednostki wymienionej w § 1 ust. 1;
- 4) podstawowej kwocie dotacji – należy przez to rozumieć przypadającą wychowanka kwotę roczną dotacji obliczaną odpowiednio na zasadach określonych w art. 78b ustawy.

§ 3. 1. Podstawą obliczania dotacji na wychowanka:

- 1) w odniesieniu do dotacji dla publicznego przedszkola z art. 80 ust. 2 ustawy niebędącego przedszkolem specjalnym – jest kwota równa podstawowej kwocie dotacji dla przedszkoli z art. 78b ust. 1 ustawy, z tym że na wychowanka niepełnosprawnego – w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego wychowanka niepełnosprawnego przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy Morzeszczyn;
- 2) w odniesieniu do dotacji dla publicznej innej formy wychowania przedszkolnego, o której mowa w art. 80 ust. 2b ustawy – jest kwota równa 50% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli z art. 78b ust. 1 ustawy, z tym że na wychowanka niepełnosprawnego – w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego wychowanka niepełnosprawnego innej formy wychowania przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy Morzeszczyn;
- 3) w odniesieniu do dotacji z art. 80 ust. 3ac ustawy na dziecko uczestniczące w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych w publicznym przedszkolu, publicznej innej formie wychowania przedszkolnego – jest kwota równa kwocie przewidzianej na takiego uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w tych jednostkach w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy Morzeszczyn;
- 4) w odniesieniu do dotacji dla niepublicznego przedszkola z art. 90 ust. 2b ustawy niebędącego przedszkolem specjalnym – jest kwota równa 75% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkola z art. 78b ust. 1 ustawy, z tym że na wychowanka niepełnosprawnego – w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego wychowanka niepełnosprawnego przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy Morzeszczyn;
- 5) w odniesieniu do dotacji dla niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego, o której mowa w art. 90 ust. 2d ustawy – jest kwota równa 40% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli z art. 78b

ust. 1 ustawy, z tym że na wychowanka niepełnosprawnego – w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego wychowanka niepełnosprawnego innej formy wychowania przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy Morzeszczyn;

6) w odniesieniu do dotacji dla niepublicznego przedszkola niebędącego przedszkolem specjalnym, o którym mowa w art. 90 ust. 1b ustawy – jest kwota równa podstawowej kwocie dotacji dla przedszkola z art. 78b ust. 1 ustawy, z tym że na wychowanka niepełnosprawnego – w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego wychowanka niepełnosprawnego przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy Morzeszczyn;

7) w odniesieniu do dotacji dla niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego, o której mowa w art. 90 ust. 1c ustawy – jest kwota równa 50% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkola z art. 78b ust. 1 ustawy, z tym że na wychowanka niepełnosprawnego – w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego wychowanka niepełnosprawnego innej formy wychowania przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy Morzeszczyn;

8) w odniesieniu do dotacji z art. 90 ust. 3ac ustawy na dziecko uczestniczące w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych w niepublicznym przedszkolu, niepublicznej innej formie wychowania przedszkolnego – jest kwota równa kwocie przewidzianej na takiego uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w tych jednostkach w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy Morzeszczyn.

§ 4. 1. Organ prowadzący jednostkę, zwany dalej „wnioskodawcą”, składa corocznie wniosek o udzielenie dotacji rocznej do Wójta Gminy Morzeszczyn do 30. września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji.

2. Wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 5. 1. Uprawniony do dotacji składa do piątego dnia każdego miesiąca roku otrzymywania dotacji informację o liczbie uczniów ustalonej według stanu na pierwszy dzień roboczy miesiąca.

2. Wzór informacji, o której mowa w ust. 2, stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

3. Miesięczna kwota dotacji rocznej obliczana jest na podstawie informacji, o której mowa w ust. 2, i wypłacana do 15 dnia miesiąca na rachunek bankowy jednostki wskazany we wniosku, o którym mowa w § 4, z uwzględnieniem korekt przekazywanych w trakcie roku. Transza dotacji za miesiąc grudzień przekazywana jest nie później niż do 15. grudnia.

§ 6. Uprawniony do dotacji składa rozliczenie z jej wykorzystania do 15. stycznia roku następującego po roku udzielenia dotacji, przedstawiając dane określone w załączniku nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 7. 1. Rozliczenie dotacji przekazanej przez Gminę Morzeszczyn dokonywane jest przez Wójta Gminy Morzeszczyn w terminie do 28. lutego roku następnego po roku przekazania dotacji, o czym zawiadamia się pisemnie uprawnionego do dotacji.

2. Dotacja w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego, wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem oraz dotacja pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 z późn.zm.).

§ 8. Na dowodach księgowych sfinansowanych z dotacji dla jednostki umieszcza się na trwałe opis określający nazwę jednostki i kwotę, na którą wydatek został sfinansowany z dotacji z budżetu Gminy Morzeszczyn dla jednostki.

§ 9. 1. W dotowanych jednostkach Wójt Gminy Morzeszczyn może okresowo przeprowadzać kontrole, o których mowa w art. 80 ust. 3e i art. 90 ust. 3e ustawy.

2. Kontrola obejmuje:

1) weryfikację zgodności danych wykazywanych w informacji miesięcznej o liczbie uczniów z dokumentacją przebiegu nauczania;

2) weryfikację prawidłowości wykorzystania dotacji, zgodnie z jej przeznaczeniem z art. 80 ust. 3d i art. 90 ust. 3d ustawy, na podstawie dokumentacji księgowej, w tym dowodów księgowych.

§ 10. 1. Kontrole, o których mowa w § 8 ust. 2, przeprowadzają osoby wskazane w imiennym upoważnieniu Wójta Gminy Morzeszczyn, które zawiera:

1) numer upoważnienia,

- 2) podstawę prawną,
- 3) imię i nazwisko kontrolującego,
- 4) nazwę i adres kontrolowanego,
- 5) miejsce przeprowadzenia czynności kontrolnych,
- 6) zakres i termin kontroli,
- 7) czas trwania kontroli.

2. O zamiarze przeprowadzenia kontroli, kontrolujący zawiadamia kontrolowaną jednostkę oświatową pisemnie - nie później niż na 7 dni przed terminem rozpoczęcia kontroli.

3. Czynności kontrolne przeprowadza się w siedzibie jednostki kontrolowanej w dniach i godzinach pracy obowiązujących w jednostce kontrolowanej oraz w obecności jego pracowników, a w uzasadnionych przypadkach - w dniach i godzinach ustalonych pomiędzy kontrolującymi a osobami reprezentującymi jednostki kontrolowane.

4. W przypadku nieposiadania dokumentów, objętych kontrolą w siedzibie jednostki kontrolowanej, organ prowadzący zobowiązany jest dostarczyć i udostępnić kontrolującym dokumenty w miejscu, o których mowa w ust. 3, w terminie uzgodnionym z kontrolującym – nie później jednak niż w terminie 7 dni od otrzymania pisemnego wezwania o okazanie dokumentów podlegających kontroli.

5. Kontrolujący mają prawo wglądu do dokumentacji, o której mowa w § 8 ust. 2 uchwały oraz do dokonywania z niej odpisów i kserokopii. Kserokopie służące jako załączniki do protokołu kontroli powinny być poświadczone za zgodność z oryginałem przez osoby reprezentujące kontrolowane jednostki.

6. W razie potrzeby kontrolujący mogą występować do organu prowadzącego kontrolowaną jednostkę lub do jej dyrektora o udzielanie wyjaśnień, sporządzanie obliczeń i zestawień w zakresie pobrania i wykorzystania dotacji.

7. Dokumenty okazane przez kontrolowanego i sprawdzane na kontroli podlegają parafowaniu przez kontrolujących.

§ 11. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół kontroli w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, który podpisują kontrolujący i przedstawiciele kontrolowanej jednostki oświatowej: osoba prowadząca lub reprezentująca organ prowadzący oraz dyrektor kontrolowanej jednostki.

§ 12. 1. Jeżeli osoba reprezentująca lub prowadząca kontrolowaną jednostkę odmawia podpisania protokołu – protokół podpisują jedynie osoby kontrolujące, czyniąc w nim adnotację o odmowie podpisania protokołu i o ile zostanie wskazana, przytaczają przyczynę odmowy złożenia podpisu przez kontrolowanego.

2. Odmowa podpisania protokołu nie wstrzymuje wydania wniosków pokontrolnych oraz dochodzenia zwrotu dotacji w trybie określonym w odrębnych przepisach.

3. Osoba reprezentująca lub prowadząca kontrolowaną jednostkę oświatową może zgłosić Wójtowi Gminy Morzeszczyn w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu kontroli, pisemne wyjaśnienia lub zastrzeżenia, co do ustaleń zawartych w protokole.

4. Wójt Gminy Morzeszczyn rozpatruje złożone wyjaśnienia i zastrzeżenia oraz zawiadamia pisemnie kontrolowaną jednostkę o swoim stanowisku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wyjaśnień bądź zastrzeżeń.

§ 13. 1. W przypadku stwierdzenia, w trakcie kontroli, nieprawidłowości mających wpływ na prawo do dotacji lub na wysokość dotacji, Wójt Gminy Morzeszczyn, kieruje do kontrolowanego podmiotu wystąpienie pokontrolne wzywające do zwrotu całości lub części przekazanej dotacji.

2. Wystąpienia pokontrolnego nie kieruje się, jeżeli Wójt Gminy Morzeszczyn uwzględni wyjaśnienia lub zastrzeżenia, o których mowa w § 9 ust. 3.

3. Podmioty kontrolowane w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego zawiadamiają Wójta Gminy Morzeszczyn o realizacji wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym.

§ 14. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 15. Traci moc uchwała nr XXIII/155/2017 Rady Gminy w Morzeszczynie z 22 lutego 2017 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy Morzeszczyn oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania (Dz.Urz. Woj. Pomorskiego z 2017 r. poz.1039).

§ 16. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Jan Olech

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXVII/183/2017

Rady Gminy Morzeszczyn

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

.....
(pieczęć wnioskodawcy (organu prowadzącego)
lub imię i nazwisko osoby fizycznej prowadzącej
placówkę)

.....
(miejscowość, data)

Wójt Gminy Morzeszczyn

WNIOSEK O UDZIELENIE DOTACJI

na rok budżetowy

1. Pełna nazwa i adres jednostki :

.....

2. Pełna nazwa i adres organu prowadzącego:

.....

NIP REGON

3. Numer i data wydania zaświadczenia o wpisie do ewidencji szkół i placówek :

numer zaświadczenia :

data wydania zaświadczenia :

4. Planowana miesięczna liczba wychowanków, w tym:

1) wychowanków niepełnosprawnych (należy wskazać rodzaj niepełnosprawności określony w orzeczeniu);

2) wychowanków objętych wczesnym wspomaganie rozwoju;

3) nie będących wychowankami niepełnosprawnymi i nie będących mieszkańcami Gminy

4) osoby objęte zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi;

5. Nr rachunku bankowego właściwego do przekazania dotacji :

.....

Organ prowadzący placówkę potwierdza prawdziwość złożonych we wniosku danych oraz zobowiązuje się do składania comiesięcznych informacji o rzeczywistej liczbie wychowanków, jak też rozliczania otrzymanej dotacji za dany miesiąc.

.....
(podpis i pieczęć osoby prowadzącej)

.....
 (pieczęć wnioskodawcy (organu prowadzącego)
 lub imię i nazwisko osoby fizycznej prowadzącej
 placówkę)

.....
 (miejscowość, data)

MIESIĘCZNA INFORMACJA O LICZBIE WYCHOWANKÓW (miesiąc) r.

1. Pełna nazwa i adres przedszkola :

.....

2. Pełna nazwa i adres organu prowadzącego:

.....

3. Nr rachunku bankowego właściwego do przekazania dotacji :

.....

4. Aktualna liczba wychowanków przedszkola:

1) w tym aktualna liczba uczniów niepełnosprawnych, z podaniem odrębnych rodzajów niepełnosprawności i liczby dzieci z taką niepełnosprawnością:

a) rodzaj niepełnosprawności

b) liczba uczniów z taką niepełnosprawnością

2) w tym dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju

3) w tym osoby objęte zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi

4) w tym wychowanków przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, którzy nie są mieszkańcami Gminy dotującej oraz nie są wychowankami niepełnosprawnymi ani uczestnikami zajęć rewalidacyjno-wychowawczych:

Lp	<i>Liczba uczniów, niebędących mieszkańcami gminy dotującej</i>	<i>Nazwa i adres gminy</i>
1		
a)	w tym dzieci 3-letnich	
b)	w tym dzieci 4-letnich	
c)	w tym dzieci 5-letnich	
d)	w tym dzieci 6-letnich	
a)	w tym dzieci 3-letnich	
b)	w tym dzieci 4-letnich	
c)	w tym dzieci 5-letnich	
d)	w tym dzieci 6-letnich	

Sporządził :
 (imię i nazwisko, nr telefonu)

.....
 (pieczęćka i podpis osoby uprawnionej do reprezentowania organu prowadzącego)

.....
 (pieczęć wnioskodawcy (organu prowadzącego)
 lub imię i nazwisko osoby fizycznej prowadzącej
 placówkę)

R O Z L I C Z E N I E

1. Pełna nazwa i adres przedszkola :
2. Pełna nazwa i adres organu prowadzącego:
3. Rozliczenie dotacji udzielonej za rok:
4. Faktyczna liczba wychowanków przedszkola (należy podać za każdy miesiąc osobno):

Miesiąc	Dotacja należna	Dotacja otrzymana	Faktyczna liczba wychowanków	W tym dzieci niepełnosprawne (wraz z podaniem wagi)	Kwota dotacji na jednego wychowanka	Nadpłata dotacji	Niedopłata dotacji
Styczeń							
Luty							
Marzec							
Kwiecień							
Maj							
Czerwiec							
Lipiec							
Sierpień							
Wrzesień							
Październik							
Listopad							
Grudzień							
Ogółem							

5. Faktyczna liczba wychowanków przedszkola spoza terenu gminy Morzeszczyn:

Miesiąc	Liczba ogółem	w tym liczba i nazwa gminy, z terenu której pochodzą dzieci
Styczeń		, w tym dzieci 6-letnich; nazwa gminy:
Luty		
Marzec		
Kwiecień		
Maj		
Czerwiec		
Lipiec		
Sierpień		
Wrzesień		
Październik		
Listopad		
Grudzień		

6. Wykaz wydatków poniesionych w ramach otrzymanej dotacji.

Lp.	Rodzaje wydatków finansowanych w ramach dotacji (dotyczy tylko wydatków związanych z działalnością bieżącą dotowanej placówki)	Wysokość poniesionych wydatków finansowanych w ramach otrzymanej dotacji
1.	Wynagrodzenia pracowników	
2.	Pochodne od wynagrodzeń	
3.	Wydatki eksploatacyjne, w tym zakup energii	
4.	Zakup wyposażenia, książki i pomoce dydaktyczne	
5.	Remonty	
6.	Wynajem pomieszczeń	
7.	Pozostałe wydatki nie stanowiące wydatków inwestycyjnych, przeznaczone na realizację zadań z zakresu kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej	
	OGÓŁEM	

7. Wykaz wydatków sfinansowanych ze środków dotacji (listy płac, faktury, rachunki)

Lp.	Numer dokumentu księgowego	Wystawca dokumentu (nazwa, adres)	Data wystawienia dokumentu	Data zrealizowania płatności	Nazwa wydatku	Kwota	Z tego ze środków pochodzących z dotacji
	OGÓŁEM						

Sporządził :
 (imię i nazwisko, nr telefonu) (pieczętka i podpis osoby uprawnionej do reprezentowania organu prowadzącego)

Uwagi urzędowe dotyczące rozliczenia udzielonej dotacji (nie wypełnia rozliczająca się jednostka)

Weryfikacja wydatków pod względem merytorycznym (wypełnia właściwy wydział Urzędu Gminy w Morzeszczynie)	Weryfikacja rozliczenia pod względem finansowym (wypełnia właściwy wydział Urzędu Gminy w Morzeszczynie)
(data, pieczęć i podpis osoby upoważnionej do weryfikacji)	(data, pieczęć i podpis osoby upoważnionej do weryfikacji)

Zatwierdzam rozliczenie:

.....
 (data i podpis Wójta Gminy)

**UCHWAŁA NR XXVII/184/2017
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

w sprawie określenia wzorów formularzy informacji w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny oraz na podatek leśny.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz.446 z późn. zm.), art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz.374 z późn. zm.), art. 6a ust. 11 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz.617 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 13 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz.716 z późn. zm.) **Rada Gminy Morzeszczyn, uchwala się, co następuje:**

§ 1. 1. Określa się wzór formularza informacji w sprawie: podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego – załącznik nr 1 do uchwały,

2. Określa się wzory deklaracji:

a) deklaracja na podatek od nieruchomości – załącznik nr 2 do uchwały,

b) deklaracja na podatek rolny – załącznik nr 3 do uchwały,

c) deklaracja na podatek leśny – załącznik nr 4 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 3. Traci moc uchwała nr XIV/86/2015 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 30 grudnia 2015r. w sprawie określenia wzorów formularzy informacji w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny oraz na podatek leśny.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po 14 dniach od opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na gminnej tablicy ogłoszeń.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Jan Olech

INRL - 1

**INFORMACJA W SPRAWIE:
PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI
PODATKU ROLNEGO
PODATKU LEŚNEGO**

Od

___	-	___	-	___	___
dzień		miesiąc		rok	

A. MIEJSCE I TERMIN SKŁADANIA INFORMACJI		
1. Miejsce składania informacji Wójt Gminy Morzeszczyn 83-132 Morzeszczyn, ul. Kociewska 12		
2. Termin składania informacji w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienie zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku		
B. DANE IDENTYFIKACYJNE		
B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE SKŁADAJĄCEGO INFORMACJĘ		
3. Rodzaj składającego informację (zaznaczyć właściwą kratkę) ☐ 1. właściciel ☐ 2. współwłaściciel ☐ 3. posiadacz samoistny ☐ 4. współposiadacz samoistny ☐ 5. użytkownik wieczysty ☐ 6. współużytkownik wieczysty ☐ 7. posiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca) ☐ 8. współposiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca)		
4. Nazwisko, pierwsze imię, data urodzenia		
5. Imię ojca, imię matki		
6. Numer PESEL	7. Numer NIP	
ADRES ZAMIESZKANIA		
8. Kraj	9. Województwo	10. Powiat
11. Gmina	12. Ulica	13. Numer domu/Numer lokalu
14. Miejscowość	15. Kod pocztowy	16. Poczta
17. E-mail	18. Telefon	
ADRES DO KORESPONDENCJI (jeśli jest inny niż adres zamieszkania)		
19.		
B.2. DANE IDENTYFIKACYJNE WSPÓŁWŁAŚCICIELA		
20. Rodzaj składającego informację (zaznaczyć właściwą kratkę) ☐ 1. właściciel ☐ 2. współwłaściciel ☐ 3. posiadacz samoistny ☐ 4. współposiadacz samoistny ☐ 5. użytkownik wieczysty ☐ 6. współużytkownik wieczysty ☐ 7. posiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca) ☐ 8. współposiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca)		
21. Nazwisko, pierwsze imię, data urodzenia		
22. Imię ojca, imię matki		
23. Numer PESEL	24. Numer NIP	
ADRES ZAMIESZKANIA		
25. Kraj	26. Województwo	27. Powiat
28. Gmina	29. Ulica	30. Numer domu/Numer lokalu
31. Miejscowość	32. Kod pocztowy	33. Poczta
34. E-mail	35. Telefon	
ADRES DO KORESPONDENCJI (jeśli jest inny niż adres zamieszkania)		
36.		

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA INFORMACJI	
37. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)	☐ 1. informacja ☐ 2. korekta informacji
D. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTU OPODATKOWANIA	
38. (położenie nieruchomości, Nr księgi wieczystej, Nr działek)	

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI	
Podstawa prawna: Składający:	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 716 ze zm.) Formularz przeznaczony jest dla osób fizycznych będących właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych, posiadaczami samodzielnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych, użytkownikami wieczystymi gruntów, posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.

E. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA (Z WYJĄTKIEM ZWOLNIONYCH)

Wyszczególnienie	Podstawa opodatkowania

E.1. POWIERZCHNIA GRUNTÓW

1. związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	39.m ²
2. pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	40.ha
3. zajętych pod drogi sklasyfikowane w ewidencji gruntów jako drogi nie będące drogami publicznymi	41.m ²
4. niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2017 r., 1023 z późn. zm.) i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	42.m ²
5. pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	43.m ²

E.2. POWIERZCHNIA UŻYTKOWA BUDYNKÓW LUB ICH CZĘŚCI

Do powierzchni użytkowej budynku lub jego części należy zaliczyć powierzchnię mierzoną, po wewnętrznej długości na wszystkich kondygnacjach, z wyjątkiem powierzchni klatek schodowych oraz sztybów dźwigowych. Za kondygnację uważa się również garaże podziemne, piwnice, sutereny i poddasza użytkowe.

1. budynków mieszkalnych lub ich części, ogółem: w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 m do 2,20m - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	44.m ²m ²m ²
2. budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, ogółem: w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 m do 2,20 m - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	45.m ²m ²m ²
3. budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym ogółem: w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40m do 2,20 m - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	46.m ²m ²m ²
4. związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń, ogółem: w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 m do 2,20 m - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	47.m ²m ²m ²
5. garaży wolnostojących, ogółem: w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40m do 2,20 m - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	48.m ²m ²m ²
6. pozostałych budynków lub ich części, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego, ogółem: w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 m do 2,20 m - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	49.m ²m ²m ²

E.3. BUDOWLE	
Budowle (wartość o której mowa w przepisach o podatku dochodowym)	50.
F. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH	
51. (podać powierzchnię, bądź wartość budowli przedmiotów zwolnionych oraz przepis prawa – z jakiego tytułu występuje zwolnienie)	

PODATEK ROLNY	
Podstawa prawna:	Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 617 ze zm.)
Składający:	Formularz przeznaczony dla osób fizycznych będących właścicielami gruntów, posiadaczami samoistnymi gruntów, użytkownikami wieczystymi gruntów, posiadaczami gruntów na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz posiadaczami gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.

G. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA (WŁĄCZNIE ZE ZWOLNIONYMI)

Klasy użytków wynikających z ewidencji gruntów	Powierzchnia gruntów w hektarach fizycznych				
	Grunty orne	Użytki zielone	Grunty rolne zabudowane	Sady	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych
I					
II					
III					
III a					
III b					
IV					
IV a					
IV b					
V					
VI					
VI z					
Razem	52.	53.	54.	55.	56.

Grunty pod stawami	
a) zarybione, łososiem, trocią, głowacimą, palią i pstrągiem	57.
b) zarybione innymi gatunkami ryb niż w poz. a)	58.
c) grunty pod stawami niezarybionymi	59.
Grunty zadrzewione i zakrzewione niesklasyfikowane	60.
Grunty rolne zabudowane (Br)	61.
Grunty pod rowami	62.
Grunty dla których nie można ustalić przelicznika powierzchni UR	63.
Nieużytki	64.
OGÓLEM (suma poz. od 52. do 64.)	65.

H. INNE ZWOLNIENIA W PODATKU ROLNYM OD GRUNTÓW	66.
PODSTAWA PRAWNA	KWOTA
1.	
2.	
3.	
Razem	

PODATEK LEŚNY

Podstawa prawna:	Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 374 ze zm.)
Składający:	Formularz przeznaczony dla osób fizycznych będących właścicielami lasów, posiadaczami samoistnymi lasów, użytkownikami wieczystymi lasów, posiadaczami lasów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.

I. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA

I.1. LASY Z WYJĄTKIEM ZWOLNIONYCH OD PODATKU

Wyszczególnienie	Powierzchnia w hektarach fizycznych
1. Lasy wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych	67.
2. Lasy pozostałe (nie wymienione w pkt 1)	68.
3. Razem (w. 1-2)	69.

I.2. LASY ZWOLNIONE OD PODATKU

Wyszczególnienie	Powierzchnia w hektarach fizycznych
1. Lasy z drzewostanem w wieku do 40 lat	70.
2. Lasy wpisane indywidualnie do rejestru zabytków	71.
3. użytki ekologiczne	72.
4. inne	73.
5. Razem (w. 1-4)	74.

I.3. RAZEM (w. poz. 69 + poz. 74)

75.

J. OŚWIADCZENIE I PODPIS SKŁADAJĄCEGO / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ SKŁADAJĄCEGO

Oświadczam, że wykazane przeze mnie dane są zgodne z prawdą oraz, że znam przysługujące mi prawo do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego, w terminie 7 dni od daty złożenia niniejszego druku (art. 200 § 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa – Dz. U. z 2017 r., poz. 201 ze zm.).

W przypadku nie skorzystania z powyższego, w oparciu o złożoną Informację podatkową wydana zostanie decyzja ustalająca zobowiązanie podatkowe.

76. Imię	77. Nazwisko
78. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok)	79. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego

K. OŚWIADCZENIE I PODPIS SKŁADAJĄCEGO / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ WSPÓŁWŁAŚCIELA

Oświadczam, że wykazane przeze mnie dane są zgodne z prawdą oraz, że znam przysługujące mi prawo do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego, w terminie 7 dni od daty złożenia niniejszego druku (art. 200 §1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa – tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 201 ze zm.).

W przypadku nie skorzystania z powyższego, w oparciu o złożoną Informację podatkową wydana zostanie decyzja ustalająca zobowiązanie podatkowe.

80. Imię	81. Nazwisko
82. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok)	83. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego

L. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

84. Uwagi organu podatkowego	
85. Data złożenia formularza	86. Podpis przyjmującego formularz

Pouczenie

Niedopełnienie obowiązku złożenia informacji powoduje sankcje określone w art. 54 ustawy z dnia 10 września 1999 roku Kodeks karny skarbowy (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 2137 ze zm.).

Wszelkich informacji w sprawach związanych z podatkiem od nieruchomości, rolnym i leśnym można uzyskać w Urzędzie Gminy w Morzeszcznie, telefon (058) 536-27-19 lub 24 wew. 22.

E. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA (Z WYJĄTKIEM ZWOLNIONYCH)

	Wyszczególnienie	Podstawa opodatkowania	Stawka podatku wynikająca z Uchwały Nr Rady Gminy Morzeszczyn z dnia w zł, gr	Kwota podatku w zł, gr
E.1. POWIERZCHNIA GRUNTÓW				
	1. związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	21.m ²	22.	23.
	2. pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	24.ha	25.	26.
	3. zajętych pod drogi sklasyfikowane w ewidencji gruntów jako drogi nie będące drogami publicznymi	27.m ²	28.	29.
	4. niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 1023 z późn. zm.) i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	30.m ²	31.	32.
	5. pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	33.m ²	34.	35.
E.2. POWIERZCHNIA UŻYTKOWA BUDYNKÓW LUB ICH CZĘŚCI				
	1. budynków mieszkalnych lub ich części, ogółem: w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 m do 2,20 m - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	36.m ²m ²m ²	37.	38.
	2. budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, ogółem: w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 m do 2,20 m - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	39.m ²m ²m ²	40.	41.
	3. budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym ogółem: w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 m do 2,20 m - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	42.m ²m ²m ²	43.	44.
	4. związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń, ogółem: w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 m do 2,20 m - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	45.m ²m ²m ²	46.	47.

5. garaży wolnostojących, ogółem:	48.	49.	50.
w tym:	m ²		
- kondygnacji o wysokości od 1,40m do 2,20 m	m ²		
- kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	m ²		
6. pozostałych budynków lub ich części, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego, ogółem:	51.	52.	53.
w tym:	m ²		
- kondygnacji o wysokości od 1,40m do 2,20 m	m ²		
- kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	m ²		
E.3. BUDOWLE			
1. budowle (wartość, o której mowa w przepisach o podatku dochodowym)	54.	55.	56.
F. ŁĄCZNA KWOTA PODATKU			
Kwota podatku (w pełnych złotych)			57.
Suma kwot z kol. E			
G. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH			
58. (podać powierzchnię, bądź wartość budowli przedmiotów zwolnionych oraz przepis prawa – z jakiego tytułu występuje zwolnienie)			
H. OŚWIADCZENIE I PODPIS SKŁADAJĄCEGO/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ SKŁADAJĄCEGO			
OŚWIADCZAM, ŻE PODANE PRZEZE MNIE DANE SĄ ZGODNE Z PRAWDĄ.			
59. Imię		60. Nazwisko	
61. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok)		62. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego	
I. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO			
63. Uwagi organu podatkowego			
64. Data złożenia formularza		65. Podpis przyjmującego formularz	

Pouczenie

Osoby prawne oraz państwowe jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej są obowiązane wpłacać obliczony w deklaracji na podatek od nieruchomości – bez wezwania na rachunek właściwego budżetu gminy za poszczególne miesiące w określonych ustawowo terminach **na konto Urzędu Gminy w Morzeszczynie Bank Spółdzielczy Skórcz O/Pelplin Nr 24 8342 0009 2011 5339 2000 0003.**

W przypadku, gdy kwota podatku nie przekracza 100 zł, podatek jest płatny jednorazowo w terminie płatności pierwszej raty (art. 6 pkt 11a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).

Zgodnie z art. 3a § 2 pkt. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1201 ze zm.) **niniejsza deklaracja stanowi podstawę wystawienia tytułu wykonawczego.**

Niedopełnienie obowiązku złożenia deklaracji powoduje sankcje określone w art. 54 ustawy z dnia 10 września 1999 roku Kodeks karny skarbowy (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 2137 ze zm.).

Wszelkich informacji w sprawach związanych z podatkiem od nieruchomości, rolnym i leśnym można uzyskać w Urzędzie Gminy w Morzeszczynie, telefon (058) 536-27-19 lub 24 wew. 22.

E. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA (WŁĄCZNIE ZE ZWOLNIONYMI)

Klasy użytków wynikające z ewidencji gruntów	Powierzchnia gruntów w hektarach fizycznych			Liczba ha przeliczeniowych	Stawka z 1 ha (przeliczeniowego lub fizycznego) w zł, gr	Wymiar podatku rolnego w zł, gr
	Ogółem	Nie podlegające przeliczeniu na ha przeliczeniowe	Podlegające przeliczeniu na ha przeliczeniowe			
Grunty rolne						
I						
II						
III a						
III b						
IV a						
IV b						
V						
VI						
VI z						
Sady						
I						
II						
III a						
III b						
IV a						
IV b						
V						
VI						
VI z						
Użytki zielone						
I						
II						
III						
IV						
V						
VI						
VI z						
Grunty rolne zabudowane						
I						
II						
III a						
III b						
IV a						
IV b						
V						
VI						
VI z						
Grunty pod stawami						
a) zarybione, łososiem, trocią, głowacicą, palią i pstrągiem						
b) zarybione innymi gatunkami ryb niż w poz. a)						
c) grunty pod stawami niezarybionymi						
Grunty zadrzewione i zakrzewione na UR						
I						
II						
IIIa						
IIIb						
IVa						
IVb						
V						
VI						
VIz						
Grunty zadrzewione i zakrzewione niesklasyfikowane						

	Grunty rolne zabudowane (Br)							
	Grunty pod rowami							
	Grunty dla których nie można ustalić przelicznika powierzchni UR							
	Nieżytki							
	Razem							
F. INNE ZWOLNIENIA W PODATKU ROLNYM OD GRUNTÓW							KWOTA	
PODSTAWA PRAWNA								
	1.							
	2.							
	3.							
	4.							
	Razem						21.	
G. ULGI W PODATKU ROLNYM OD GRUNTÓW							KWOTA	
	1. z tytułu nabycia lub objęcia w zagospodarowanie gruntów							
	2. inwestycyjne							
	3. górskie							
	4. inne							
	Razem						22.	
H. ŁĄCZNA KWOTA PODATKU								
	Kwota podatku (w pełnych złotych)						23.	
	Różnica kwot z E-(F+G)							
I. OŚWIADCZENIE I PODPIS SKŁADAJĄCEGO / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ SKŁADAJĄCEGO								
OŚWIADCZAM, ŻE PODANE PRZEZE MNIE DANE SĄ ZGODNE Z PRAWDĄ.								
	24. Imię		25. Nazwisko					
	26. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok)		27. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego					
J. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO								
	28. Uwagi organu podatkowego							
	29. Data złożenia formularza		30. Podpis przyjmującego formularz					

Pouczenie

Osoby prawne oraz państwowe jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej są obowiązane wpłacać obliczony podatek w deklaracji na podatek rolny – bez wezwania na rachunek właściwego budżetu gminy za poszczególne miesiące w terminie do dnia 15.03, 15.05, 15.09, 15.11 na konto Urzędu Gminy w Morzeszyczynie Bank Spółdzielczy Skórcz O/Pelplin Nr 24 8342 0009 2011 5339 2000 0003.

W przypadku, gdy kwota podatku nie przekracza 100 zł, podatek jest płatny jednorazowo w terminie płatności pierwszej raty (art. 6a pkt 10a ustawy o podatku rolnych).

Zgodnie z art. 3a § 2 pkt. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1201 ze zm.) **niniejsza deklaracja stanowi podstawę wystawienia tytułu wykonawczego.**

Niedopełnienie obowiązku złożenia deklaracji powoduje sankcje określone w art. 54 ustawy z dnia 10 września 1999 roku Kodeks karny skarbowy (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 2137 ze zm.).

Wszelkich informacji w sprawach związanych z podatkiem od nieruchomości, rolnym i leśnym można uzyskać w Urzędzie Gminy w Morzeszyczynie, telefon (058) 536-27-19 lub 24 wew. 22.

1. Numer Identyfikatora Podatkowego składającego deklarację
(NIP lub PESEL)

Załącznik Nr 4
do Uchwały Nr XXVII/184/2017
Rady Gminy Morzeszczyn
z dnia 30 sierpnia 2017 r.

DL - 1

DEKLARACJA NA PODATEK LEŚNY

na

2. Rok

Podstawa prawna: Składający:	Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 374 ze zm.) Formularz przeznaczony dla osób prawnych, jednostek organizacyjnych oraz spółek nie mających osobowości prawnej będących właścicielami lasów, posiadaczami samoistnymi lasów, użytkownikami wieczystymi lasów, posiadaczami lasów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz dla osób fizycznych współwłaścicielami lub współposiadaczami z osobami prawnymi, bądź z innymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej lub z spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej.
Termin składania:	Do dnia 15 stycznia każdego roku podatkowego lub w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego.

A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI

1. Wójt Gminy Morzeszczyn
83-132 Morzeszczyn, ul. Kociewska 12

B. DANE SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJĘ (NIEPOTRZEBNE SKREŚLIĆ)

* - dotyczy składającego deklarację niebędącego osobą fizyczną ** - dotyczy składającego deklarację będącego osobą fizyczną

B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

2. Rodzaj składającego deklarację (zaznaczyć właściwą kratkę)

1. osoba fizyczna 2. osoba prawna 3. jednostka organizacyjna 4. spółka nie mająca osobowości prawnej

3. Rodzaj własności (zaznaczyć właściwą kratkę)

1. właściciel 2. współwłaściciel 3. posiadacz samoistny 4. współposiadacz samoistny 5. użytkownik wieczysty
 6. współużytkownik wieczysty 7. posiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca) 8. współposiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca)

4. Nazwa pełna*/Nazwisko, pierwsze imię, data urodzenia**

5. Nazwa skrócona*/Imię ojca, imię matki**

6. Identyfikator REGON* /Numer PESEL**

7. PKD/EKD

B.2. ADRES SIEDZIBY* / ADRES ZAMIESZKANIA**

8. Kraj

9. Województwo

10. Powiat

11. Gmina

12. Ulica

13. Numer domu/Numer lokalu

14. Miejscowość

15. Kod pocztowy

16. Poczta

17. E-mail

18. Telefon

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA DEKLARACJI

19. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)

1. deklaracja roczna

2. korekta deklaracji rocznej od ____ - ____ - ____
dzień miesiąc rok

D. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTU OPODATKOWANIA

20. (położenie lasów, Nr księgi wieczystej, Nr działek)

E. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA			
E.1. LASY Z WYJĄTKIEM ZWOLNIONYCH OD PODATKU			
Wyszczególnienie	Powierzchnia w hektarach fizycznych	Stawka podatku (0,220m ³ drewna x cena drewna) w zł, gr	Podatek w zł, gr (kol. 2 x kol. 3)
1	2	3	4
1. Lasy wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych			
2. Lasy pozostałe (nie wymienione w w. 1)			
3. Razem (w. 1-2)			21.
E.2. LASY ZWOLNIONE OD PODATKU			
Wyszczególnienie	Powierzchnia w hektarach fizycznych		
1	2		
1. Lasy z drzewostanem w wieku do 40 lat			
2. Lasy wpisane indywidualnie do rejestru zabytków			
3. użytki ekologiczne			
4. inne			
5. Razem (w. 1-4)	22.		
F. ŁĄCZNA KWOTA PODATKU			
Kwota podatku (w pełnych złotych) z poz. 21			
G. OŚWIADCZENIE I PODPIS SKŁADAJĄCEGO/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ SKŁADAJĄCEGO OŚWIADCZAM, ŻE PODANE PRZEZE MNIE DANE SĄ ZGODNE Z PRAWDĄ.			
23. Imię		24. Nazwisko	
25. Data wypełnienia (dzień – miesiąc – rok)		26. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego	
H. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO			
27. Uwagi organu podatkowego			
28. Data złożenia formularza		29. Podpis przyjmującego formularz	

Pouczenie

Osoby prawne oraz państwowe jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej są obowiązane wpłacać obliczony w deklaracji na podatek leśny – bez wezwania na rachunek właściwego budżetu gminy za poszczególne miesiące w terminie do dnia 15 każdego miesiąca na konto Urzędu Gminy w Morzeszyczynie Bank Spółdzielczy Skórcz O/Pelplin Nr 24 8342 0009 2011 5339 2000 0003.

W przypadku, gdy kwota podatku nie przekracza 100 zł, podatek jest płatny jednorazowo w terminie płatności pierwszej raty (art. 6 pkt 7a ustawy o podatku leśnym).

Zgodnie z art. 3a § 2 pkt. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1201 ze zm.) niniejsza deklaracja stanowi podstawę wystawienia tytułu wykonawczego.

Niedopełnienie obowiązku złożenia deklaracji powoduje sankcje określone w art. 54 ustawy z dnia 10 września 1999 roku Kodeks karny skarbowy (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 2137 ze zm.).

Wszelkich informacji w sprawach związanych z podatkiem od nieruchomości, rolnym i leśnym można uzyskać w Urzędzie Gminy w Morzeszyczynie, telefon (058) 536-27-19 lub 24 wew. 22.

**UCHWAŁA NR XXVII/185/2017
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

w sprawie: zmiany uchwały dotyczącej uchwalenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn na lata 2016-2021”.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i 2 pkt 6 i 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016r., poz. 446 z późn. zm.), oraz założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, przyjętego przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011r. **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje:**

§ 1. W uchwale Nr XXVI/178/2017 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 14 czerwca 2017 roku w sprawie: uchwalenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn na lata 2016-2021” - załącznik „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn na lata 2016-2021” zastępuje się załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Morzeszczyn.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Jan Olech

Załącznik do uchwały Nr XXVII/185/2017

Rady Gminy Morzeszczyn

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY MORZESZCZYN NA LATA 2016-2021

**GMINA MORZESZCZYN
POWIAT TCZEWSKI
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINA MORZESZCZYN
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING KAROLINA DRZEWIECKA
SPRAWDZIŁ	JOANNA KWAŚNIEWSKA

MORZESZCZYN 2016

Spis treści

1. STRESZCZENIE	5
2. OGÓLNA STRATEGIA	8
2.1. Wizja Gminy Morzeszczyn	8
2.2. Cele strategiczne i szczegółowe.....	8
2.2.1. Zgodność PGN z dokumentami obowiązującymi na terenie Gminy (strategie, plany, programy).....	13
2.3. Stan obecny	22
2.3.1. Lokalizacja	22
2.3.2. Stan jakości powietrza na terenie Gminy Morzeszczyn	25
2.3.3. Demografia	26
2.3.4. Zasoby mieszkaniowe	30
2.3.5. Podmioty gospodarcze.....	32
2.3.6. Sieć komunikacyjna	35
2.3.7. Sieć gazowa.....	36
2.3.8. Energia cieplna.....	36
2.3.9. Energia elektryczna	37
2.3.10. Odnawialne źródła energii.....	38
2.3.11. Gospodarka odpadami	45
2.3.12. Analiza SWOT	45
2.4. Identyfikacja obszarów problemowych	47
2.5. Aspekty organizacyjne i finansowe	47
2.5.1. Struktury organizacyjne	47
2.5.2. Zasoby ludzkie	49
2.5.3. Zaangażowane strony.....	50
2.5.4. Budżet i źródła finansowania inwestycji	51
2.5.5. Środki finansowe na monitoring i ocenę	53
2.5.6. Ocena zebranych danych	54

2.5.7. Zgodność planu z przepisami prawa w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	56
3. WYNIKI BAZOWEJ INWENTARYZACJI EMISJI DWUTLENKU WĘGLA	57
3.1. Wprowadzenie	57
3.2. Metodyka opracowania bazowej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla	58
3.3. Zestawione wyniki bazowej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla	59
3.4. Omówienie wyników bazowej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla.....	66
3.4.1. Podsumowanie inwentaryzacji bazowej BEI	66
3.4.2. Podsumowanie inwentaryzacji kontrolnej MEI	74
3.5. Prognoza emisji na rok 2020.....	81
4. DZIAŁANIA/ZADANIA I ŚRODKI ZAPLANOWANE NA CAŁY OKRES OBJĘTY PLANEM	87
4.1. Długoterminowa strategia, cele i zobowiązania	87
4.2. Krótko/średnioterminowe działania/zadania (opis, podmioty odpowiedzialne za realizację, harmonogram, koszty, wskaźniki)	88
4.3. Wskaźniki monitorowania	96
5. SPIS TABEL	100
6. SPIS RYSUNKÓW	101
7. SPIS WYKRESÓW	101

Skorowidz skrótów pojawiających się w opracowaniu

PGN / Plan – Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

POP – Program Ochrony Powietrza

OZE – odnawialne źródła energii

UE – Unia Europejska

EU ETS – Europejski System Handlu Emisjami

Mg – Megagram = tona

CO₂ – dwutlenek węgla

GJ – Gigadżul

kW – kilowat

MW – Megawat

MW/h – Megawatogodzina

GUS – Główny Urząd Statystyczny

SWOT – analiza szans i zagrożeń, słabych i mocnych stron organizacji

Poradnik / Wytyczne / wytyczne Porozumienia Burmistrzów w zakresie SEAP – wytyczne Porozumienia Burmistrzów, zawarte w poradniku: „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii [SEAP]?”

BEI – inwentaryzacja bazowa

MEI – inwentaryzacja kontrolna

KOBIZE – Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami

m.s.c. – miejska sieć ciepłownicza

c.o. – centralne ogrzewanie

c.w.u. – ciepła woda użytkowa

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

LED – dioda elektroluminescencyjna

1. Streszczenie

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ (PGN) to dokument strategiczny, opisujący kierunki działań, zmierzających do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno-energetycznego tj.

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- zwiększenia efektywności energetycznej oraz poprawy jakości powietrza,
- a także zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.

PGN ma również za zadanie określić, jak Gmina Morzeszczyn zrealizuje wyznaczone cele. Należy więc opisać działania planowane (inwestycyjne i nieinwestycyjnie), sposób ich finansowania oraz metodę monitoringu realizacji planu w kolejnych latach.

PGN powinien jednoznacznie wskazywać planowany cel ogólny w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, redukcji energii finalnej oraz zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. W niniejszym dokumencie określone zostały następujące cele strategiczne Gminy Morzeszczyn:

- Cel redukcji emisji CO₂ w stosunku do roku bazowego o 10%
- Cel redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do prognozy BAU o 15%
- Cel zwiększenia udziału OZE w ogólnym zużyciu energii finalnej do 20%

oraz cele szczegółowe:

1. Termomodernizacja budynków na terenie Gminy.
2. Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych.

Cele obrane przez Gminę Morzeszczyn, zostały zaprezentowane w rozdziale 2.2.

W wyniku realizacji planowanych działań, oszacowano:

- Wartość redukcji emisji CO₂ – 1 253,42 Mg/rok
- Wartość redukcji zużycia energii finalnej – 3 622,67 MWh/rok
- Przyrost produkcji OZE – 2 576,28 MWh/rok

Cele Gminy Morzeszczyn	Zakładany	z PGN	Osiągnięcie celu
Cel redukcji emisji CO ₂	10,00%	11,80%	osiągnięty
Cel redukcji zużycia energii finalnej	15,00%	18,84%	osiągnięty
Cel zwiększenia udziału OZE	20,00%	46,70%	osiągnięty

W tabeli poniżej przedstawiono wartości wskaźników z roku bazowego (2010), roku kontrolnego (2014) i prognozy na 2020 r. (prognozowane wyniki w sytuacji braku podjęcia planowanych działań oraz prognoza wynikająca z podjętych w ramach PGN działań).

Ponadto przedstawiono rezultaty, jakie należy osiągnąć zgodnie z założonymi celami (wartości do osiągnięcia do 2020 r. według założonych celów).

Tabela 1. Wyniki inwentaryzacji oraz prognozy BAU

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	BEI	MEI	BAU	BAU + plan z PGN	Rezultaty jakie należy osiągnąć zgodnie z założonymi celami
rok		2010	2014	2020	2020	2020
Wartość emisji CO ₂ ¹	Mg/rok	17 571,75	16 669,69	17 653,24	15 497,76	15 814,58
Wartość zużycia energii finalnej ²	MWh/rok	67 379,36	59 218,25	62 551,59	50 767,81	53 168,85
Produkcja OZE ³	MWh/rok	26 138,84	21 131,76	21 389,83	23 708,04	12 510,32

Źródło: Opracowanie własne

Przed ustaleniem celów strategicznych, Gmina Morzeszczyn wskazała, które z istniejących regionalnych i krajowych strategii politycznych, planów, procedur i przepisów mają wpływ na zagadnienia związane z zarządzaniem energią i ochroną powietrza oraz klimatu na terenie Gminy Morzeszczyn. Następnie przeanalizowano wybrane dokumenty pod kątem porównania opisanych w nich celów doraźnych i długoterminowych z celami zrównoważonej polityki energetycznej na terenie Gminy. W rozdziale 2.2.1 zaprezentowano przegląd dokumentów planistycznych wraz z ustaleniem spójności celów i wykluczeniem sprzeczności.

PGN obejmuje obszar geograficzny Gminy Morzeszczyn, czyli obszar, na którym władze Gminy mają wpływ na zużycie energii w perspektywie długoterminowej. Aby ustalić potencjał

¹ Emisja w roku bazowym (2010) = 17571,75 Mg/rok, emisja, jaka powinna zostać osiągnięta w wyniku założonego celu do 2020 r. (10% x 17571,75) = 15814,58 Mg/rok, redukcja emisji z planu + redukcja wynikająca z różnicy BEI-MEI (1253,42 + (17571,75-16669,69)) = 2155,48 Mg/rok, emisja wynikająca z zaplanowanych działań w ramach PGN do 2020 r. (BAU-2155,48) = 15497,76 Mg/rok, redukcja emisji wynikająca z realizacji zakładanego przez gminę celu (BAU-15814,58) = 1838,67 Mg/rok;

² Energia finalna w roku bazowym (2010) = 67379,36 MWh/rok, energia finalna, jaka powinna zostać w wyniku założonego celu (15% x 62551,59) = 53168,85 MWh/rok, redukcja energii z planu + różnica pomiędzy MEI i BEI (3622,67 + (67379,36-59218,25)) = 11783,78 MWh/rok, energia finalna wynikająca z zaplanowanych działań do 2020 r. (BAU-11783,78) = 50767,81 MWh/rok, redukcja energii finalnej wynikająca z założonego przez gminę celu (BAU-53168,8) = 9382,74 MWh/rok;

³ Produkcja OZE w roku bazowym (2010) = 26 138,84 MWh/rok, udział produkcji OZE w energii finalnej wynikający z założonego przez gminę celu (20% x 62551,59) = 12510,32 MWh/rok, udział produkcji OZE w energii finalnej wynikający z planowanych działań (przyrost produkcji OZE 2567,28 + 21131,76) = 23708,04 MWh/rok

w zakresie ograniczenia emisji CO₂, zwiększenia efektywności energetycznej oraz wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w rozdziale 2.3. dokonano analizy stanu obecnego Gminy Morzeszczyn, gdzie przeanalizowano m.in. sytuację demograficzną, zasoby mieszkaniowe, rynek pracy, sieć komunikacyjną, jak również uwarunkowania wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz stan zaopatrzenia Gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Analiza stanu obecnego została podsumowana analizą SWOT, na podstawie której wyznaczono obszary problemowe, przedstawione w rozdziale 2.4.

Gmina Morzeszczyn, działając poprzez Wójta – przystępując co roku do uchwalenia budżetu Gminy na kolejny rok budżetowy, dokonuje analizy Planu pod kątem możliwości finansowych i przedkłada Radzie Gminy wnioski o wprowadzenie ewentualnych korekt – zgodnych z planem finansowym budżetu Gminy. Aby Plan Gospodarki Niskoemisyjnej mógł być właściwie wdrażany, niezbędna jest odpowiednia struktura organizacyjna. W rozdziale 2.5. opisano strukturę organizacyjną (potencjał instytucjonalny) niezbędną do wdrażania planu w zakresie:

- określenia niezbędnych zasobów ludzkich i finansowych Gminy;
- planu przystosowania struktur Gminy.

W ramach przygotowania niniejszego dokumentu wykonano inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych z obszaru Gminy, w której ujęto budynki publiczne i mieszkalne, transport oraz przemysł i usługi. Ponadto przeanalizowano uwarunkowania i możliwości redukcji zużycia energii, a w konsekwencji ograniczenie emisji CO₂ do atmosfery. Rozdział 3 przedstawia wyniki bazowej inwentaryzacji emisji CO₂ dla roku bazowego (tj. roku 2010) oraz dla roku kontrolnego (2014). Inwentaryzacja emisji obejmuje swoim zakresem wielkość wszystkich emisji dwutlenku węgla z obszaru Gminy Morzeszczyn, która została określona na podstawie końcowego zużycia energii przez poszczególnych odbiorców na jej terenie. Na podstawie wyników bazowej inwentaryzacji emisji oszacowano zapotrzebowanie na energię elektryczną i ciepłą na terenie Gminy w 2020 roku oraz strukturę zużycia paliw, dzięki czemu możliwe jest określenie szacowanej emisji CO₂ w 2020 roku na terenie Gminy.

Dla wybranego wariantu działań opracowano ogólny harmonogram realizacji z określeniem odpowiedzialności za realizację. Przedstawiono również potencjalne źródła finansowania zaplanowanych działań. Planowane do realizacji działania w połączeniu z trendami jakie wystąpią niezależnie od działań Gminy, pozwolą osiągnąć w Gminie Morzeszczyn redukcję emisji CO₂ do roku 2020. Konkretnie działania/zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne dążące do ograniczenia emisji CO₂ na terenie Gminy Morzeszczyn przedstawiono szczegółowo

w rozdziale 4. Działania/zadania i środki zaplanowane na cały okres objęty planem niniejszego opracowania.

Dla każdego działania zaplanowanego do realizacji oszacowano efekty jego realizacji, dotyczące redukcji emisji, oszczędności energii końcowej i wzrostu produkcji/zużycia energii ze źródeł odnawialnych. Szacunki te zostały wykonane na podstawie przyjętego zakresu działań i odpowiednich założeń. Dodatkowo dla każdego działania określono podmiot/osobę odpowiedzialną za wdrożenie działania, planowany okres realizacji (w latach) oraz szacunkowy budżet niezbędny do realizacji zadania. Realizacja zapisów Planu będzie podlegać monitorowaniu i ocenie przy wykorzystaniu wskaźników określonych w rozdziale 4.3. Wskaźniki monitorowania.

Należy podkreślić, że Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to jeden z najważniejszych dokumentów dla gmin, które myślą o swoim rozwoju w najbliższych latach, szczególnie w kontekście finansowanie wielu działań ze środków zewnętrznych w nowej perspektywie finansowej 2014-2020. Jest kluczowym dokumentem pokazującym sposób, w jaki Gmina Morzeszczyn, zamierza osiągnąć cele wyznaczone do realizacji do 2020 roku w zakresie ograniczenia niskiej emisji w porównaniu z rokiem bazowym – 2010.

2. Ogólna strategia

2.1. Wizja Gminy Morzeszczyn

Sformułowano następującą wizję dla Gminy Morzeszczyn w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony klimatu:

**GMINA MORZESZCZYN OBSZAREM ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, WYKORZYSTUJĄCYM
ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII DLA OCHRONY KLIMATU I POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA
MIESZKAŃCÓW**

2.2. Cele strategiczne i szczegółowe

Działania mające na celu realizację inicjatyw związanych z ograniczeniem emisji, spadają w dużej mierze na jednostki samorządu terytorialnego. Władze lokalne stoją przed największymi wyzwaniami w tym zakresie, ale jednocześnie to one mają największą możliwość oddziaływania. Władze miast i gmin, mogą osiągnąć najlepsze rezultaty dzięki zintegrowanemu podejściu do zarządzania środowiskiem lokalnym poprzez przyjmowanie długoterminowych i średnioterminowych planów działań i ich aktywną realizację.

Cele strategiczne w zakresie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej są odpowiedzią na problemy zidentyfikowane w niniejszym zakresie na terenie Gminy Morzeszczyn i wynikają ze sformułowanej wizji rozwoju Gminy. Wizja ta wytycza ścieżki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan.

Poniższa tabela prezentuje cele strategiczne i szczegółowe przyjęte przez Gminę Morzeszczyn w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Tabela 2. Schemat prezentujący cele strategiczne i szczegółowe ujęte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn

Cele strategiczne	
1. Cel redukcji emisji CO ₂ w stosunku do roku bazowego o 10%	1. Emisja gazów cieplarnianych w 2020 roku na poziomie 15 814,58 (Mg CO ₂).
2. Cel redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do prognozy BAU o 15%	2. Zużycia energii finalnej w 2020 roku na poziomie 53 168,85 MWh.
3. Cel zwiększenia udziału OZE w ogólnym zużyciu energii finalnej do 20%	3. Produkcja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w wysokości 12 510,32 MWh w 2020 r.
Cele szczegółowe	
1. Termomodernizacja budynków na terenie Gminy.	
2. Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych.	

Źródło: Opracowanie własne

Cele te są zgodne z:

1. celami określonymi w Pakiecie Klimatyczno – Energetycznym 2020 (cele „3 x 20%”);
2. dążeniem Gminy Morzeszczyn do poprawy jakości powietrza atmosferycznego na swoim terenie.

Cele strategiczne przyczynią się do osiągnięcia celów pośrednich, wśród których należy wymienić:

- a. Wyraźne oszczędności w budżecie, dzięki ograniczeniu i optymalizacji zużycia energii elektrycznej, energii cieplnej, a także innych mediów.
- b. Udoskonalenie zarządzania, wykorzystanie potencjału Gminy w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń.
- c. Korzystniejszy wizerunek władz samorządowych w oczach mieszkańców.

Realizacja celów określonych w Pakiecie Klimatyczno – Energetycznym 2020

Strategia Europa 2020 to strategia, która ma zapewnić wzrost i rozwój państw należących do Unii Europejskiej. Unia Europejska pragnie jak najszybciej wyjść z kryzysu gospodarczego i stworzyć warunki do bardziej konkurencyjnej gospodarki oraz wzrostu zatrudnienia. Głównym celem jest zatem osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który ma być:

- Inteligentny – nacisk położony będzie na edukację, badania naukowe i innowacje,
- Zrównoważony – ma na celu gospodarkę niskoemisyjną,
- Sprzyjający włączeniu społecznemu – głównym zagadnieniem jest ograniczenie bezrobocia i ubóstwa.

Zgodnie z powyższym, jednym z priorytetów Strategii jest zrównoważony rozwój. Jest on definiowany jako rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań mających na celu wzrost gospodarczy oraz działań społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania potrzeb społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń.

Trzy aspekty zrównoważonego rozwoju zakładają, iż:

- środowisko naturalne stanowi niezbędną podstawę zrównoważonego rozwoju;
- gospodarka jest narzędziem osiągnięcia zrównoważonego rozwoju;
- dobra jakość życia wszystkich ludzi (aspekt społeczny) jest celem zrównoważonego rozwoju.

Strategia Europa 2020 opiera się na pięciu długookresowych celach, które wskazują jak Europa ma wyglądać w 2020 roku i które przekładają się na poszczególne cele państw członkowskich. Cele te są ściśle ze sobą powiązane i nawzajem się uzupełniają. Mają zostać osiągnięte przy wspólnej korelacji Unii i państw członkowskich. Wśród nich należy wymienić:

1. Zatrudnienie;
2. Badania i rozwój;
- 3. Zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii;**
4. Edukacja;
5. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Jeden z głównych celów został zdefiniowany jako „Zmiana klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii”, zakłada on: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu z 1990 r. (lub nawet o 30% jeśli będzie to możliwe), pozyskanie 20% energii ze źródeł odnawialnych, oraz wzrost efektywności energetycznej o 20%.

Zarówno zasada zrównoważonego rozwoju, jak i zrównoważone wykorzystywanie energii stanowiło podstawę do opracowania Pakietu Klimatyczno – Energetycznego 2020. Pakiet Klimatyczno - Energetyczny 2020 nazywany jest także pakietem „3 x 20%” i został przyjęty przez Parlament Europejski i przywódców krajów członkowskich UE w marcu 2007r. W pakiecie określono cele, które jednocześnie są spójne z celami przyjętymi przez Gminę Morzeszczyn w ramach „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej”:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych o 20% w 2020 r. w stosunku do emisji z roku 1990,
- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych do 20% w 2020 r. w bilansie energetycznym UE (dla Polski 15%);
- podniesienie o 20% efektywności energetycznej do 2020 r..

POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. Obowiązujące regulacje prawne odnoszą się przede wszystkim do jego jakości oraz kontroli emisji w postaci pozwoleń na emisję gazów i pyłów.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane jako **emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska** (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Postępująca urbanizacja przyczynia się do wzrostu liczby źródeł emisji zanieczyszczeń. Badania jakości powietrza potwierdzają, iż emisja antropogeniczna jest głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza.

Najczęściej stosowaną klasyfikacją źródeł emisji jest następujący podział:

- źródła punktowe związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach przemysłowych;
- źródła liniowe związane z komunikacją;
- źródła powierzchniowe niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej.

Powietrze atmosferyczne jest elementem środowiska, które jest niezbędne do życia wszystkim organizmom. Dlatego tak istotne znaczenie ma jego jakość, a także wpływ każdego człowieka na jego stan. Ochrona jakości powietrza jest bardzo istotna dla zdrowia i komfortu życia obecnych, jak i przyszłych pokoleń. W związku z tym Gmina Morzeszczyn za jeden z priorytetowych celów obrała sobie poprawę jakości powietrza na terenie całej Gminy. Działania w tym zakresie mają podążać szczególnie w kierunku obszarów, gdzie odnotowano przekroczenia dopuszczalnej emisji. Aby określić obszary gdzie jakość powietrza jest najgorsza, w pierwszej kolejności należy wyliczyć ilość CO₂ wyemitowaną w skutek zużycia energii na terenie Gminy, a następnie na tej podstawie zidentyfikować główne źródła emisji. Dopiero po dokonaniu tych czynności możliwe będzie odpowiednie zaplanowanie i uszeregowanie pod względem ważności środków niezbędnych do redukcji CO₂, które w konsekwencji doprowadzą do redukcji emisji zanieczyszczeń.

Gmina Morzeszczyn należy do strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu i obowiązuje program ochrony powietrza, przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 753/XXXV/13. W latach 2006-2010 przekroczenia stężeń 24-godzinnych odnotowano w Wejherowie, Kościerzynie i Starogardzie Gdańskim.

Zgodnie z Programem podstawowymi działaniami wskazanymi do realizacji na terenie całej strefy pomorskiej są:

- Ograniczenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych poprzez stworzenie i realizację systemu zachęt do ich likwidacji lub wymiany na niskoemisyjne we wskazanych miastach i gminach strefy.
- Rozwój sieci gazowych w celu umożliwienia większej liczbie ludności wykorzystania tego niskoemisyjnego paliwa.
- Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych (nasadzanie drzew i krzewów).
- Działania prewencyjne na poziomie wydawania decyzji środowiskowych. Uwzględnianie konieczności ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza szczególnie pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu na etapie wydawania decyzji środowiskowych.
- Kontrola gospodarstw domowych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.
- Działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje).

W nawiązaniu do powyższego, w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn przyjęto ograniczenie emisji w wyniku zmiany sposobu ogrzewania na proekologiczny oraz działania edukacyjne i promujące zachowania chroniące środowisko i przestrzeń Gminy.

Na terenie Gminy Morzeszczyn nie odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu oraz nie są realizowane programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych. W związku z powyższym w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn nie wyznaczono celu w zakresie redukcji zanieczyszczeń powietrza, jedynie w zakresie redukcji CO₂.

2.2.1. Zgodność PGN z dokumentami obowiązującymi na terenie Gminy (strategie, plany, programy)

EUROPEJSKA STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Dokument ma na celu zrównoważony wzrost gospodarczy i wysoki poziom życia zgodny z ochroną środowiska naturalnego. Dokument ten został przyjęty przez Radę Europejską dnia 26 czerwca 2006 r. Głównymi założeniami dokumentu jest wzrost dobrobytu poprzez podejmowanie działań w ochronie środowiska naturalnego, sprawiedliwość i spójność społeczną, wzrost dobrobytu gospodarczego jak również wypełniania obowiązków na arenie międzynarodowej i wspólnotowej. W związku z powyższym, Polska jako kraj będący członkiem Unii Europejskiej, zobowiązany jest do realizacji niniejszych założeń na szczeblu krajowym.

Realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przyczyni się do realizacji zobowiązań wynikających z powyższego dokumentu, a tym samym wpłynie na zrównoważony wzrost gospodarczy i wysoki poziom życia zgodny z ochroną środowiska naturalnego.

STRATEGIA „BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE I ŚRODOWISKO - PERSPEKTYWA DO 2020 R.”

Strategia obejmuje dwa istotne obszary: energetykę i środowisko, wskazując m.in. kluczowe reformy i niezbędne działania, które powinny zostać podjęte w perspektywie do 2020 r.

Główne cele wynikające ze Strategii, które wpisują się w Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Morzeszczyn to:

1. Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:
 - Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna;
 - Uporządkowanie zarządzania przestrzenią.
2. Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię:
 - Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii;
 - Poprawa efektywności energetycznej;
 - Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii;
3. Cel 3. Poprawa stanu środowiska:
 - Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki;
 - Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne;
 - Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki;

- Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn wpisuje się w założenia powyższego dokumentu, ponieważ zakłada m.in. lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii; poprawę efektywności energetycznej oraz wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU DO 2020 ROKU – AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, KONKURENCYJNA GOSPODARKA, SPRAWNE PAŃSTWO

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – to główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym. Wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Cele i zadania przewidziane do realizacji w ramach Strategii wpisują się w ramy Planu Gospodarki Niskoemisyjnej:

- Zakładają ograniczenie emisji CO₂;
- Zmniejszenie energochłonności i surowcochłonności gospodarki;
- Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- Kontynuacja prac związanych z możliwością pozyskiwania gazu łupkowego;
- Rozwój technologii pozyskiwania surowców geologicznych;
- Zwiększenie efektywności energetycznej.

KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030 (KPZK 2030)

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju.

Została opracowana zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku.

Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn wpisują się w następujące cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- **Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa:**

Kierunki działań:

- Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie.
- Ograniczenie emisji CO₂ do poziomu uzgodnionego w ramach Unii Europejskiej.
- Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii poprzez budowę nowych mocy.

KRAJOWY PLAN DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

Dokument przyjęty 7 grudnia 2010 r. przez Radę Ministrów. Określa on krajowe cele w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych, zużycie w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia w 2020 r., uwzględniając wpływ innych środków polityki efektywności energetycznej na końcowe zużycie energii oraz odpowiednie środki, które należy podjąć dla osiągnięcia krajowych celów ogólnych w zakresie udziału OZE w wykorzystaniu energii finalnej.

Ogólny cel krajowy przyjęty w Krajowym Planie Działań w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w ostatecznym zużyciu energii brutto w 2020 r. wynosi 15%. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn całkowicie jest zgodny z niniejszym celem, ponieważ postawił przed sobą 3 główne cele strategiczne:

1. Cel redukcji emisji CO₂ w stosunku do roku bazowego o 10%
2. Cel redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do prognozy BAU o 15%
3. Cel zwiększenia udziału OZE w ogólnym zużyciu energii finalnej do 20%

POLITYKA KLIMATYCZNA POLSKI

Przygotowanie niniejszego dokumentu wynika ze zobowiązania wobec Konwencji m.in. do opracowania i wdrożenia państwowej strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym także mechanizmów ekonomicznych i administracyjnych, oraz okresowej kontroli jej wdrażania.

Celem strategicznym polityki klimatycznej jest „włączenie się Polski do wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych, długoterminowych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych”.

Cele strategiczne i operacyjne zawarte w planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn wpisują się w następujące priorytetowe kierunki działań średnio- i długookresowe Polityki Klimatycznej Polski:

- realizację postanowień organów Konwencji klimatycznej i Protokołu z Kioto dotyczących krajów wymienionych w Załączniku I do Konwencji;
- wypełnienie przyjętych przez Polskę zobowiązań do redukcji emisji gazów cieplarnianych w pierwszym okresie czyli osiągnięcie w latach 2008 - 2012 wielkości emisji gazów cieplarnianych nieprzekraczającej 94% wielkości emisji z roku 1988 i następnych okresach rozliczeniowych;
- promowanie zrównoważonych form rolnictwa w aspekcie ochrony klimatu;
- promocję i rozwój oraz wzrost wykorzystywania nowych i odnawialnych źródeł energii, technologii pochłaniania CO₂ oraz zaawansowanych i innowacyjnych technologii przyjaznych środowiskowo oraz rozpoznania i usuwania barier w ich stosowaniu;
- szerokie wprowadzanie najlepszych dostępnych technik z zakresu efektywności energetycznej i użytkowania odnawialnych źródeł energii.

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2030 R.

Niniejszy dokument został opracowany zgodnie z art. 13 – 15 ustawy – Prawo energetyczne i przedstawia strategię państwa, mającą na celu odpowiedzenie na najważniejsze wyzwania stojące przed polską energetyką, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i w perspektywie do 2030 roku.

Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn wpisują się w następujące kierunki polskiej polityki energetycznej:

- poprawę efektywności energetycznej,
- wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,
- rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw.

KRAJOWY PLAN DZIAŁAŃ DOTYCZĄCY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2014 został przygotowany w związku z obowiązkiem przekazywania Komisji Europejskiej sprawozdań z wdrażania dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej, a także na podstawie obowiązku nałożonego na Ministra Gospodarki na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. Nr 94, poz. 551, z późn. zm.).

Krajowy plan działań zawiera opis środków poprawy efektywności energetycznej w podziale na sektory końcowego wykorzystania energii oraz obliczenia dotyczące oszczędności energii finalnej uzyskanych w latach 2008-2012 i planowanych do uzyskania w 2016 r., zgodnie

z wymaganiami dyrektywy 2006/32/WE w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/76/EWG (Dz. Urz. UE L 114 z 27.04.2006, str. 64).

Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn wpisują się w następujące środki poprawy efektywności energetycznej Krajowego Planu Działań dotyczący efektywności energetycznej:

1. Środki horyzontalne:

- Audyty energetyczne i systemy zarządzania energią (art. 8 dyrektywy 2012/27/UE);

2. Środki w zakresie efektywności energetycznej budynków:

- Strategia renowacji budynków (art. 4 dyrektywy 2012/27/UE);
- Dodatkowe środki odnoszące się do efektywności energetycznej budynków;
- Środki efektywności energetycznej w instytucjach publicznych.

POLITYKA LEŚNA PAŃSTWA (KRAJOWY PROGRAM ZWIĘKSZANIA LESISTOŚCI)

KPZL jest opracowaniem studialnym, o charakterze strategicznym. Jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju i zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości. Przyjęte w KPZL założenia metodyczne i kryteria określania preferencji zalesieniowych mogą być pomocne w tworzeniu oryginalnych rozwiązań regionalnych oraz lokalnych.

Celem rządowego programu zwiększania lesistości na lata 2001-2020 jest zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości do 30%, ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz wykorzystanie ich do optymalnego rozmieszczenia zalesień, a także opracowanie odpowiednich instrumentów realizacyjnych.

Zgodnie z zapisami KPZL: „Realizacja KPZL, poza bezpośrednim zaangażowaniem administracji rządowej, wymaga także ścisłej współpracy tej administracji z administracją samorządową, zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym, jak i gminnym. Współpraca ta powinna się przejawiać szczególnie w zakresie:

- planowania przestrzennego,
- polityki rozwoju rolnictwa i gospodarki ziemią,
- polityki leśnej i ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania zasobami wodnymi,
- polityki finansowej,

- edukacji ekologicznej społeczeństwa”.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn poprzez wyznaczenie sobie celów z zakresu ochrony środowiska i jego zasobów, w tym zasobów leśnych oraz celów z zakresu edukacji ekologicznej społeczeństwa, w pełni wpisuje się w zapisy KPZL.

STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2030 (W SKRÓCIE SPA 2020)

Konieczność opracowania strategii adaptacyjnej (Strategicznego Planu Adaptacyjnego) wynika ze stanowiska rządu przyjętego w dniu 19 marca 2010 roku przez Komitet Europejski Rady Ministrów jako wypełnienie postanowień dokumentu strategicznego Komisji Europejskiej – Białej Księgi [COM (2009) 147] ws. adaptacji do zmian klimatu.

Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn wpisują się w następujące kierunki działań adaptacyjnych:

- Przygotowanie strategii, planów ochrony i planów zadań ochrony przyrody z uwzględnieniem zmian warunków klimatycznych;
- Wprowadzanie nowych mechanizmów wspierających technologie OZE, w tym mikroinstalacje w rolnictwie i ograniczanie strat energii;
- Włączenie lokalnych społeczności i administracji samorządowej do działań zapobiegających skutkom zmian klimatu;
- Wdrażanie nowych technologii wodoszczelnych zwiększenie efektywności wykorzystania wody w przemyśle, gospodarce komunalnej i rolnictwie;
- Rozwijanie alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji na terenach o mniejszej gęstości zaludnienia;
- Budowa nowej i przebudowa istniejącej infrastruktury budowlanej z dostosowaniem do przewidywanej zmiany temperatury, intensywności opadów i wiatru.

BIAŁA KSIĘGA: ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU: EUROPEJSKIE RAMY DZIAŁANIA (2009)

W Białej Księdze określa się ramy na rzecz zmniejszenia wrażliwości UE na oddziaływanie zmian klimatu. Podstawą księgi są szeroko zakrojone konsultacje zapoczątkowane w 2007 r. publikacją zielonej księgi pt. „Adaptacja do zmian klimatycznych w Europie – warianty działań na szczeblu UE”¹ oraz dalsze prace badawcze, w ramach których określono działania, jakie należy podjąć w krótkiej perspektywie.

Celem unijnych ram na rzecz adaptacji jest osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Ramy te będą zgodne z zasadą pomocniczości i będą uwzględniać ogólne cele UE dotyczące zrównoważonego rozwoju.

Główne zagadnienia poruszane w Białej Księdze odnoszą się do szeroko rozumianej ochrony środowiska naturalnego.

Działania dotyczą m. in.: ekologizacji strategii sektorowych, aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzania środowiskowego, udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska, rozwoju badań i postępu technicznego, odpowiedzialności za szkody w środowisku, aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym i ochronie zasobów naturalnych.

Cele wyznaczone w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn są spójne z wyżej wskazanymi celami, gdyż przyczynią się one m.in. do aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska, czy też do zwiększenia udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 została przyjęta w dniu 24 września 2012 roku przez Sejmik Województwa Pomorskiego. Strategia wyznacza w perspektywie 2020 roku trzy wzajemnie uzupełniające się i równie ważne cele strategiczne. Są nimi: Nowoczesna Gospodarka, Aktywni Mieszkańcy i Atrakcyjna Przestrzeń.

Dokument ten zawiera listę zadań wraz z określonymi celami rozwojowymi województwa pomorskiego. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn wykazuje spójność ze Strategią Rozwoju województwa w następujących celach:

- **Usługi edukacyjne i konkurencyjność uczelni** – Gmina Morzeszczyn zaplanowała termomodernizację szkół na terenie Gminy. Wpłynie to na poprawę wizerunku tych budynków, a tym samym podniesie ich konkurencyjność na tle innych szkół.
- **Dostępność transportowa** – w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej planowana jest wymiana autobusu szkolnego. Przyczyni się to do poprawy systemu transportu zbiorowego na terenie Gminy Morzeszczyn.
- **Bezpieczeństwo energetyczne i ekotechnologie** – zaplanowane w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej wpłyną korzystnie na środowisko. Termomodernizacja budynków, wymiana oświetlenia, instalacja kolektorów słonecznych pozwolą zarządzać energią bardziej efektywnie.

- **Zarządzanie przestrzenią** – Plan Gospodarki Niskoemisyjnej wpłynie na lepsze zarządzanie przestrzenią dla zmniejszenia negatywnego wpływu oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2020

W 2012 roku Sejmik Województwa Pomorskiego uchwalił „Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020”, (Uchwała Nr 528/XXV/12). Dokument ten stanowi aktualizację „Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014”.

Cele realizacyjne Programu Ochrony Środowiska:

- I. Środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;
- II. Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz aktywacja rynku na rzecz środowiska
- III. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody,
- IV. Zrównoważone wykorzystanie energii, wody i surowców naturalnych.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn wpisuje się głównie w cel IV dotyczący wykorzystania energii, ponieważ zakłada między innymi redukcję CO₂ do powietrza, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenie efektywności energetycznej.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY MORZESZCZYN NA LATA 2015 – 2022

30 grudnia 2015 r. Rada Gminy Morzeszczyn przyjęła Uchwałą Strategię Rozwoju Gminy Morzeszczyn na lata 2015 – 2022. Strategia stanowi podstawę programowania wszystkich przyszłych działań podejmowanych na szczeblu lokalnym.

Misja Gminy Morzeszczyn jest następująca :

Tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju gospodarczego, mobilizowanie do działania i wspieranie aktywności mieszkańców oraz wykorzystywanie potencjału rozwojowego i lokalnych walorów przyrodniczo-turystycznych.

Dla skutecznej realizacji misji Gminy zaplanowano cele strategiczne, które będą służyły jej osiągnięciu.

Cel strategiczny nr 1: Poprawa warunków osiedleńczych

- **Cele szczegółowe:**

- Rozwój infrastruktury drogowej oraz okołodrogowej
- Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej
- Wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i wprowadzania założeń gospodarki niskoemisyjnej
- Ochrona środowiska naturalnego
- Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

Cel strategiczny nr 2: Rozwój społeczno-przestrzenny

- **Cele szczegółowe:**

- Rozwój infrastruktury społecznej i sportowo-rekreacyjnej
- Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej
- Poprawa stanu technicznego placówek oświatowych i publicznych
- Dostosowanie zasobów gminy do potrzeb turystyki i rekreacji
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
- Wsparcie funkcjonowania organizacji pozarządowych
- Poprawa jakości i dostępności oferty kulturalnej

Cel strategiczny nr 3: Rozwój potencjału gospodarczego i turystycznego

- **Cele szczegółowe:**

- Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego dla inwestorów i turystów
- Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju przedsiębiorczości i turystyki
- Rozwój drobnej wytwórczości w oparciu o produkcję zdrowej żywności
- Wspieranie inicjatyw gospodarczych
- Wsparcie modernizacji i rozwoju rolnictwa
- Wykorzystanie ruchu turystycznego pobliskiego Gniewu i Pelplina na rzecz rozwoju turystyki (agroturystyki)

W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn wyznaczono m.in. następujące cele: wzrost wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, wzrost efektywności energetycznej oraz redukcję emisji CO₂, które wpisują się głównie w cel strategiczny nr 1. Poprzez realizację zaplanowanych zadań, Gmina będzie wspierała wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, a tym samym przyczyni się do ochrony środowiska naturalnego.

PROJEKT ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA GMINY MORZESZCZYN

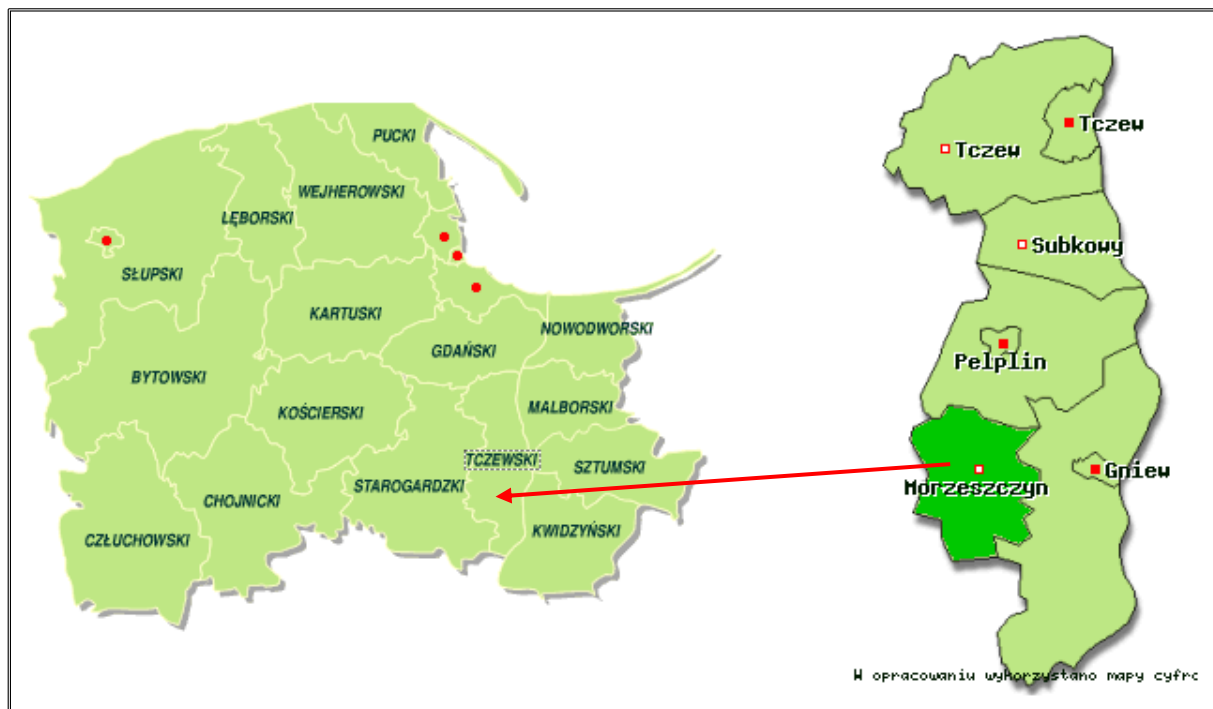
Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Morzeszczyn zostały przyjęte uchwałą Nr XXVIII/168/2005 Rady Gminy w Morzeszczynie z dnia 26 października 2005 roku. Dokument przedstawia ocenę stanu istniejącego, propozycje przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie energii elektrycznej, ciepła i paliw gazowych oraz ocenę możliwości pokrycia zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i gaz do 2015 roku. Obecnie Gmina Morzeszczyn nie posiada opracowanej aktualizacji Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Należy jednak zauważyć, że w powyższym dokumencie wskazano działania, które wpisują się w działania ujęte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej. Należą do nich przede wszystkim inwestycje w zakresie termomodernizacji budownictwa mieszkaniowego i obiektów użyteczności publicznej. Termomodernizacja budynków wpływa na obniżenie zapotrzebowania na ciepło, a co za tym idzie spadek emisji gazów cieplarnianych.

2.3. Stan obecny

2.3.1. Lokalizacja

Gmina Morzeszczyn to gmina wiejska położona w południowo – wschodniej części województwa pomorskiego, w powiecie tczewskim. Gmina Morzeszczyn znajduje się w odległości ok. 76 km od stolicy regionu – Gdańska i około 42 km od stolicy powiatu – Tczewa. Powierzchnia Gminy wynosi 91,24 km². Ponad 72% stanowią użytki rolne. Gmina położona jest w obrębie Pojezierza Starogardzkiego w zasięgu zlewni rzeki Wierzycy i jej dopływu rzeki Janki.

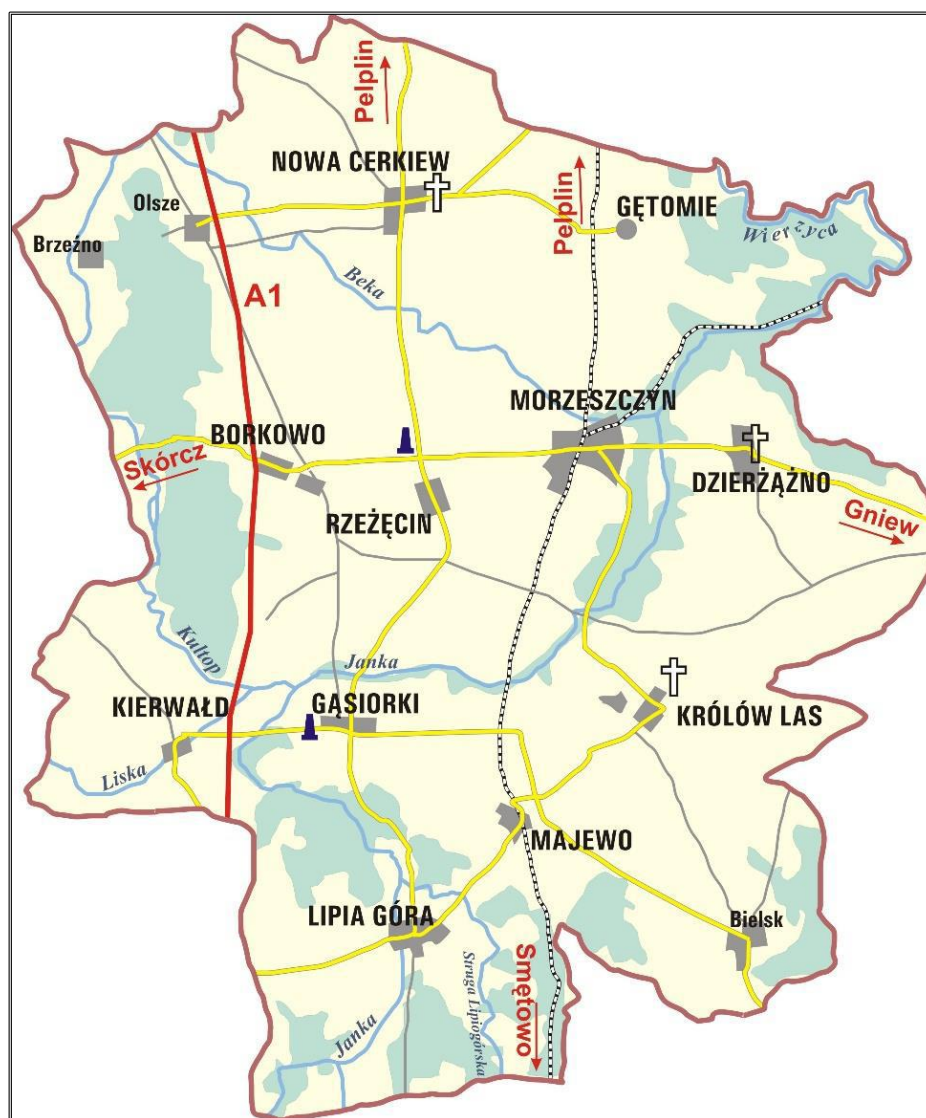
Rysunek 1. Położenie Gminy Morzeszczyn na terenie województwa pomorskiego i powiatu tczewskiego

Źródło: www.archiwum.zpp.pl

Zgodnie z danymi GUS powierzchnia administracyjna Gminy Morzeszczyn wynosi 9 119 ha, co stanowi ok. 13,08% powierzchni powiatu tczewskiego. Administracyjnie niniejsza jednostka samorządu terytorialnego podzielona jest na 11 sołectw: Borkowo, Dzierżążno, Gąsiorki, Gętomie, Kierwałd, Królów Las, Lipia Góra, Majewo, Morzeszczyn, Nowa Cerkiew, Rzeżęcin.

Rysunek 2. Gmina Morzeszczyn - sołectwa

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Morzeszczyn

Gminę Morzeszczyn charakteryzuje dogodny położenie komunikacyjne. Podstawowe powiązania realizowane są przez drogę wojewódzką nr 234 łączącą Gniew z drogą krajową nr 91 oraz Skórcz z drogą krajową nr 22. W układzie lokalnym istnieją również dogodne powiązania drogowe z gminami ościennymi tj. gminą Pelplin, Bobowo. Przez teren Gminy Morzeszczyn osiowo przebiega magistralna linia kolejowa Śląsk – Gdańsk Porty z przystankami osobowymi obsługującymi obszar Gminy w miejscowościach Majewo, Morzeszczyn i Kulice. Ponadto przez jej teren przebiega odcinek sekcji 4 autostrady A1. Najbliższe Gminie węzły komunikacyjne, gdzie kierowcy mogą zjechać bądź wjechać na autostradę, znajdują się w Ropuchach k/Pelplina oraz Kopytkowie.

2.3.2. Stan jakości powietrza na terenie Gminy Morzeszczyn

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA STREFY POMORSKIEJ, W KTÓREJ ZOSTAŁ PRZEKROCZONY POZIOM DOPUSZCZALNY PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 ORAZ POZIOM DOCELOWY BENZO(A)PIRENU

Program ochrony powietrza jest dokumentem przygotowanym w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wartości dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu. W wyniku przeprowadzonej oceny jakości powietrza w województwie pomorskim za 2011 rok oraz w latach wcześniejszych (2006-2010) i zakwalifikowania strefy pomorskiej do klasy C, konieczne było przygotowanie Programu ochrony powietrza dla strefy. Przyczyną obligującą do stworzenia Programu było wystąpienie w strefie ponadnormatywnej liczby dni z przekroczeniem dopuszczalnego stężenia dobowego pyłu zawieszonego PM10 oraz ponadnormatywnego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, przekraczającego poziom docelowy.

Programem objęta została strefa pomorska (województwo pomorskie z wyłączeniem aglomeracji trójmiejskiej, w skład której wchodzi miasta na prawach powiatu: Gdańsk, Gdynia i Sopot). Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej określa działania naprawcze na lata 2014-2020, które mają doprowadzić do osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10.

Zanieczyszczenie powietrza na terenie strefy pomorskiej to głównie zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego. Największy wpływ na stan zanieczyszczenia powietrza wywiera ogrzewanie budynków (niska emisja), produkcja energii cieplnej i przemysł (emisja punktowa) oraz ruch komunikacyjny (emisja liniowa). Wśród czynników antropogenicznych należy także wskazać sposób zagospodarowania przestrzennego obszaru miejskiego. W miastach i gminach strefy pomorskiej, w których stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu oraz dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10 konieczne jest prowadzenie systemowych działań prowadzących do redukcji emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych, tzw. „niskiej emisji”.

W strefie pomorskiej łącznie emisja roczna pyłu PM10 i benzo(a)pirenu wyniosła odpowiednio 19 791,53 Mg/rok oraz 8,974 Mg/rok. W powiecie tczewskim, w którym zlokalizowana jest Gmina Morzeszczyn odnotowano emisję benzo(a)piranu na poziomie 30,2 kg/rok oraz emisję PM10 na poziomie 256,2 Mg/rok.

Zgodnie z Programem, podstawowe kierunki działań zmierzających do przywracania poziomów docelowych benzo(a)pirenu powinny się koncentrować na obniżaniu emisji z indywidualnych systemów grzewczych.

Podstawowymi działaniami wskazanymi do realizacji na terenie całej strefy pomorskiej są:

1. Ograniczenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych poprzez stworzenie i realizację systemu zachęt do ich likwidacji lub wymiany na niskoemisyjne we wskazanych miastach i gminach strefy.
2. Rozwój sieci gazowych w celu umożliwienia większej liczbie ludności wykorzystania tego niskoemisyjnego paliwa.
3. Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych (nasadzanie drzew i krzewów).
4. Działania prewencyjne na poziomie wydawania decyzji środowiskowych. Uwzględnianie konieczności ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza szczególnie pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu na etapie wydawania decyzji środowiskowych.
5. Kontrola gospodarstw domowych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.
6. Działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje).

W nawiązaniu do powyższego należy wskazać, że Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn jest zgodny z omawianym dokumentem. Głównym celem sporządzenia programu ochrony powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia. Realizacja zadań wynikających z programu ochrony powietrza ma na celu zmniejszenie stężenia substancji zanieczyszczającej w powietrzu w danej strefie do poziomu dopuszczalnego i utrzymywania go na takim poziomie. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn ma na celu m.in. redukcję emisji CO₂ do powietrza, zwiększenie efektywności energetycznej oraz wzrost wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, co w konsekwencji ma doprowadzić do polepszenia jakości życia mieszkańców Gminy Morzeszczyn. A zatem jak widać, założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej są w pełni zgodne z postanowieniami „Programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu”.

2.3.3. Demografia

Jednym z podstawowych czynników wpływających na rozwój jednostek samorządu terytorialnego jest sytuacja demograficzna oraz perspektywy jej zmian. Należy zauważyć, że przyrost liczby ludności to przyrost liczby konsumentów, a zatem wzrost zapotrzebowania na energię i jej nośniki.

Zgodnie z danymi GUS, Gminę Morzeszczyn na koniec 2014 roku zamieszkiwało 3 781 osób, w tym 51,04% stanowili mężczyźni (tabela 2). Liczba ludności w analizowanym okresie ulegała wahaniom. Jednak w porównaniu do 2010 roku liczba ta wzrosła o 0,77% (tj. o 29 osób). Należy zauważyć, że liczba mężczyzn wzrosła o 0,68% w stosunku do roku 2010. Podobnie kształtowała się liczba kobiet, wzrosła o 0,87% w stosunku do roku bazowego.

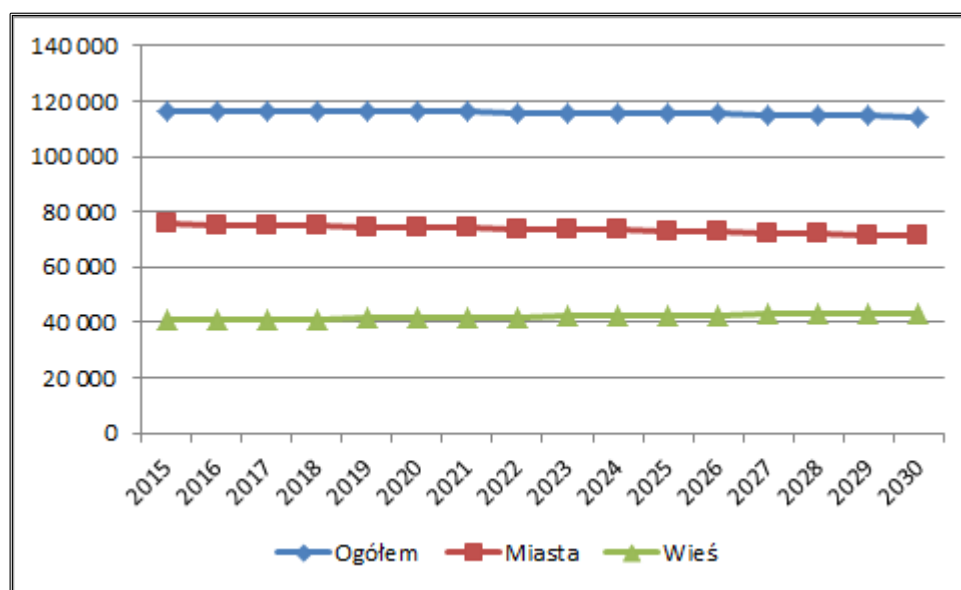
Tabela 3. Liczba ludności na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	osoba	3 752	3 782	3 778	3 807	3 781
mężczyźni	osoba	1 917	1 935	1 932	1 946	1 930
kobiety	osoba	1 835	1 847	1 846	1 861	1 851

Źródło: Dane GUS

Wzrost liczby ludności na terenie Gminy nie pokrywa się z prognozą GUS dotyczącą liczby ludności w powiecie tczewskim (wykres 1), która przedstawia się niekorzystnie. Według prognoz w kolejnych latach przewiduje się ogólny spadek populacji przedmiotowego regionu.

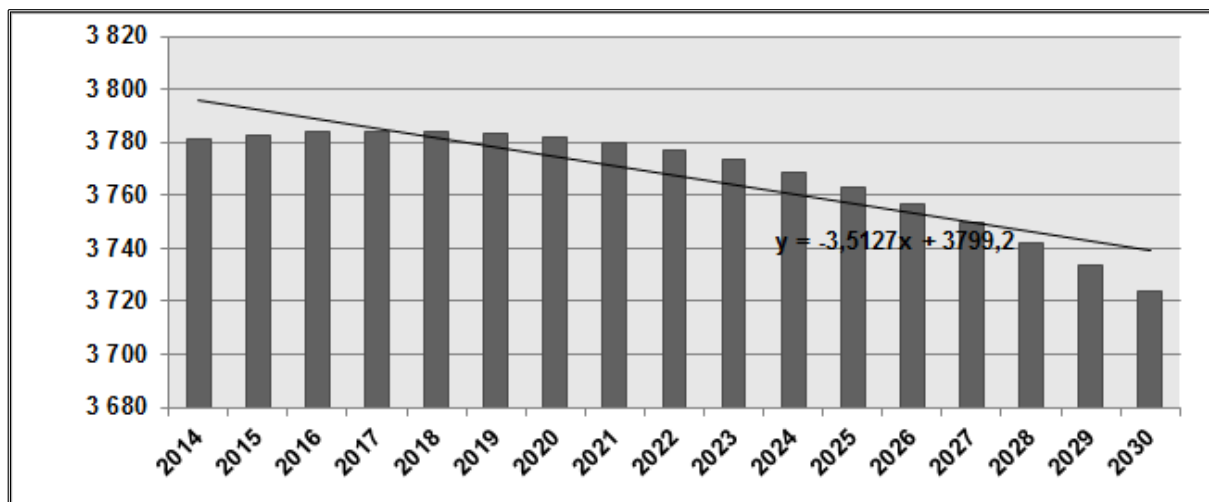
Wykres 1. Prognoza liczby ludności na lata 2015-2030 dla powiatu tczewskiego

Źródło: Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 (opracowana w 2014 r.)

W nawiązaniu do niewielkiego wzrostu liczby ludności na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014 oraz niekorzystnych prognoz liczby ludności powiatu tczewskiego do 2030 roku, prognozy dotyczącej liczby ludności Gminy Morzeszczyn do 2030 roku również kształtują się niekorzystnie.

Wykres 2. Prognoza ludności dla Gminy Morzeszczyn na lata 2014-2030

Źródło: Opracowana na podstawie Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 (opracowana w 2014 r.)

Dla prognozowanego spadku liczby ludności w kolejnych latach ma znaczenie podejmowanie dalszych działań mających na celu przyciągnięcie na teren Gminy nowych mieszkańców, dla których istotne znaczenie ma także stan środowiska przyrodniczego oraz dostępność do podstawowej infrastruktury społecznej i technicznej. Nie można zatem zaniechać podejmowania prac inwestycyjnych związanych m.in. z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, przyczyniających się do polepszenia stanu środowiska oraz innych prac związanych z przeprowadzeniem robót termomodernizacyjnych, dzięki którym zmniejszeniu ulegnie ilość paliw zużywanych do ogrzania obiektów, a to niewątpliwie wpłynie na zmniejszenie zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery.

W badanym okresie przyrost naturalny na terenie Gminy Morzeszczyn przyjmował wartości dodatnie (tabela 3), co oznacza przewagę urodzeń żywych nad zgonami. Najwyższą wartość przyrostu naturalnego odnotowano w 2012 roku – wyniosła wówczas 27, zaś najniższa w 2010 roku, kiedy to kształtowała się na poziomie 2. Należy jednak zauważyć, że po roku 2012 przyrost naturalny zaczął spadać.

Tabela 4. Poziom przyrostu naturalnego na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013	2014
Urodzenia żywe						
ogółem	-	41	54	53	56	44
mężczyźni	-	22	25	25	33	25
kobiety	-	19	29	28	23	19
Zgony ogółem						
ogółem	-	39	33	26	35	26

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013	2014
mężczyźni	-	21	15	13	20	15
kobiety	-	18	18	13	15	11
Przyrost naturalny						
ogółem	-	2	21	27	21	18
mężczyźni	-	1	10	12	13	10
kobiety	-	1	11	15	8	8

Źródło: Dane GUS

Saldo migracji na przestrzeni analizowanych lat przyjmowało wartości niekorzystne. Tylko w 2011 i w 2012 roku wartość była dodatnia. Najniższe saldo migracji było w 2010 roku i wyniosło -31. Niepokojący jest fakt, że saldo nadal maleje. Ujemne wartości salda wskazują na przewagę liczby osób opuszczających teren Gminy nad liczbą osób do niej napływających. Saldo migracji na koniec 2014 roku wyniosło -16, co może niekorzystnie wpłynąć na liczbę ludności Gminy Morzeszczyn w kolejnych latach.

Tabela 5. Migracje na pobyt stały w Gminie Morzeszczyn w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013	2014
zameldowania w ruchu wewnętrznym						
ogółem	osoba	41	34	35	32	34
mężczyźni	osoba	20	16	12	14	16
kobiety	osoba	16	21	18	23	18
zameldowania z zagranicy						
ogółem	osoba	0	1	0	0	1
wymeldowania w ruch wewnętrznym						
ogółem	osoba	62	39	26	39	48
Mężczyźni	osoba	25	16	9	16	20
kobiety	osoba	37	23	17	23	28
wymeldowania za granicę						
ogółem	osoba	0	0	1	0	4
saldo migracji						
Wewnętrznych	osoba	-31	2	8	-4	-16
zagranicznych	osoba	2	0	1	-1	0

Źródło: Dane GUS

2.3.4. Zasoby mieszkaniowe

Gospodarstwa domowe są najbardziej energochłonnym sektorem gospodarki. Poziom zużycia energii w tym segmencie jest wyższy niż w przemyśle czy transporcie. Dzieje się tak, ponieważ nowe technologie oraz modernizacje procesów produkcyjnych skutkują dużym wzrostem efektywności energetycznej. Przemysł kieruje się dziś ekonomią, dlatego też wiele przedsiębiorstw, szukając oszczędności, inwestuje w działania mające na celu zmniejszenie zapotrzebowania na energię. Dzięki zaostrzeniu wymagań i rozwojowi technologii wytwarzania ciepła obserwuje się nieznaczne obniżenie zużycia ciepła także wśród nowych budynków mieszkalnych.

Wg danych GUS zestawionych w tabeli 6, na terenie Gminy Morzeszczyn zasób mieszkaniowy w 2014 roku tworzyło ogółem 986 mieszkań o łącznej powierzchni 82 218 m².

Liczba mieszkań na przestrzeni analizowanych lat wzrosła o 1,23%. Liczba izb podobnie jak liczba mieszkań wzrosła o 1,71%. Wzrosła również powierzchnia użytkowa mieszkań o 2,8%.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem						
mieszkania	-	974	977	978	984	986
izby	-	3 983	3 999	4 004	4 039	4 051
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	80 543	80 901	81 112	81 918	82 218

Źródło: Dane GUS

W analizowanym okresie przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wzrosła z 82,69 m² (rok 2010) do 83,39 m² (rok 2014). Podobny trend przyjął wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 użytkownika (wzrost z 21,47m² do 21,52m²).

Tabela 7. Wskaźniki dotyczące zasobu mieszkaniowego w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013	2014
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	82,69	82,81	82,94	83,25	83,39
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	21,47	21,39	21,47	21,52	21,75

Źródło: Dane GUS.

Należy zauważyć, że w okresie lat 2010 – 2014 nastąpił wzrost wyposażenia mieszkań we wszystkie instalacje: wodociąg, łazienkę, ustęp splukiwany i centralne ogrzewanie (tabela 7). Ogólny stopień wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje sanitarne można ocenić jako wysoki. W analizowanym okresie ponad 90% mieszkań wyposażona była w instalację wodociągową. Udział mieszkań wyposażonych w łazienkę utrzymywał się na stałym poziomie 83%, a udział mieszkań z centralnym ogrzewaniem wynosił w latach 2010-2014 niezmiennie 66%. Dokładne informacje na temat mieszkań wyposażonych w instalacje na terenie Gminy Morzeszczyn przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Odsetek ogółu mieszkań wyposażonych w instalację na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem						
wodociąg	-	900	903	904	910	912
ustęp splukiwany	-	842	845	846	852	854
łazienka	-	809	812	813	819	821
centralne ogrzewanie		641	644	645	651	653
Mieszkania wyposażone w instalacje – w % ogółu mieszkań						
wodociąg	%	92	92	92	93	93
łazienka	%	83	83	83	83	83
centralne ogrzewanie	%	66	66	66	66	66

Źródło: Dane GUS

Zgodnie z informacjami Urzędu Gminy Morzeszczyn, największą jednostką osadniczą Gminy jest miejscowość Morzeszczyn, licząca 794 mieszkańców, która pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno - usługowego i charakteryzuje się największym stopniem urbanizacji (tabela 8). Najmniejszym sołectwem jest natomiast sołectwo Gętomie, liczące 116 mieszkańców.

Tabela 9. Zestawienie liczby mieszkańców na terenie poszczególnych sołectw Gminy Morzeszczyn na dzień 31.12.2015r.

Sołectwo/miejscowość	Liczba ludności (w tym na pobyt czasowy)
Borkowo	354
Dzierżążno	339
Gąsiorki	210
Gętomie	116
Kierwałd	183
Krółów Las (Bielsk)	276
Lipia Góra	301
Majewo	466
Morzeszczyn	794
Nowa Cerkiew (Brzeźno, Olsze)	497
Rzeżęcin	286
Razem:	3822

Źródło: Dane UG Morzeszczyn

2.3.5. Podmioty gospodarcze

Według danych GUS zaprezentowanych w poniższej tabeli, na koniec 2014 roku na terenie Gminy Morzeszczyn funkcjonowało 226 podmiotów gospodarczych. Porównując rok 2014 z rokiem bazowym, należy zauważyć wzrost tego wskaźnika o 4,63%. Zwiększenie liczby podmiotów, odnotowano zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, przy czym należy zauważyć, że w całym analizowanym okresie przeważającą część stanowiły podmioty gospodarcze z sektora prywatnego.

Tabela 10. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014

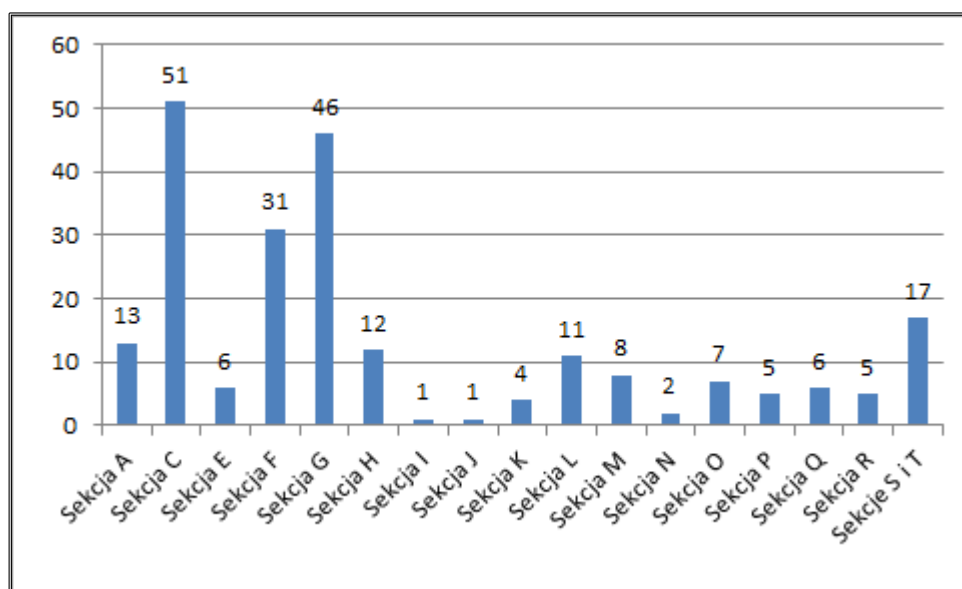
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
podmioty gospodarki narodowej ogółem	216	214	223	225	226
Sektor publiczny					
Ogółem	11	11	11	11	11
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	7	7	7	7	7
Sektor prywatny					
Ogółem	205	203	212	214	215
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	160	156	162	164	164
sektor prywatny - spółki handlowe	16	18	17	17	18

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	6	6	6	7
sektor prywatny - spółdzielnie	1	1	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	7	7	7	7	7
Fundacje	1	1	1	1	1

Źródło: Dane GUS

Biorąc pod uwagę liczbę przedsiębiorców w sektorze prywatnym według sekcji PKD 2007 funkcjonujących na terenie Gminy Morzeszczyn można zauważyć, że największa ilość podmiotów działa w sekcji C – przetwórstwo przemysłowe, w sekcji G – handel hurtowy i detaliczny oraz w sekcji F – budownictwo.

Wykres 3. Podmioty w sektorze prywatnym wg sekcji PKD 2007 na terenie Gminy Morzeszczyn w 2014 roku

Źródło: Dane GUS

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S i T	Pozostała działalność usługowa, Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Tabela 11. Wykaz obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Morzeszczyn

Nazwa obiektu	Adres budynku
Urząd Gminy w Morzeszczynie	ul. 22 Lipca 4, 83-132 Morzeszczyn
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morzeszczynie	ul. 22 Lipca 4, 83-132 Morzeszczyn
Gminny Ośrodek Kultury	ul. 22 Lipca 4, 83-132 Morzeszczyn
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Pelmed”	ul. 22 Lipca 19, 83-132 Morzeszczyn
Gminna Biblioteka Publiczna w Morzeszczynie	ul. Dworcowa 3, 83-132 Morzeszczyn
Gminna Biblioteka Publiczna – filia Majewo	Majewo 8/9, 83-132 Morzeszczyn
Gminna Biblioteka Publiczna – filia Dzierżążno	Dzierżążno 13, 83-132 Morzeszczyn
Zespół Szkół w Morzeszczynie	ul. 22 Lipca 22, 83-132 Morzeszczyn
Oddział Przedszkolny w Rzeżęcinie	Rzeżęcin 9a, 83-132 Morzeszczyn
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej	Nowa Cerkiew 1, 83-132 Morzeszczyn
Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół	ul. 22 Lipca 4, 83-132 Morzeszczyn
Świetlica wiejska i Remiza OSP Gąsiorki	Gąsiorki, 83-132 Morzeszczyn
Świetlica wiejska i Remiza OSP Kierwałd	Kierwałd, 83-132 Morzeszczyn
Świetlica wiejska i Remiza OSP Nowa Cerkiew	Nowa Cerkiew, 83-132 Morzeszczyn
Świetlica wiejska Borkowo	Borkowo, 83-132 Morzeszczyn
Świetlica wiejska Lipia Góra	Lipia Góra, 83-132 Morzeszczyn
Świetlica wiejska Dzierżążno	Dzierżążno, 83-132 Morzeszczyn
Świetlica wiejska Królów Las	Królów Las, 83-132 Morzeszczyn

Świetlica wiejska Rzeżęcín	Rzeżęcín, 83-132 Morzeszczyn

Źródło: Dane UG Morzeszczyn

2.3.6. Sieć komunikacyjna

Gmina posiada korzystne położenie w stosunku do głównych szlaków komunikacyjnych województwa. Podstawowe powiązania realizowane są przez drogę wojewódzką nr 234 (Skórcz – Morzeszczyn – Gniew), łączącą Gniew z drogą krajową nr 91 oraz Skórcz z drogą krajową nr 22. W układzie lokalnym istnieją również dogodne powiązania drogowe z gminami ościennymi tj. gminą Pelplin, Bobowo. Gmina posiada również dobre warunki obsługi transportem kolejowym. Przez jej teren osiowo przebiega magistralna linia kolejowa Śląsk – Gdańsk Porty z przystankami osobowymi obsługującymi obszar gminy w miejscowościach Majewo, Morzeszczyn i Kulice. Przez teren Gminy przebiega odcinek autostrady A1 z najbliższymi węzłami w Ropuchach k/Pelplina oraz w Kopytkowie.

Źródło: <http://nowa.morzeszczyn.pl/>

System komunikacyjny ma istotny wpływ na stan jakości powietrza głównie z tytułu transportu drogowego, w tym ruchu tranzytowego pojazdów ciężkich.

W ostatnich latach istotnie wzrosła dostępność pojazdów, praktycznie dla każdej grupy społecznej. Wynika to nie tylko z poprawy stopy życiowej w Polsce, ale także możliwości zakupu tanich, używanych pojazdów z zagranicy, których stan techniczny niejednokrotnie pozostawia wiele do życzenia. W związku z tym, praktycznie każda rodzina posiada już co najmniej jeden samochód. Jednocześnie w ostatnich latach spadł wskaźnik osób podróżujących jednym samochodem, co wiąże się nie tylko ze wzrostem kosztów podróży, ale i wyższą emisją zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych. Do zmiany tej niekorzystnej sytuacji, zwłaszcza z punktu widzenia środowiska naturalnego, mogą przyczynić się wzrastające ceny paliw, które najprawdopodobniej zmuszą część społeczeństwa do zmiany nawyków na bardziej ekonomiczne. Nie bez znaczenia są też kampanie społeczne o tematyce ekologicznej, zachęcające do korzystania z komunikacji publicznej.

Poziom zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest zależny od natężenia ruchu na poszczególnych trasach komunikacyjnych. Wielkość emisji ze źródeł komunikacyjnych zależna jest od ilości i rodzaju samochodów oraz rodzaju stosowanego paliwa, jak również od procesów związanych ze zużyciem opon, hamulców a także ścierania nawierzchni dróg. Emisję związaną z ww. procesami zalicza się do tzw. emisji pozaspalinowej. Dodatkowy wpływ na wielkość emisji pyłu PM10 ma tzw. emisja wtórna (z unoszenia) pyłu PM10 z nawierzchni dróg. W Gminie Morzeszczyn największa emisja liniowa występuje w obrębie dróg lokalnych, zlokalizowanych na terenie Gminy, ze względu na duże natężenie ruchu, które jest z kolei główną przyczyną uciążliwości akustycznych.

Pomimo, iż sieć dróg na terenie Gminy jest stale modernizowana i przebudowywana, to jednak ciągły wzrost ruchu samochodowego pociąga za sobą degradację stanu technicznego dróg, a co za tym idzie zwiększenie hałasu komunikacyjnego i wzrost ilości zanieczyszczeń w powietrzu.

W celu redukcji emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych warto kontynuować działania polegające na poprawie stanu technicznego dróg już istniejących (w tym również likwidacja nieutwardzonych poboczy), a także budowy chodników i ścieżek rowerowych. Dodatkowym istotnym elementem przyczyniającym się do zmniejszenia emisji wtórnej z dróg, powinno być utrzymanie ulic w czystości, które korzystnie wpływa na zmniejszenie unosu pyłu z dróg również w okresie bezopadowym.

Rozproszona zabudowa na terenach wiejskich sprawia, że korzystanie z samochodu jest nieuniknione. Mimo wszystko, działania proekologiczne, w tym zakresie, prowadzone na terenie Gminy mogą skupiać się na propagowaniu ekonomicznego podróżowania samochodem (zorganizowanie dojazdów przy maksymalnym wykorzystaniu liczby miejsc w pojeździe, co zmniejsza koszty podróży i jednocześnie ogranicza emisję zanieczyszczeń na skutek mniejszej ilości spalonego paliwa) lub jeśli to tylko możliwe, zastąpienie go pojazdami mniej emisyjnymi lub rowerem, co wpływa nie tylko na środowisko, ale i stan zdrowia mieszkańców. Połączenia lokalne komunikacją autobusową na terenie Gminy również przyczyniają się do zmniejszenia zanieczyszczeń.

2.3.7. Sieć gazowa

Na terenie Gminy Morzeszczyn nie zlokalizowano dystrybucyjnego gazociągu wysokiego ciśnienia, który mógłby stanowić źródło zasilania w gaz ziemny przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego.

W związku z faktem, że obecnie Gmina nie jest zgazyfikowana, mieszkańcy korzystają przede wszystkim z węgla, oleju opałowego oraz drewna. Z uwagi na powyższe analogiczna sytuacja występuje w zakresie ogrzewania domów jednorodzinnych i gospodarstw rolnych. Zupełnie inna sytuacja ma natomiast miejsce w zakresie zaopatrzenia odbiorców gazu propan – butan dla potrzeb bytowych związanych z energią potrzebną dla celów przygotowywania posiłków. W tym przypadku, głównie z uwagi na brak na terenie Gminy sieci gazowej, występuje w zamian dystrybucja gazu propan – butan w butlach 11 kg, realizowana przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

2.3.8. Energia ciepła

Gospodarka ciepła na terenie Gminy Morzeszczyn ma zdecentralizowany charakter. W zabudowie jednorodzinnej, w części zabudowy wielorodzinnej i w budynkach użyteczności publicznej istnieją indywidualne systemy grzewcze (źródła na paliwa stałe i płynne). Część

budynków wielorodzinnych (w miejscowości Majewo) zaopatrywana jest w ciepło przez kotłownię osiedlową – miałową. Do momentu ewentualnej gazyfikacji przewodowej modernizacja kotłowni węglowych oparta będzie o gaz płynny lub olej opałowy.

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gmina Morzeszczyn
Budownictwo jednorodzinne zasadniczo ogrzewane jest paleniskami piecowymi lub z indywidualnych kotłowni, a źródło ciepła stanowią głównie paliwa stałe tj. węgiel, koks itd. W przyszłej perspektywie nie przewidziano utworzenia na terenie Gminy systemów ciepłowniczych. Rozwój energetyki cieplnej opierać się będzie w dalszym ciągu na bazie lokalnych, indywidualnych urządzeń grzewczych. Istotne zmiany jakościowe powinny uwzględniać stopniowe odchodzenie od paliw stałych na rzecz paliw czystych dla środowiska, takich jak paliwa płynne, gazowe i energia elektryczna oraz termomodernizację budynków w celu ograniczenia strat ciepła i poprawy efektywności energetycznej.

2.3.9. Energia elektryczna

Cały obszar Gminy jest zelektryfikowany. Od Głównych Punktów Zasilania energia elektryczna rozprowadzana jest liniami napowietrznymi średniego napięcia do poszczególnych miejscowości. Następnie liniami energetycznymi niskiego napięcia jest doprowadzona do poszczególnych gospodarstw domowych.

Podmiotem zaopatrującym Gminę Morzeszczyn w energię elektryczną jest:

ENERGA-OPERATOR SA
ul. Marynarki Polskiej 130
80-557 Gdańsk

Za oświetlenie uliczne odpowiada natomiast:

ENERGA Oświetlenie Sp. Z o. o.
81-855 Sopot
Rzemieślnicza 17/19

Przez teren Gminy przebiegają linie energetyczne wysokiego napięcia 110 i 220 kV oraz linie średnich i niskich napięć. Główny punkt zasilania zlokalizowany jest w miejscowości Majewo.

Tabela 12. Charakterystyka sieci elektroenergetycznej i oświetlenia na terenie Gminy Morzeszczyn

Wyszczególnienie	Długość linii/ilość	Jednostka miary
Linie kablowe	3,257	km
Linie napowietrzne, w tym:	10,955	km
linie napowietrzne wydzielone	0,315	km
linie napowietrzne wspólne	10,64	km
Punkty świetlne (oprawy sodowe),	322	szt.

w tym:		
Lampy o mocy 70W	291	szt.
Lampy o mocy 100W	30	szt.
Lampy o mocy 150W	1	szt.
Latarnie, w tym:	322	szt.
Latarnie – słupy stalowe parkowe	73	szt.
Latarnie – słupy ŻN – sieć wspólna	243	szt.
Latarnie – słupy ŻN – sieć wydzielona	6	szt.
Wysięgniki	249	szt.
Tablice oświetleniowe, w tym:	21	szt.
w stacjach	1	szt.
w szafkach	20	szt.

Źródło: Dane UG Morzeszczyn

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi powyżej, łączna długość sieci na terenie Gminy wynosi 3,257 km.

2.3.10. Odnawialne źródła energii

Możliwość eksploatacji ekologicznych źródeł energii jest szansą dla regionu na zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i stwarza możliwość poprawy zaopatrzenia w energię terenów o słabo rozwiniętej infrastrukturze energetycznej. Powstawanie w województwie nowych inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE) może przyczynić się również do redukcji emisji CO₂ oraz wpłynąć na oszczędność energii i zwiększenie efektywności energetycznej.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. moc zainstalowana w OZE151 na terenie województwa pomorskiego wynosiła 482,334 MW, w tym:

- elektrownie wiatrowe – 425,91 MW, (10,8% mocy zainstalowanej na terenie kraju);
- elektrownie wodne – 33,751 MW, (3,4% mocy zainstalowanej na terenie kraju);
- elektrownie na biomasę stałą – 0,95 MW, (36,4% mocy zainstalowanej na terenie kraju);
- elektrownie biogazowe – 19,998 MW (10,4% mocy zainstalowanej na terenie kraju);
- elektrownie słoneczne – 1,725 MW (6,4% mocy zainstalowanej na terenie kraju).

Źródło: Założenia przestrzenne rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie pomorskim, 2015

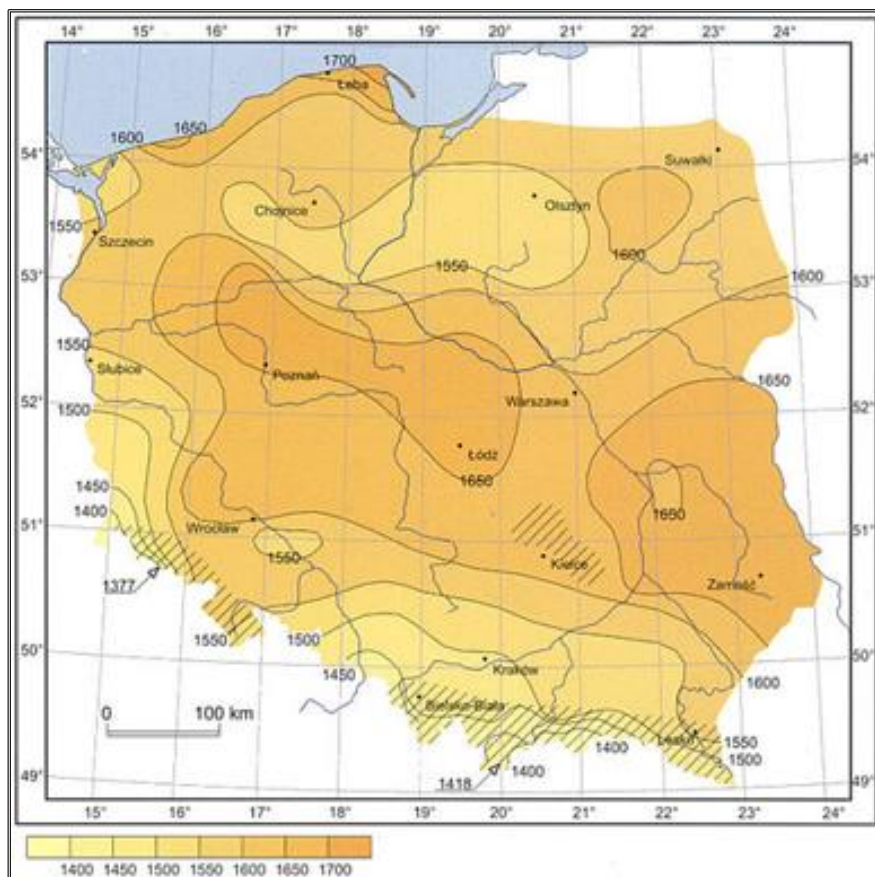
a) Energia słoneczna

W całym województwie pomorskim istnieją bardzo dobre warunki do wykorzystywania energii słonecznej jako odnawialnego źródła energii. Potencjał wykorzystania energii promieniowania słonecznego na terenie Gminy Morzeszczyn również kształtuje się na bardzo wysokim poziomie. Analizowana jednostka samorządu terytorialnego położona jest na obszarze, gdzie usłonecznienie względne w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) waha się w granicach 34-36% i należy do jednego z najwyższych w Polsce. Roczna liczba godzin czasu promieniowania słonecznego wynosi około 1600.

Rysunek 3. Usłonecznienie względne na terenie Polski

Źródło: <http://maps.igipz.pan.pl/atlas/>

Rysunek 4. Liczba godzin promieniowania słonecznego w Polsce

Źródło: Lorenc H. (2005) Atlas klimatu Polski, IMGW

Planując inwestycje w technologii energii słonecznej należy pamiętać, że nasłonecznienie podlega wahaniom w zależności od pory dnia i roku, a w naszej strefie klimatycznej pogoda dodatkowo bywa kapryśna, co wpływa na zmienną ilość dni słonecznych w roku. Główną barierą ograniczającą stosowanie instalacji solarnych w Polsce jest także dość wysoki koszt realizacji przedsięwzięcia. Coraz wyższa jest jednak dostępność preferencyjnych źródeł finansowania tego typu proekologicznych inwestycji, co przyczynia się do ich popularyzacji i powszechniejszego zastosowania, także w budownictwie indywidualnym.

Z zebranych przez Instytut Energetyki Odnawialnej (IEO) danych wynika, że na koniec 2013 roku, w Polsce łącznie zainstalowanych i użytkowanych było 1,48 mln m² kolektorów słonecznych, w tym ok. 33,9 tys. m² na terenie województwa pomorskiego. W powiecie tczewskim, na terenie którego znajduje się Gmina Morzeszczyn odnotowano zaledwie 10 instalacji o łącznej powierzchni 41,9 m².

Źródło: Założenia przestrzenne rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie pomorskim, 2015

Zgodnie z wynikami przeprowadzonej inwentaryzacji, na terenie Gminy Morzeszczyn nie funkcjonują instalacje wykorzystujące energię słoneczną. Należy jednak zaznaczyć, że znaczna część mieszkańców Gminy odmówiła udziału w inwentaryzacji, a Urząd Gminy nie dysponuje danymi o ich ewentualnej ilości i lokalizacji.

b) Energia wiatrowa

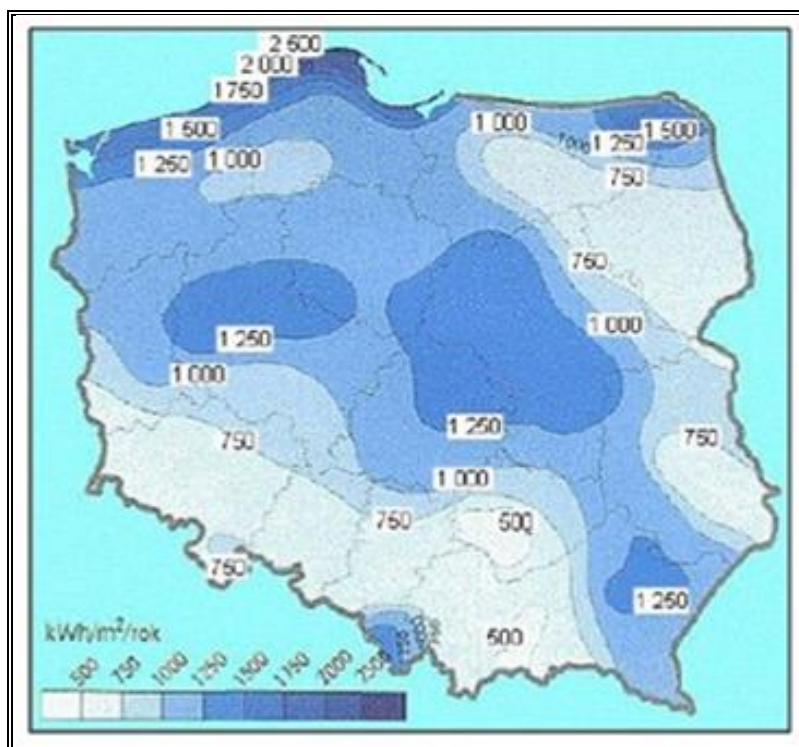
Zgodnie z raportem Urzędu Regulacji Energetyki (URE), wg stanu na koniec czerwca 2014 roku, województwo pomorskie posiada 40 instalacji wiatrowych o łącznej mocy 495,8 MW. Pod względem mocy farm wiatrowych w Polsce, województwo pomorskie plasuje się na drugim miejscu, za województwem zachodniopomorskim (1154,2 MW). Najwięcej turbin wiatrowych zlokalizowanych jest w województwie łódzkim (237), a łączna moc wynosi 315,8 MW.

Źródło: Energetyka wiatrowa w Polsce 2015

Największe możliwości produkcji energii elektrycznej pochodzącej z wiatru w Polsce przypadają na okres jesienno - zimowy, kiedy to prędkości wiatru są najwyższe. Zaistniała sytuacja jest bardzo dobra, ze względu na fakt, że maksymalne sezonowe zasoby energii wiatru pokrywają się z największym zapotrzebowaniem na energię w okresie grzewczym. Warunki do wykorzystania energii wiatrowej na terenie całego województwa pomorskiego są bardzo korzystne.

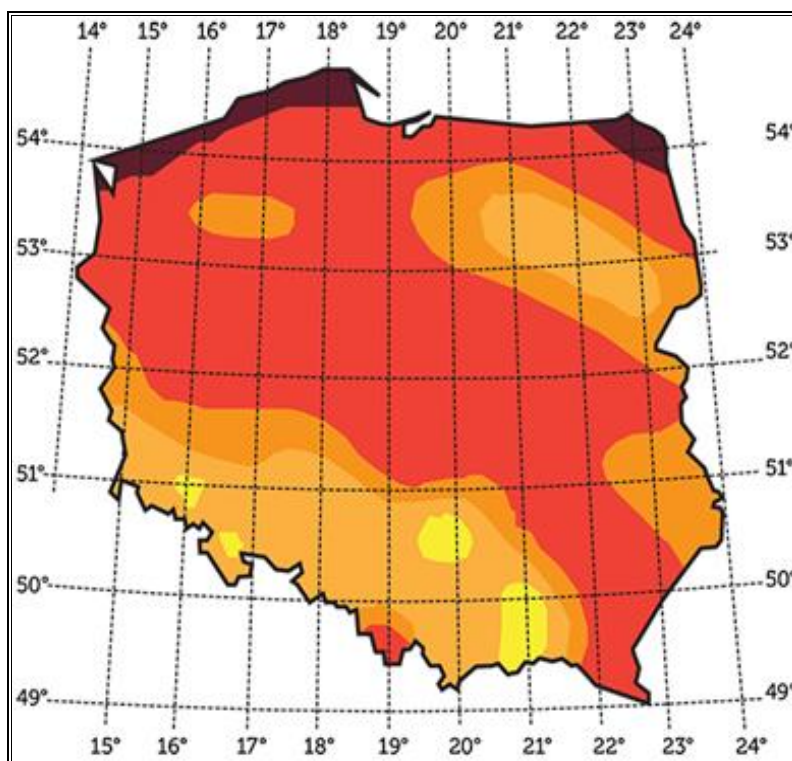
Rysunek 5 przedstawia mezoskalową mapę wiatrów z izoliniami rocznej podaży surowej energii wiatru, niesionej przez strugę wiatru o powierzchni przekroju 1 m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu (30 m n.p.g). Z analizy mapy wynika, że Gmina Morzeszczyn znajduje się w strefie korzystnych warunków dla rozwoju energetyki wiatrowej, bowiem na jej terenie energia wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wynosi ok. 1250 kWh/m²/rok.

Rysunek 5. Energia wiatru w kWh/m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu

Źródło: Halina Lorenc, Instytut Meteorologii i Gospodarki wodnej, Opracowanie 2001, Warszawa

Rysunek 6. Strefy energetyczne wiatru w Polsce

Nr i nazwa strefy	Energia wiatru na wys. 10m	Energia wiatru na wys. 30m
I - bardzo korzystna	>1000	>1500
II - korzystna	750 - 1000	1000 - 1500
III - dość korzystna	500 - 750	750 - 1000
IV - niekorzystna	250 - 500	500 - 750
V - wybitnie niekorzystna	< 250	< 500
VI - szczytowe partie gór	tereny wyłączone	tereny wyłączone

Źródło: <http://www.oze.otwartaskola.edu.pl/>

Pomimo korzystnych warunków do rozwoju energetyki wiatrowej w chwili obecnej na terenie Gminy Morzeszczyn nie zlokalizowano farm wiatrowych. Pojedyncze jednostki na tym terenie zgłaszają jednak chęć realizacji takiej inwestycji. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Morzeszczyn planowane jest powstanie elektrowni wiatrowych, na lokalizację których przeznaczają się obszar o łącznej powierzchni ok. 630 ha, co stanowi ok. 6,9% powierzchni całego obszaru Gminy.

c) Energia wodna

Budowa wielkich elektrowni wodnych związana jest z dużymi nakładami finansowymi. W przyszłości, w przypadku energetyki wodnej należy spodziewać się rozwoju małych elektrowni wodnych. Charakteryzują się one stosunkowo niskimi nakładami inwestycyjnymi oraz relatywnie krótkim okresem zwrotu nakładów i zaletami ekologicznymi.

Na terenie Gminy Morzeszczyn w chwili obecnej nie funkcjonują elektrownie wodne, jednak występują dogodne warunki do stworzenia małych elektrowni wodnych. Przez teren Gminy przepływają dwie rzeki: Wierzyca, stanowiąca północno-wschodnią granicę Gminy oraz rzeka Janka, będąca prawobrzeżnym dopływem Wierzycy. Elektrownie wodne, w tym małe elektrownie znajdują się w gminach sąsiednich, tj. w gminie Gniew (EW Brodzkie Młyny, MEW Mała Karczma) oraz w gminie Pelplin (EW Pelplin, EW Stocki Młyn).

d) Energia geotermalna

Zaletą wykorzystywania energii geotermalnej w Polsce m.in. dla celów grzewczych jest jej konkurencyjność pod względem ekologicznym i ekonomicznym w stosunku do pozostałych źródeł energii. Gmina Morzeszczyn znajduje się na obszarze Grudziądzko – Warszawskiego okręgu geotermalnego, na którym istnieją możliwości do korzystania z użytkowych wód geotermalnych.

Rysunek 7. Potencjał energii geotermalnej z uwzględnieniem okręgów i subbasenów

Źródło: Roman Ney i Julian Sokołowski, 1992. Instytut Gospodarki Surowcami · Mineralnymi i Energią Polska Akademia Nauk, Kraków

Energia geotermalna polega na wykorzystywaniu energii cieplnej pochodzącej z ziemi. Uzyskuje się ją poprzez wykonywanie odwiertów w miejscach, gdzie występują naturalnie gorące wody podziemne. Podstawowe zasoby wód geotermalnych w obszarze województwa pomorskiego zakumulowane są w wodach zbiorników: górnourajskiego, środkowourajskiego, górnotriasowego i dolnotriasowego.

Oszacowany potencjał teoretyczny zasobów energii geotermalnej na obszarze województwa wynosi 634×10^{10} GJ, co odpowiada $21,86 \times 10^{10}$ tpu. Jest to ogromna ilość energii możliwej do wykorzystania, przy czym należy pamiętać, że zasoby te obejmują całkowitą energię zgromadzoną w skorupie ziemskiej na danym obszarze i nie uwzględniają technicznych i ekonomicznych możliwości jej wykorzystania dla celów użytkowych. Dlatego należy traktować je wyłącznie, jako potencjał teoretyczny o znaczeniu poznawczym. W powiecie tczewskim dostępne zasoby energii z wód geotermalnych wynoszą $26,0 \times 10^{10}$ GJ.

Źródło: Założenia przestrzenne rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie pomorskim, 2015

Na terenie Gminy Morzeszczyn, ale także w całym województwie pomorskim, nie występują ośrodki geotermalne, czyli geotermalne zakłady ciepłownicze.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost zainteresowania pompami ciepła, które umożliwiają wykorzystanie ciepła niskotemperaturowego i odpadowego do ogrzewania, wentylacji i przygotowania ciepłej wody użytkowej. Na terenie województwa pomorskiego na koniec 2014 roku użytkowano ok. 420 pomp ciepła o łącznej mocy zainstalowanej 12,5 MW. Dla porównania w powiecie tczewskim, na obszarze którego znajduje się Gmina Morzeszczyn, odnotowano jedynie 5 zainstalowanych pomp ciepła o łącznej mocy 73,8 kW. Pompy ciepła posiadają ogromny potencjał rozwoju, jednak ze względu na wysokie koszty instalacyjne są rzadko montowane, głównie w nowych budynkach.

e) Biomasa

Obecnie ocenia się, że biomasa jest źródłem energii odnawialnej o największym potencjale do wykorzystania w Polsce. Przez biomasę wg Unii Europejskiej rozumiemy "materiały organiczne pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, jak też wszelakie substancje uzyskane z transformacji surowców pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego".

Wyróżniamy następujące rodzaje biomasy:

- drewno odpadowe w leśnictwie i przemyśle drzewnym (trociny, zrębki zieleni miejskiej),
- produkty uboczne i odpadowe rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, a także gospodarki komunalnej (słoma, ziarno, wycieczki roślin oleistych, osad ściekowy, biogaz, gnojowica),
- produkcja, plantacje drzew i traw szybko rosnących, uprawy energetyczne (wierzba energetyczna, miskant chiński, miskant olbrzymi, palczatka Gerarda, proso różgowate, spartina preriowa itd.).

Biomasa jako źródło energii wykorzystywana jest na terenie Gminy Morzeszczyn. Gmina korzysta z biomasy głównie w postaci drewna, pelletów, odpadów drzewnych, słomy. Największe możliwości jeśli chodzi o produkcję biomasy istnieją w uprawie roślin

energetycznych. Obecnie na obszarze Gminy, w miejscowościach Nowa Cerkiew oraz Olsze, na łącznej powierzchni 2 ha występuje uprawa miskanta olbrzymiego.

Barierą w wykorzystywaniu biomasy może być jej mała masa właściwa nieprzetworzonych surowców, co niesie za sobą wysokie koszty transportu od miejsca produkcji (wysokie koszty pozyskiwania jednostki masy) do miejsca wykorzystania (koszty transportu). Problem ten może być rozwiązany poprzez lokalne wykorzystanie biomasy w instalacjach rozproszonych bądź poprzez konwersję (zgazowywanie, pirolizę, karbonizację) na paliwo o lepszych właściwościach transportowo-energetycznych (biogaz, paliwo ciekłe lub stałe).

Na terenie Gminy aktualnie nie funkcjonuje biogazownia, jednak w przyszłości planowana jest jej budowa w miejscowości Morzeszczyn.

2.3.11. Gospodarka odpadami

Aktualny system gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonuje w gminie Morzeszczyn od 1 lipca 2013 roku i wprowadzony został w związku ze zmianami przepisów w tym zakresie. Obecnie odbiorem i transportem odpadów z terenu Gminy Morzeszczyn zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Sanitarnych PUS Spółka z.o.o z Kwidzyna.

Mieszkańcy Gminy Morzeszczyn mogą korzystać z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowanego na terenie sąsiedniej Gminy Pelplin, w miejscowości Ropuchy. W PSZOK-u, przyjmowane są nieodpłatnie od mieszkańców nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Morzeszczyn odpady zbierane selektywnie, takie jak: meble i odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady elektryczne i elektroniczne, odpady niebezpieczne wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych, baterie i akumulatory, oraz popiół. Właściciele nieruchomości są zobowiązani do samodzielnego dostarczenia do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny, z wyłączeniem niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Na terenie Gminy Morzeszczyn nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Zagospodarowaniem odpadów komunalnych zajmuje się ZUOS Sp. z o.o. w Tczewie, zgodnie z zawartą umową i porozumieniem międzygminnym Gminy Morzeszczyn i Miasta Tczewa oraz wytycznymi planu gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego 2018.

2.3.12. Analiza SWOT

W oparciu o sporządzoną diagnozę stanu wyjściowego, przeprowadzono analizę SWOT Gminy Morzeszczyn, którą przedstawiono w tabeli 13.

Tabela 13. Analiza SWOT Gminy Morzeszczyn

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Przyrost naturalny w analizowanych latach przyjmował wartości dodatnie; • Wzrost powierzchni użytkowej mieszkań; • Wzrost liczby mieszkań w analizowanym okresie; • Wzrost liczby podmiotów gospodarczych; • Dostępność terenów pod inwestycje oraz zabudowę mieszkalną; • Dogodna lokalizacja i rozwinięty transport; • Korzystne położenie Gminy sprzyjające rozwojowi turystyki; • Walory turystyczne – szlaki turystyczne, zabytkowe obiekty architektoniczne, • Walory przyrodnicze – obszary cenne krajobrazowo; • Wody powierzchniowe na terenie Gminy; rzeki; • Dobre zaopatrzenie Gminy w energię elektryczną, w instalacje wodociągową i sanitarną; • Dobrze rozwinięty handel i budownictwo oraz sektor przetwórstwa przemysłowego; • Dobre warunki do lokalizacji OZE.	• Prognozowany spadek liczby ludności na terenie Gminy; • Saldo migracji przyjmowało niskie wartości; • Ograniczenia budżetowe utrudniające podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia emisji CO₂; • Niewystarczająca wiedza mieszkańców Gminy w zakresie ochrony klimatu; • Niewystarczające zagospodarowanie przestrzeni publicznej i terenów rekreacyjnych • Brak infrastruktury turystycznej • Brak gazociągu, systemu ciepłowniczego na terenie całej Gminy; • Niezadawalający stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej • Słabo rozwinięta sieć ścieżek rowerowych; • Niskie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Członkostwo kraju w UE – możliwość ubiegania się o środki finansowe z funduszy strukturalnych; • Realizacja celów polityki kraju, UE i światowej w zakresie ochrony klimatu i gospodarki niskoemisyjnej; • Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii; • Zwiększenie potencjału inwestycyjnego i turystycznego; • Rozbudowa infrastruktury okołodrogowej; • Rozwój technologii sprzyjających ograniczeniu zużycia energii i paliw kopalnych; • Wzrost świadomości społeczeństwa nt. ochrony środowiska;	• Rosnąca konkurencja innych gmin w pozyskiwaniu środków zewnętrznych; • Brak inwestycji oraz pogarszający się stan infrastruktury drogowej, technicznej i społecznej; • Wzrost zużycia energii elektrycznej w skali kraju; • Wzrost wykorzystania samochodów indywidualnych w transporcie osobowym;

Gmina posiada korzystne warunki dla rozwoju energetyki wiatrowej;	

Źródło: Opracowanie własne

2.4. Identyfikacja obszarów problemowych

Przeprowadzona bazowa inwentaryzacja emisji na terenie Gminy Morzeszczyn wykazała następujące obszary problemowe, przy których wskazano najbardziej znaczące braki:

1. Budynki użyteczności publicznej:
 - a. Niewystarczający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej;
 - b. Niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków.
2. Budynki komunalne, indywidualne, budynki mieszkalne wielorodzinne:
 - a. Niewystarczający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy;
 - b. Niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków;
 - c. Niewystarczający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
 - d. Spalanie w piecach odpadów.
3. Oświetlenie uliczne :
 - a. Niska efektywność energetyczna.
4. Transport:
 1. Zbyt wysoka emisja CO₂ pojazdów.

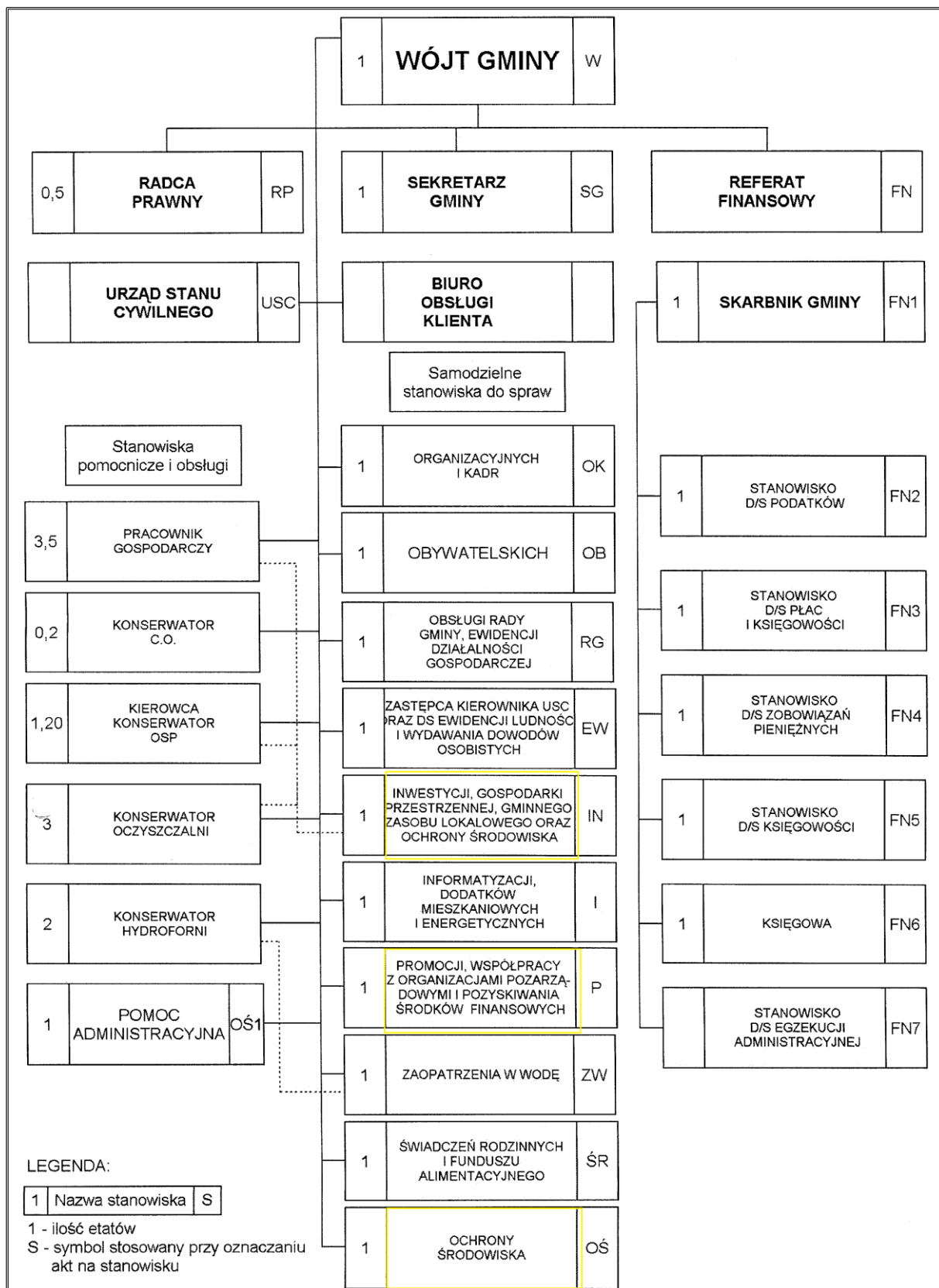
2.5. Aspekty organizacyjne i finansowe

(struktury organizacyjne, zasoby ludzkie, zaangażowane strony, budżet, źródła finansowania inwestycji, środki finansowe na monitoring i ocenę)

2.5.1. Struktury organizacyjne

Realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej będzie należała do władz Gminy Morzeszczyn. Zadania wynikające z Planu są przypisane poszczególnym jednostkom podległym władzom Gminy, a także interesariuszom zewnętrznym. Osobami odpowiedzialnymi za monitorowanie oraz koordynowanie działań określonych w Planie, sprawozdawczość i ocenę, o których mowa w pkt. 2.5.5. i 2.5.6., będą pracownicy Urzędu Gminy Morzeszczyn oraz jednostek organizacyjnych Gminy, posiadający wiedzę i doświadczenie w zakresie zagadnień związanych z ochroną środowiska oraz budownictwem i energetyką. Poszczególne zadania będą wykonywane przez pracowników Urzędu Gminy zgodnie z ich kompetencjami i zakresem obowiązków określonym w Regulaminie organizacyjnym.

Rysunek 8. Struktura organizacyjna Urzędu Gminy w Morzeszczynie

Źródło: Załącznik do Zarządzenia Nr 21/2015 Wójta Gminy Morzeszczyn z dnia 28 maja 2015 roku

Za proces przygotowania i wdrażania, w tym monitorowania Planu odpowiedzialne będzie następujące stanowiska:

- samodzielne stanowisko do spraw ochrony środowiska,
- samodzielne stanowisko do spraw inwestycji, gospodarki przestrzennej, gminnego zasobu lokalowego oraz ochrony środowiska,
- samodzielne stanowisko do spraw promocji, współpracy z organizacjami pozarządowymi i pozyskiwania środków finansowych.

Rolą osób koordynujących zadania przewidziane do realizacji w ramach Planu, będzie zapewnienie wykonania poszczególnych działań zgodnie z przyjętymi założeniami. Ponadto osoby te będą zobowiązane do tego, by cele i kierunki działań, które zostały zdefiniowane jako konieczne do realizacji były:

- uwzględniane w zapisach aktów prawnych przyjmowanych w Gminie,
- uwzględniane w najważniejszych dla Gminy Morzeszczyn dokumentach, w szczególności o charakterze strategicznym, jak również planistycznym,
- uwzględniane w miarę możliwości w wewnętrznych procedurach, regulaminach i innych aktach o charakterze wewnętrznym Urzędu Gminy Morzeszczyn.

2.5.2. Zasoby ludzkie

We wdrażanie postanowień Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, zostaną zaangażowani głównie obecni pracownicy Urzędu Gminy Morzeszczyn oraz jednostek podległych, znajdujących się w strukturze organizacyjnej Gminy. Koordynowaniem działań wszystkich wymienionych podmiotów będą zajmowali się pracownicy Urzędu Gminy wyznaczeni przez Wójta Gminy Morzeszczyn.

Osobami, które będą miały najważniejszy wpływ na realizację Planu będą:

1. Wójt Gminy Morzeszczyn,
2. Radni,
3. Kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy.

Ponadto kolejną grupę osób, wywierających największy wpływ na wdrożenie Planu będą pracownicy wykonawczy, podlegli wymienionym powyżej osobom. Pracownicy Urzędu Gminy ze względu na zakres swoich obowiązków i kompetencje, odpowiedzialni za wykonywanie konkretnych projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w ramach Planu, będą stanowili grupy robocze wdrażania Planu.

Z analizy aktualnej sytuacji Urzędu Gminy Morzeszczyn wynika, iż obecnie funkcjonująca struktura organizacyjna jest adekwatna do zadań, jakie Gmina realizuje oraz warunków i charakteru prowadzonej przez jednostkę działalności. Biorąc pod uwagę zakres działalności związany z wdrażaniem zagadnień poruszanych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej należy stwierdzić, że w ramach struktury organizacyjnej Urzędu funkcjonuje odpowiednio przygotowany zespół.

W kolejnych latach wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy Morzeszczyn, jeżeli zaistnieje taka konieczność, można będzie powołać specjalny zespół do spraw energetyki, który będzie wyłącznie odpowiedzialny za planowanie, organizowanie oraz kontrolowanie realizacji poszczególnych zobowiązań przyjętych w Planie, w szczególności za:

- gromadzenie danych niezbędnych do weryfikacji postępów,
- kontrolowanie stopnia realizacji celów Planu,
- przygotowanie planów działań w perspektywie rocznej i wieloletniej,
- sporządzanie raportów z przeprowadzonych działań,
- prowadzenie działań związanych z realizacją poszczególnych zadań zawartych w Planie – inwestycyjnych i nieinwestycyjnych.

2.5.3. Zaangażowane strony

W realizację projektu zaangażowani zostali wszyscy interesariusze tj. podmioty zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio zaangażowane we wdrażanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn.

Interesariusze Planu to podmioty (osoby, grupy osób, społeczności, instytucje, organizacje), które mogą istotnie wpływać na realizację działań przewidzianych w Planie oraz których potrzeby zostaną zaspokojone dzięki wdrożeniu Planu.

Interesariuszami Gminy Morzeszczyn w zakresie wdrażania Planu są m.in.:

- 1) obecni mieszkańcy Gminy,
- 2) mieszkańcy spoza terenu Gminy odwiedzający Gminę, którzy planują się na jej terenie osiedlić,
- 3) obecni przedsiębiorcy,
- 4) przedsiębiorcy spoza terenu Gminy, którzy mogą rozpocząć swoją działalność na istniejących terenach inwestycyjnych,
- 5) przedsiębiorstwa energetyczne działające na terenie Gminy Morzeszczyn,
- 6) turyści,
- 7) inne podmioty zainteresowane realizacją Planu.

Ponadto, do interesariuszy Planu należą władze Gminy (przede wszystkim Wójta oraz Radę Gminy), komórki organizacyjne Urzędu Gminy, jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, zakłady opieki zdrowotnej, samorządowe instytucje kultury, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe itd.

Zakres uczestnictwa Interesariuszy w tworzeniu PGN

Podstawą opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej było wykonanie inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych z obszaru Gminy. Obejmowała ona budynki publiczne i mieszkalne, transport oraz działalność gospodarczą. Baza inwentaryzacji emisji CO₂ została stworzona na podstawie wyników badania ankietowego przeprowadzanego na terenie Gminy Morzeszczyn.

Uczestnicy Planu Gospodarki Niskoemisyjnej mogą współpracować podczas opracowania Planu w ramach:

- zbierania danych poprzez wypełnianie ankiet.
- zaproponowania przedsięwzięć do ujęcia w PGN.
- udzielenia informacji na temat przewidywanych instalacji OZE w okresie objętym PGN.
- promowania niskiej emisji wśród mieszkańców.

W przeprowadzonej ankietyzacji, oprócz pytań dotyczących zużycia energii elektrycznej oraz paliw opałowych, ankietowanych zapytano również o plany modernizacyjne budynków oraz plany co do instalacji odnawialnych źródeł energii. Informacje te posłużyły do opracowania zadań/działań ujętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej oraz do wyliczenia następujących wskaźników:

- redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do przyjętego roku bazowego;
- redukcji emisji CO₂ w stosunku do przyjętego roku bazowego;
- wzrostu udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Jednocześnie należy zauważyć, że nie wszyscy Interesariusze wyrazili chęć udziału w opracowywaniu, a następnie realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Część mieszkańców Gminy, nie wyraziła zgody na udział w przeprowadzonym badaniu ankietowym wśród mieszkańców domów jednorodzinnych i wielorodzinnych. Z jeszcze większą odmową spotkali się ankieterzy, którzy prowadzili inwentaryzację wśród podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy.

2.5.4. Budżet i źródła finansowania inwestycji

Działania zaplanowane w celu wdrażania i realizowania celów wyznaczonych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn będą finansowane ze środków zewnętrznych, jak i z budżetu Gminy. Składając wniosek o zabezpieczenie środków w budżecie, uwzględniać należy możliwości finansowe Gminy, bądź jednostki, a także możliwość pozyskania środków na dodatkowe dofinansowanie. Środki zewnętrzne na realizację działań będą pozyskiwane głównie poprzez składanie wniosków w konkursach

organizowanych w ramach programów krajowych oraz pozakrajowych – głównie unijnych. Gmina Morzeszczyn będzie natomiast zapewniała środki we własnym zakresie poprzez wpisanie działań o charakterze długoterminowym do wieloletnich planów inwestycyjnych, jak również corocznie w budżecie Gminy i jednostek podległych (w zależności od sytuacji finansowej). Ponadto, istnieje możliwość pozyskiwania środków w formie dotacji i pożyczek o charakterze preferencyjnym.

Źródła finansowania inwestycji mających na celu oszczędność energii można podzielić na 2 grupy tj.:

1. środki własne;
2. środki zewnętrzne, które można uzyskać w następujących najbardziej rozpowszechnionych formach:
 - kredyty komercyjne;
 - kredyty o preferencyjnych finansowych warunkach spłaty;
 - dotacje bezzwrotne;
 - gwarancje.

W ramach corocznego planowania budżetu Gminy i jednostek podległych na kolejny rok, wszystkie jednostki wskazane w Planie jako odpowiedzialne za jego realizację, powinny zabezpieczyć w budżecie środki na realizację odpowiedniej części zadań przewidzianych w Planie i złożyć jednocześnie wnioski o ujęcie ich do corocznej aktualizacji PGN. Pozostałe działania, dla których finansowanie nie zostanie zabezpieczone w budżecie, powinny być brane pod uwagę w ramach pozyskiwania środków z dostępnych funduszy zewnętrznych.

W trakcie wdrażania Planu, środki będzie można pozyskać m.in. ze środków pochodzących z Unii Europejskiej, która wchodzi w okres nowej perspektywy finansowej. Dla Gminy Morzeszczyn oznacza to szansę na pozyskanie dofinansowania na nowe projekty, zarówno inwestycyjne, jak i nieinwestycyjne.

Należy mieć również na uwadze fakt, że tylko niewielka część środków przeznaczonych na zadania dążące do ograniczenia niskiej emisji to środki bezpośrednio obciążające budżet Gminy. Przewidziane działania, z uwagi na stan finansów Gminy w znacznym stopniu opierać się będą na pozyskaniu funduszy zewnętrznych (unijne i krajowe środki na działania na rzecz efektywności energetycznej i ochrony środowiska).

Do zewnętrznych źródeł współfinansowania działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej możemy zaliczyć m.in.:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020;
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;

- Program Life (2014-2020)

2.5.5. Środki finansowe na monitoring i ocenę

Realizacja Planu powinna podlegać stałemu monitorowaniu, które będzie pozwalało na możliwość dostosowania działań do zmieniających się okoliczności i osiągniętych rezultatów Planu.

W ramach monitoringu przewidziano następujące działania sprawozdawcze:

- opracowywanie Raportów z działań – raport będzie zawierał informacje o jakościowym wdrażaniu postanowień Planu wraz z analizą istniejącej sytuacji i wskazaniem ewentualnych działań korygujących, bez wyników inwentaryzacji pośredniej.
- opracowywanie Raportu wdrożeniowego zawierającego wyniki inwentaryzacji pośredniej. Raport ten będzie wskazywać ilościowe informacje, takie jak:
 - kontrolna inwentaryzacja emisji (roczne zestawienie),
 - podsumowanie na temat działań realizowanych i ich wpływie na zużycie energii i wielkość emisji CO₂ (m.in. w zakresie oszczędności energii, produkcji energii odnawialnej oraz redukcji emisji CO₂),
 - charakterystykę wdrażania Planu Gospodarki Niskiej Emisji, włącznie ze środkami naprawczymi i zapobiegawczymi, gdy jest to wymagane.

Ocena realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu zachodzących zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania Gminy (administracyjnej, gospodarczej, ekonomicznej, społecznej, ekologicznej i innych istotnych z punktu widzenia Planu).

System monitoringu i oceny realizacji Planu wymaga utworzenia przede wszystkim:

- systemu gromadzenia i selekcjonowania informacji,
- systemu oceny i interpretacji zgromadzonych danych.

System monitoringu będzie zatem zawierać w swej strukturze m.in. realizację następujących działań:

- cykliczne gromadzenie danych liczbowych, jak również innych danych w zakresie wdrażania poszczególnych zadań wyznaczonych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej – rezultatem tych działań powinny być informacje pozwalające na rzetelną analizę i ocenę;
- uporządkowanie zgromadzonych danych, ich zhierarchizowanie oraz przetworzenie w celu zapewnienia najwyższego stopnia użyteczności do analizy – rezultatem tych działań będą opracowane raporty;

- opracowanie zestawień i raportów na temat realizacji konkretnych zadań w zakresie ograniczania niskiej emisji, które zidentyfikowano w Planie;
- analiza komparatystyczna osiągniętych rezultatów w odniesieniu do założeń przyjętych w Planie;
- zidentyfikowanie ryzyk, zaplanowanie i wdrożenie działań korygujących.

Podstawowym elementem systemu monitoringu i oceny jest ustalenie wskaźników, które będą wykorzystywane do monitorowania postępów w zakresie osiągania celów i realizacji zadań określonych w Planie. W rozdziale 4.3. *Wskaźniki monitorowania* niniejszego opracowania przedstawiono przykładowe wskaźniki monitorowania.

Monitoring i ocena będą prowadzone ze środków własnych Gminy. W przypadku pojawienia się możliwości pozyskania dofinansowania, Urząd Gminy Morzeszczyn będzie wnioskował o dofinansowanie działań. Monitoring i ocena będzie prowadzona w ramach zadań realizowanych przez pracowników Urzędu Gminy oraz jednostek podległych w ramach ich podstawowego wynagrodzenia, a w przypadku uzyskania dodatkowego dofinansowania na ten cel, zadania te mogą być zlecone.

2.5.6. Ocena zebranych danych

Monitoring realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej będzie polegał na zbieraniu informacji o postępach w realizacji zadań oraz ich efektach.

Do danych zbieranych na potrzeby monitoringu należą informacje dotyczące realizacji planowanych zadań, w tym: terminy realizacji, jednostki realizujące, postępy prac, koszty poniesione na realizację zadań oraz przede wszystkim rezultaty osiągnięte w wyniku realizacji zadań (wartości wskaźników: redukcji emisji CO₂ i zużycia energii oraz wzrostu wykorzystania OZE) i ocena skuteczności działań (w szczególności w jakim stopniu zrealizowano założone cele).

Zebrane dane pozwolą na ocenę ilościową i jakościową prowadzonych działań.

1. Ocena ilościowa

Jako główne wskaźniki ilościowe decydujące o osiągniętych rezultatach proponuje się przyjęcie następujących wskaźników:

- liczba budynków komunalnych poddanych termomodernizacji;
- liczba budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji;
- liczba budynków mieszkalnych, na których zainstalowano odnawialne źródła energii;
- liczba przeprowadzonych szkoleń;
- liczba przeprowadzonych kampanii.

W celu możliwości pomiaru zaprezentowanych wskaźników wymagane jest zebranie danych od różnych podmiotów, m.in.:

- mieszkańców Gminy,
- zarządców nieruchomości,
- przedsiębiorstw energetycznych,
- firm i instytucji,
- przedsiębiorstw produkcyjnych,
- przedsiębiorstw komunikacyjnych.

Dane powinny być zbierane z częstotliwością, która pozwoli na określenie stanu faktycznego na dzień 31 grudnia danego roku oceny. Zadania w zakresie monitoringu i oceny efektywności podejmowanych działań będą prowadzili pracownicy zatrudnieni w strukturze Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych we współpracy z podmiotami, od których będą pozyskiwane dane do analizy. Na podstawie uzyskanych informacji zostanie sporządzony Raport wdrożeniowy, informujący o stanie wdrażania Planu.

2. Ocena jakościowa

Proponowanym wskaźnikiem oceny o charakterze jakościowym jest przeprowadzanie badania opinii publicznej na reprezentatywnej próbie mieszkańców Gminy Morzeszczyn na temat stanu poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz oceny działalności władz Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej. Badania prowadzone będą z częstotliwością co 2 lata, począwszy od roku 2018.

Efektom ewaluacji będzie ocena, czy działania są w rzeczywistości na tyle skuteczne, na ile zakładano i czy nie jest wymagana modyfikacja Planu. Jeżeli działania nie będą przynosiły zakładanych rezultatów konieczna będzie aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. W takim przypadku, Wójt Gminy Morzeszczyn wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o ujęcie w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej nowych działań/zadań, które umożliwią pełną realizację założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Ponadto Gmina Morzeszczyn, działając poprzez Wójta – przystępując co roku do uchwalenia budżetu Gminy na kolejny rok budżetowy, dokona analizy Planu pod kątem możliwości finansowych Gminy i przedłoży Radzie Gminy wnioski o wprowadzenie ewentualnych korekt Planu Gospodarki Niskoemisyjnej – zgodnych z planem finansowym budżetu Gminy.

Wszelkie istotne zmiany w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej (przede wszystkim dotyczące celów strategicznych, celów szczegółowych oraz zadań/działań ujętych w Planie), będą nanoszone w drodze uchwały Rady Gminy. Natomiast przy wprowadzaniu bardzo drobnych zmian, np. pomyłkach nie mających wpływu na ustalenia planu, czy niewielkich korektach inwentaryzacji, zmiany będą wprowadzane na podstawie zarządzenia Wójta Gminy

Morzeszczyn.

2.5.7. Zgodność planu z przepisami prawa w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Etapy procedury w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko są następujące:

- złożenie wniosku do RDOŚ i PWIS o stwierdzenie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu;
- jeżeli organy stwierdzą konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
 - złożenie wniosku do RDOŚ i PWIS o ustalenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu,
 - przygotowanie wzoru wniosku o zaopiniowanie Prognozy oddziaływania na środowisko,
 - wysłanie projektu dokumentu wraz z Prognozą do zaopiniowania przez RDOŚ i PWIS;
- zapewnienie udziału społeczeństwa – konsultacje społeczne;
- sporządzenie podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- przyjęcie dokumentu Uchwałą Rady Gminy,
- przekazanie przyjętego Uchwałą Rady Gminy dokumentu wraz z podsumowaniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do RDOŚ oraz PWIS.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn został opracowany przy zachowaniu procedury w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Dnia 12.04.2016 roku Wójt Gminy Morzeszczyn wystąpił z wnioskiem do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ww. organy stwierdziły brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – PPWIS pismem ONS.9022.1.25.2016.WR z dn. 05.05.2016 r. oraz RDOŚ pismem RDOŚ-Gd-WOO.411.33.2016.ASP.1. z dn. 16.05.2016 r.

W trakcie prac nad Planem Gospodarki Niskoemisyjnej zapewniony został udział społeczeństwa w opracowaniu przedmiotowego dokumentu m.in. poprzez udział mieszkańców i podmiotów gospodarczych w inwentaryzacji prowadzonej na terenie Gminy.

3. Wyniki bazowej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla

3.1. Wprowadzenie

Inwentaryzację emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Morzeszczyn przeprowadzono zgodnie z wytycznymi Porozumienia Burmistrzów, zawartymi w poradniku: „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii [SEAP]?”.

Zgodnie z niniejszym poradnikiem planowane kierunki i cele rozwoju Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej muszą być określone w stosunku do sytuacji wyjściowej z roku bazowego. Zalecanym rokiem bazowym jest 1990 r., natomiast dopuszcza się wybór innego roku, dla którego gmina dysponuje pełnym zestawem wiarygodnych danych do określenia emisji.

W związku z powyższym, jako podstawę do opracowania działań w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn przyjęto:

- wyniki inwentaryzacji emisji z roku 2010 – jest to inwentaryzacja bazowa, tzw. BEI na podstawie, której określono docelowy poziom emisji w roku 2020;
- wyniki inwentaryzacji emisji z roku 2014 – jako inwentaryzacja kontrolna, tzw. MEI – ta inwentaryzacja umożliwi określenie obecnego celu redukcji wyrażonego w tonach emisji CO₂ oraz sporządzenie prognozy emisji CO₂.

Inwentaryzacja emisji obejmuje swoim zakresem wielkość wszystkich emisji dwutlenku węgla z obszaru Gminy Morzeszczyn, która została określona na podstawie końcowego zużycia energii przez poszczególnych odbiorców na jej terenie.

Kalkulacje emisji CO₂, sporządzono zgodnie z wytycznymi Porozumienia Burmistrzów, zawartymi w poradniku: „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii [SEAP]?”.

Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji pozwalają na identyfikację głównych antropogenicznych źródeł emisji gazów cieplarnianych (CO₂) oraz w konsekwencji pozwalają na określenie odpowiednich kierunków działań i priorytetów, dążących do redukcji zinwentaryzowanych uprzednio emisji.

Przedmiotowa inwentaryzacja uwzględnia następujące emisje wynikające ze zużycia energii:

- emisje bezpośrednie wynikające ze spalania paliw opałowych – budynki, urządzenia i wyposażenie,
- emisje bezpośrednie wynikające ze spalania paliw silnikowych – transport,
- emisje (pośrednie) wynikające z procesu wytwarzania energii elektrycznej, ciepła, chłodu.

3.2. Metodyka opracowania bazowej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla

Wielkość emisji gazów cieplarnianych oszacowano przyjmując następujące założenia:

1. Zasięg terytorialny inwentaryzacji – Inwentaryzacja obejmuje obszar w granicach administracyjnych Gminy Morzeszczyn. Do obliczenia emisji przyjęto zużycie energii finalnej również w obrębie granic niniejszej Gminy.

2. Zakres inwentaryzacji:

W przeprowadzonej inwentaryzacji uwzględniono dane z zakresu:

- zużycia energii elektrycznej,
- zużycia paliw kopalnych (m.in. węgiel kamienny, gaz ziemny i olej opałowy),
- zużycia paliw przeznaczonych do transportu,
- zużycia biomasy i energii ze źródeł odnawialnych,
- planowanych przedsięwzięć w zakresie termomodernizacji obiektów, wykorzystania odnawialnych źródeł energii itp.

3. Wskaźniki emisji

Do wyliczeń wykorzystano wskaźniki emisji zgodnie z wytycznymi Porozumienia Burmistrzów, zawartymi w poradniku: „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii [SEAP]?”.

Ponadto dla energii elektrycznej przyjęto wskaźniki emisji: 0,982 Mg CO₂/MWh dla roku 2010 i 2014 podany przez KOBIZE. Nie zdecydowano się przyjąć europejskiego wskaźnika emisji (zalecanego w wytycznych Porozumienia Burmistrzów, zawartymi w poradniku: „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii [SEAP]?”), ze względu na ograniczony charakter importu energii elektrycznej do polskiego systemu energetycznego, co wpłynęłoby na znaczące zafałszowanie wielkości emisji z obszaru Gminy.

4. Metodyka obliczeń

Do obliczeń wykorzystano poniższy podstawowy wzór obliczeniowy:

$$E_{CO_2} = C \times EF$$

gdzie:

E_{CO₂} – wielkość emisji CO₂ [Mg]

C – zużycie energii (elektrycznej, ciepła, paliwa) [MWh]

EF – wskaźnik emisji CO₂ [MgCO₂/MWh]

Obliczenia wielkości emisji zostały wykonane za pomocą programu własnego WESTMOR CONSULTING opartego na prostym w użyciu arkuszu kalkulacyjnym Excel, który przelicza

dane wejściowe (*ilość zużytych paliw, energii lub zużytej energii cieplnej na wielkość emisji gazów cieplarnianych za pomocą wskaźników emisji*).

5. Źródła danych:

Dane o zużyciu nośników energii pozyskane zostały z:

1. Materiałów udostępnionych przez Urząd Gminy Morzeszczyn.
2. Danych pozyskanych w formie ankietyzacji od:
 - Mieszkańców domów jednorodzinnych – ankietyzacja bezpośrednia przeprowadzana przez ankietera – w badaniu wzięło udział 213 właścicieli budynków;
 - Mieszkańców domów wielorodzinnych – ankietyzacja wysłana pocztą elektroniczną;
 - Instytucji / organizacji użyteczności publicznej – ankietyzacja wysłana pocztą elektroniczną;
 - Jednostek kultu religijnego – ankietyzacja wysłana pocztą elektroniczną;
 - Przedsiębiorców (poza UE ETS) oraz jednostek komunalnych – ankietyzacja wysłana pocztą elektroniczną;
3. Danych szacunkowych transportu
4. Danych statystycznych GUS.

3.3. Zestawione wyniki bazowej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla

W poniższych tabelach przedstawiono wyniki inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla według szablonu Porozumienia Burmistrzów zawartego w poradniku: „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii [SEAP]?”.

Tabela 14. Wyniki inwentaryzacji emisji za rok 2010 – bazowa inwentaryzacja emisji (BEI) – końcowe zużycie energii

Kategoria	KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]															Razem	
	Energia elektryczna	Ciepło/ chłód ¹⁾	Paliwa kopalne								Energia odnawialna						
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna cieplna	Geotermiczna		
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:																	
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	421,49	0,00	0,00	0,00	224,00	0,00	0,00	0,00	0,00	288,85	0,00	0,00	0,00	7,99	0,00	0,00	942,33
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	4 543,81	0,00	0,00	0,00	84,94	0,00	0,00	0,00	0,00	144,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 772,91
Budynki mieszkalne	3 237,71	0,00	0,00	96,24	32,20	0,00	0,00	271,79	9 625,66	0,00	0,00	0,00	26 130,85	0,00	0,00	0,00	39 394,45
Komunalne oświetlenie publiczne	103,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	103,02
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE — ETS)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł razem	8 306,02	0,00	0,00	96,24	341,14	0,00	0,00	271,79	10 058,67	0,00	0,00	0,00	26 138,84	0,00	0,00	0,00	45 212,71
TRANSPORT:																	
Tabor gminny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	133,67	1,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	135,30
Transport publiczny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport prywatny i komercyjny	0,00	0,00	0,00	2 681,24	0,00	14 225,28	5 124,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22 031,36
Transport razem	0,00	0,00	0,00	2 681,24	0,00	14 358,94	5 126,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22 166,66
Razem	8 306,02	0,00	0,00	2 777,49	341,14	14 358,94	5 126,48	271,79	10 058,67	0,00	0,00	0,00	26 138,84	0,00	0,00	0,00	67 379,37

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2010

Tabela 15. Wyniki inwentaryzacji emisji za rok 2010 – bazowa inwentaryzacja emisji (BEI) – emisje CO₂

Kategoria	Emisje CO ₂ [t]															Razem
	Energia elektryczna	Ciepło/ chłód ³⁾	Paliwa kopalne								Energia odnawialna					
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:																
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	413,90	0,00	0,00	0,00	62,50	0,00	0,00	0,00	99,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	576,34
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	4 462,02	0,00	0,00	0,00	23,70	0,00	0,00	0,00	49,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 535,60
Budynki mieszkalne	3 179,43	0,00	0,00	21,85	8,98	0,00	0,00	98,93	3 330,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 639,67
Komunalne oświetlenie publiczne	101,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	101,16
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE — ETS)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł razem	8 156,52	0,00	0,00	21,85	95,18	0,00	0,00	98,93	3 480,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 852,77
TRANSPORT:																
Tabor gminny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	131,26	1,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	132,87
Transport publiczny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport prywatny i komercyjny	0,00	0,00	0,00	2 632,98	0,00	13 969,22	5 032,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21 634,79
Transport razem	0,00	0,00	0,00	608,64	0,00	3 833,84	1 276,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 718,97
Razem	8 156,52	0,00	0,00	630,49	95,18	3 833,84	1 276,49	98,93	3 480,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17 571,74

Założenia:

 1) Dla energii elektrycznej przyjęto wskaźniki emisji: 0,982 Mg CO₂/MWh dla roku 2010 podany przez KOBIZE;

- 2) Dla pozostałych nośników energii (oprócz energii elektrycznej) za odnośny współczynnik emisji CO₂ w [t/MWh] przyjęto wskaźniki emisji CO₂ podane w poradniku pn. "P O R A D N I K Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)?" Porozumienie Burmistrzów dla zrównoważonej gospodarki energetycznej na szczeblu lokalnym;
- 3) Dane dotyczące zużycia energii dla budynków mieszkalnych, ze względu na małą liczbę wypełnionych ankiet zostały wyliczone w następujący sposób:
- 1) Na podstawie zinventaryzowanych budynków mieszkalnych wyliczono średnie jednostkowe zużycie energii elektrycznej oraz paliw na cele grzewcze,
 - 2) Przemnożono liczbę brakujących budynków mieszkalnych (jednorodzinnych oraz wielorodzinnych) przez jednostkowe zużycie energii dla jednego domu
 - 3) Wartość zużytej energii oraz paliw na cele grzewcze dla roku bazowego otrzymano poprzez zsumowanie wartości zinventaryzowanej oraz wartości doszacowane
- 4) Na terenie Gminy Morzeszczyn nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Właściciele nieruchomości zaopatrują się w ciepło z lokalnych kotłowni.

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2010

Tabela 16. Wyniki inwentaryzacji emisji za rok 2014 – kontrolna inwentaryzacja emisji (MEI) – końcowe zużycie energii

Kategoria	KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]															Razem	
	Energia elektryczna ¹⁾	Ciepło/ chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna						
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opalowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna		
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:																	
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	458,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	643,42	0,00	0,00	0,00	150,48	0,00	0,00	1 252,36
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	4 543,81	0,00	0,00	0,00	43,01	0,00	0,00	0,00	0,00	202,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 789,27
Budynki mieszkalne	3 241,43	0,00	0,00	77,00	25,76	0,00	0,00	217,45	8 061,13	0,00	0,00	0,00	20 981,27	0,00	0,00	0,00	32 604,06
Komunalne oświetlenie publiczne	103,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	103,02
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE — ETS)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł razem	8 346,71	0,00	0,00	77,00	68,77	0,00	0,00	217,45	8 907,01	0,00	0,00	0,00	21 131,76	0,00	0,00	0,00	38 748,71
TRANSPORT:																	
Tabor gminny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	133,67	1,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	135,30
Transport publiczny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport prywatny i komercyjny	0,00	0,00	0,00	2 792,90	0,00	13 204,92	4 336,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20 334,24
Transport razem	0,00	0,00	0,00	2 792,90	0,00	13 338,59	4 338,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20 469,55
Razem	8 346,71	0,00	0,00	2 869,90	68,77	13 338,59	4 338,06	217,45	8 907,01	0,00	0,00	0,00	21 131,76	0,00	0,00	0,00	59 218,26

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2014

Tabela 17. Wyniki inwentaryzacji emisji za rok 2014 – kontrolna inwentaryzacja emisji (MEI) – emisje CO₂

Kategoria	Emisje CO ₂ [t]															Razem	
	Energia elektryczna	Ciepło/ chłód ³⁾	Paliwa kopalne								Energia odnawialna						
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna		
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:																	
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	450,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	222,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	672,83
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	4 462,02	0,00	0,00	0,00	12,00	0,00	0,00	0,00	0,00	70,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 544,07
Budynki mieszkalne	3 183,09	0,00	0,00	17,48	7,19	0,00	0,00	0,00	79,15	2 789,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 076,06
Komunalne oświetlenie publiczne	101,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	101,16
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE — ETS)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł razem	8 196,47	0,00	0,00	17,48	19,19	0,00	0,00	0,00	79,15	3 081,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 394,12
TRANSPORT:																	
Tabor gminny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	131,26	1,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	132,87
Transport publiczny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport prywatny i komercyjny	0,00	0,00	0,00	2 742,62	0,00	12 967,24	4 258,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19 968,22
Transport razem	0,00	0,00	0,00	633,99	0,00	3 561,40	1 080,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 275,57
Razem	8 196,47	0,00	0,00	651,47	19,19	3 561,40	1 080,18	79,15	3 081,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16 669,69

Założenia:

 1) Dla energii elektrycznej przyjęto wskaźniki emisji: 0,982 Mg CO₂/MWh dla roku 2014 podany przez KOBIZE;

- 2) Dla pozostałych nośników energii (oprócz energii elektrycznej) za odnośny współczynnik emisji CO₂ w [t/MWh] przyjęto wskaźniki emisji CO₂ podane w poradniku pn. "P O R A D N I K Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)?" Porozumienie Burmistrzów dla zrównoważonej gospodarki energetycznej na szczeblu lokalnym;
- 3) Dane dotyczące zużycia energii dla budynków mieszkalnych, ze względu na małą liczbę wypełnionych ankiet zostały wyliczone w następujący sposób:
- 1) Na podstawie zinwentaryzowanych budynków mieszkalnych wyliczono średnie jednostkowe zużycie energii elektrycznej oraz paliw na cele grzewcze,
 - 2) Przemnożono liczbę brakujących budynków mieszkalnych (jednorodzinnych oraz wielorodzinnych) przez jednostkowe zużycie energii dla jednego domu
 - 3) Wartość zużytej energii oraz paliw na cele grzewcze dla roku bazowego otrzymano poprzez zsumowanie wartości zinwentaryzowanej oraz wartości doszacowane
- 4) Na terenie Gminy Morzeszczyn nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Właściciele nieruchomości zaopatrują się w ciepło z lokalnych kotłowni.

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2014

W poniższej tabeli przedstawiono podsumowanie wyników inwentaryzacji emisji na terenie Gminy Morzeszczyn za lata 2010 i 2014.

Tabela 18. Podsumowanie wyników inwentaryzacji emisji na terenie Gminy Morzeszczyn za lata 2010 i 2014 – CO₂

Wyszczególnienie	INWENTARYZACJE EMISJI [Mg CO ₂]		
	BEI	MEI	Zmiana %
	2010	2014	2010/2014
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	576,34	672,83	16,74%
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	4 535,60	4 544,07	0,19%
Budynki mieszkalne	6 639,67	6 076,06	-8,49%
Komunalne oświetlenie publiczne	101,16	101,16	0,00%
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE – ETS)	0,00	0,00	-
Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł razem	11 852,77	11 394,12	-3,87%
Transport RAZEM	5 718,97	5 275,57	-7,75%
RAZEM	17 571,74	16 669,69	-5,13%

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2010 i 2014

Zgodnie z danymi przedstawionymi w powyższej tabeli, emisja dwutlenku węgla w roku 2014 w porównaniu z rokiem 2010 spadła o 5,13%. Największy spadek odnotowano w przypadku budynków mieszkalnych – 8,49%.

3.4. Omówienie wyników bazowej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla

W poniższych podrozdziałach w sposób syntetyczny podsumowano wyniki inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Morzeszczyn przeprowadzonej dla roku 2010 (BEI) i roku 2014 (MEI).

3.4.1. Podsumowanie inwentaryzacji bazowej BEI

Dla potrzeb inwentaryzacji bazowej emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Morzeszczyn za rok bazowy przyjęto rok 2010.

O wybraniu niniejszego roku jako roku bazowego zdecydowały następujące elementy:

1. Brak danych u ankietowanych za lata wcześniejsze niż rok 2010 – w przeprowadzonej ankietyzacji na terenie Gminy Morzeszczyn poproszono

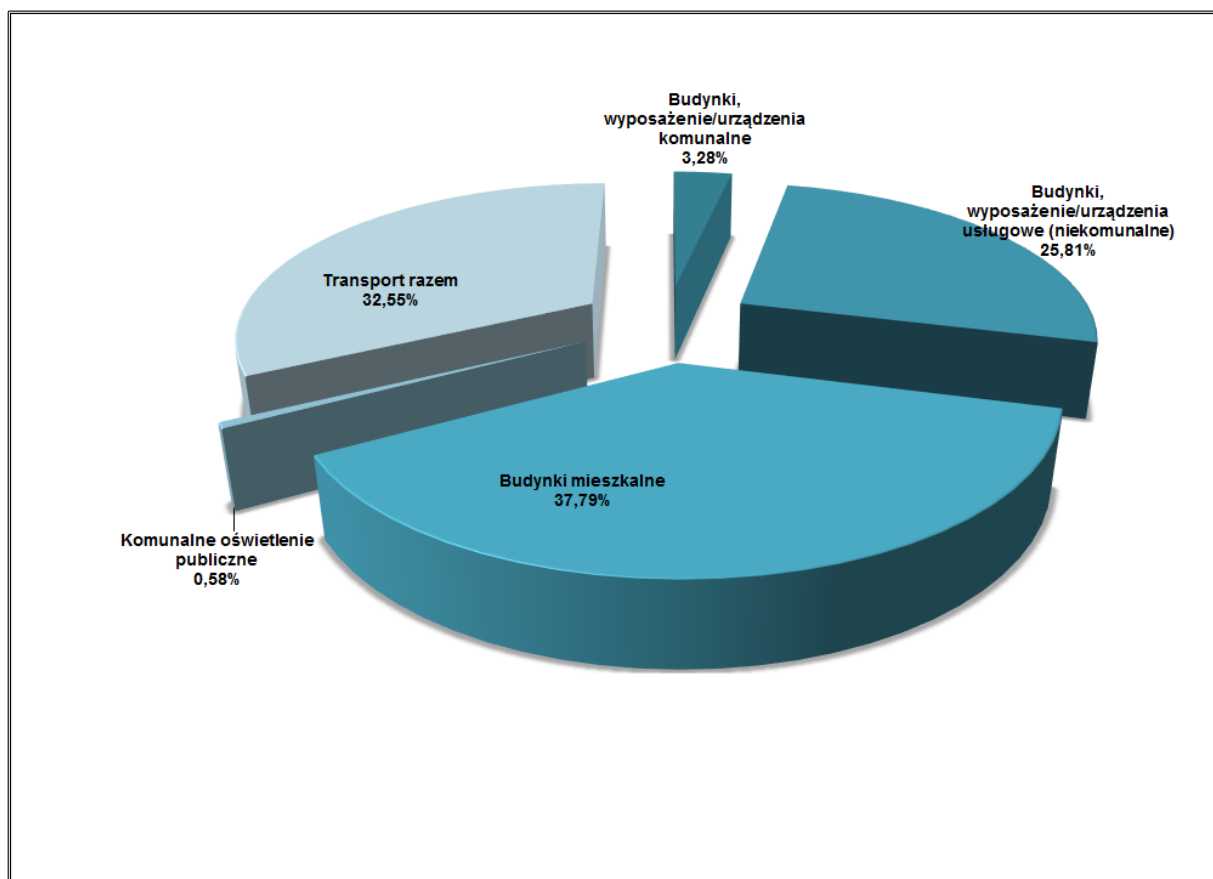
ankietowanych również o dane dot. rodzaju i zużycia energii cieplnej oraz zużycia energii elektrycznej za rok 2005. Sporadycznie ankietowani pamiętali lub posiadali dokumenty z danymi za rok 2005, co w konsekwencji wykluczyło rok 2005 jako potencjalny rok bazowy – brak realnych danych za te lata.

2. Duże prawdopodobieństwo posiadania kompletnych danych przez ankietowanych z roku 2010.
3. Dysponowanie przez Gminę Morzeszczyn kompletem informacji pozwalającym oszacować wielkość emisji dla roku 2010.

Sumaryczna zinwentaryzowana wielkość emisji CO₂ dla roku 2010 wynosi **17 571,74 MgCO₂**.

Na wykresie nr 4 przedstawiono w roku bazowym procentowe udziały emisji z poszczególnych sektorów inwentaryzacji, zgodnych z wytycznymi Porozumienia Burmistrzów w zakresie SEAP.

Wykres 4. Udział emisji z poszczególnych sektorów inwentaryzacji – rok bazowy

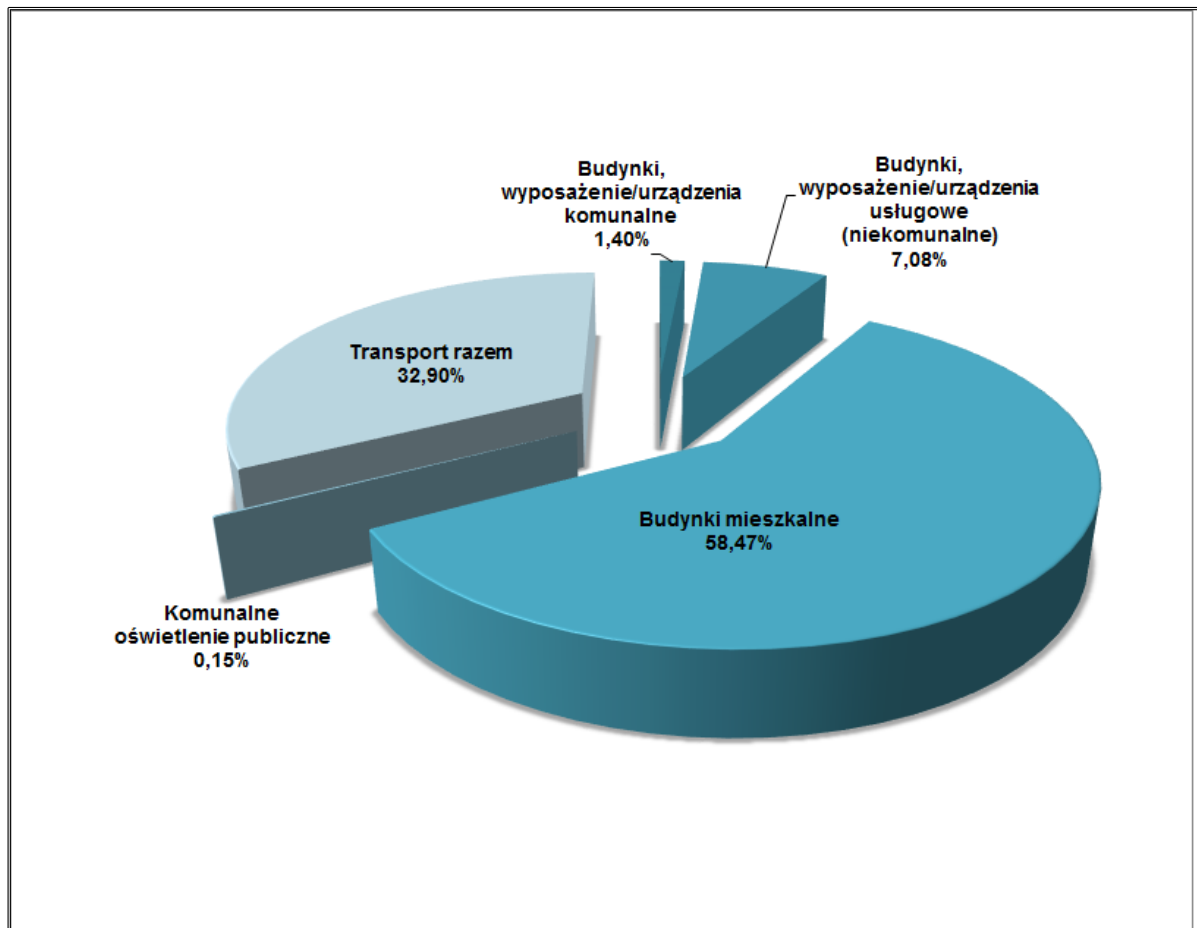
Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z wynikami przeprowadzonej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Morzeszczyn, największym emitorem niniejszego zanieczyszczenia powietrza były budynki mieszkalne. W 2010 r. udział emisji CO₂ niniejszego sektora wyniósł 37,79%.

Drugim pod względem wielkości emisji był transport, którego udział emisji CO₂ w 2010 r. wyniósł 32,55%.

Na wykresie nr 5 przedstawiono w roku bazowym procentowe udziały zużycia energii w poszczególnych sektorach inwentaryzacji, zgodnych z wytycznymi Porozumienia Burmistrzów w zakresie SEAP. Na podstawie zużycia energii w poszczególnych sektorach inwentaryzacji, wyliczono emisję CO₂ przedstawioną na wykresie nr 4.

Wykres 5. Udział zużycia energii w poszczególnych sektorach inwentaryzacji – rok bazowy

Źródło: Opracowanie własne

W poniższych tabelach przedstawiono wyniki inwentaryzacji zużycia energii w 2010 roku w podziale na poszczególne sektory, na podstawie których wyliczono wielkość emisji CO₂.

Tabela 19. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii – Budynki mieszkalne – rok 2010

Kategoria	KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]															Razem
	Energia elektryczna	Ciepło/ chłód ¹⁾	Paliwa kopalne								Energia odnawialna					
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna cieplna	Geotermiczna	
Budynki mieszkalne	3 237,71	0,00	0,00	96,24	32,20	0,00	0,00	271,79	9 625,66	0,00	0,00	0,00	26 130,85	0,00	0,00	39 394,45

Objaśnienia:

Ponieważ część mieszkańców Gminy Morzeszczyn nie wzięła udziału w przeprowadzonej ankietyzacji dokonano uzupełnienia inwentaryzacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych w następujący sposób:

- 1) Zliczono zinwentaryzowaną powierzchnię użytkową budynków ogrzewanych dla obszaru wiejskiego w latach 2010 i 2014.
- 2) Obliczono udział procentowy zinwentaryzowanej powierzchni w powierzchni ogółem.
- 3) Obliczono niezinwentaryzowaną powierzchnię użytkową budynków ogrzewanych dla obszaru wiejskiego w latach 2010 i 2014.
- 4) Obliczono udział procentowy niezinwentaryzowanej powierzchni w powierzchni ogółem.
- 5) Obliczono zużycie zinwentaryzowanej energii przez budynki mieszkalne na obszarze wiejskim na koniec 2010 i 2014 r. [MWh]
- 6) Obliczono udział procentowy całkowitej zinwentaryzowanej mocy na obszarze wiejskim na koniec 2010 i 2014 r.
- 7) Na podstawie zużycie zinwentaryzowanej energii przez budynki mieszkalne na obszarze miejskim i wiejskim na koniec 2010 i 2014 r. [MWh] oraz na podstawie udziału procentowego całkowitej zinwentaryzowanej mocy na obszarze miejskim i wiejskim na koniec 2010 i 2014 r. obliczono zużycie niezinwentaryzowanej energii cieplnej przez budynki mieszkalne na obszarze miejskim i wiejskim na koniec 2010 i 2014 r. [MWh].

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2010

Pod względem rodzaju nośników energii zasilających budynki mieszkalne na terenie Gminy Morzeszczyn w energię ciepłą, należy zauważyć, że w 2010 r. najwięcej energii cieplnej zostało wytworzone w wyniku spalania biomasy oraz węgla kamiennego. Poza biomasą na potrzeby ciepłe budynków na terenie Gminy Morzeszczyn nie wykorzystywano innych odnawialnych źródeł energii.

W związku z brakiem danych z inwentaryzacji dot. zużycia energii cieplnej oraz zużycia poszczególnych materiałów opałowych na potrzeby ciepłe budynków mieszkalnych jednorodzinnych w 2010 r., niniejsze wartości wyliczono w następujący sposób:

1. Skalkulowano zużycie energii cieplnej przez budynki mieszkalne na koniec 2014 r. [MWh] na podstawie zinwentaryzowanej ilości materiałów opałowych zużytych na potrzeby ciepłe budynków oraz ich wartości opałowej;
2. Skalkulowano zużycie energii cieplnej przez budynki mieszkalne wybudowane w latach 2011-2014 [MWh] na podstawie zinwentaryzowanej ilości materiałów opałowych zużytych na potrzeby ciepłe budynków wybudowanych w latach 2011 – 2014 (okres: po roku bazowym aż do roku kontrolnego) oraz ich wartości opałowej;
3. Skalkulowano zużycie energii cieplnej przez budynki mieszkalne na koniec 2010 r. [MWh] poprzez odjęcie od sumy zużycia energii cieplnej przez budynki mieszkalne na koniec 2014 r. [MWh] sumy zużycia energii cieplnej przez budynki mieszkalne wybudowane w latach 2011-2014 oraz korektę niniejszego wyniku o wzrost zużycia energii cieplnej dla roku 2010 o 9,74% (procent spadku zużycia ciepła dla gospodarstw domowych w TJ w roku 2014 w porównaniu z rokiem 2010, skalkulowany na podstawie danych dla Polski opublikowanych w GUS w „Zużycie paliw i nośników energii w 2010 r.” oraz „Zużycie paliw i nośników energii w 2013 r.”); Przyjęto dane dla roku 2014, ponieważ dane dla roku 2014 nie są dostępne;
4. Skalkulowano zużycie materiałów opałowych przez budynki mieszkalne wybudowane do końca 2010 na podstawie skalkulowanego wcześniej zużycia energii cieplnej przez budynki mieszkalne na koniec 2010 r. [MWh] w odniesieniu do poszczególnych materiałów opałowych oraz ich wartości opałowej.

Szczegółowe kalkulacje dot. zużycia energii cieplnej oraz zużycia poszczególnych materiałów opałowych na potrzeby ciepłe budynku mieszkalnych w 2010 r., zawarto w opracowaniu „Baza inwentaryzacji emisji na terenie Gminy Morzeszczyn” (plik Excel).

Tabela 20. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii - Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne – rok 2010

Kategoria	KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]															Razem	
	Energia elektryczna	Ciepło/ chłód ¹⁾	Paliwa kopalne								Energia odnawialna						
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna		
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	421,49	0,00	0,00	0,00	224,00	0,00	0,00	0,00	0,00	288,85	0,00	0,00	0,00	7,99	0,00	0,00	942,33

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2010

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że budynki użyteczności publicznej były zaopatrywane w ciepło przede wszystkim w wyniku spalania węgla kamiennego oraz oleju opałowego. Natomiast z odnawialnych źródeł energii na potrzeby cieplne budynków użyteczności publicznej w 2010 r. wykorzystywano jedynie biomasę.

Jednocześnie należy zauważyć, że nie wszystkie podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Morzeszczyn wzięły udział w przeprowadzonej inwentaryzacji emisji, w związku z czym przedstawione dane w powyższej tabeli nie przedstawiają w pełni wielkości zużycia energii w sektorze budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne 2010 r.

Tabela 21. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii - Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe (niekomunalne) – rok 2010

Kategoria	KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]															Razem	
	Energia elektryczna	Ciepło/ chłód ¹⁾	Paliwa kopalne								Energia odnawialna						
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna		
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe (niekomunalne)	4 543,81	0,00	0,00	0,00	84,94	0,00	0,00	0,00	0,00	144,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 772,91

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2010

Inwentaryzacja zużycia energii przez budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe (niekomunalne) będące własnością podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Morzeszczyn poza sektorem EU ETS wykazała, że w 2010 r. energia cieplna została wytworzona w wyniku spalania węgla kamiennego i oleju opałowego. Natomiast z odnawialnych źródeł energii na potrzeby cieplne powyższych budynków w 2010 r. nie wykorzystywano żadnego nośnika energii.

Jednocześnie należy zauważyć, że znikoma liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Morzeszczyn wzięła udział w przeprowadzonej inwentaryzacji emisji, w związku z czym przedstawione dane w powyższej tabeli nie przedstawiają w pełni wielkości zużycia energii w sektorze Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe (niekomunalne) 2010 r.

Tabela 22. Zużycie paliw silnikowych na terenie Gminy Morzeszczyn przez pojazdy gminne – rok 2010

Wyszczególnienie		2010		
		Rodzaj paliwa		
Lp.	Nazwa podmiotu	benzyna [l]	olej napędowy [l]	LPG [l]
1	UG Morzeszczyn	0,00	11 921,00	0,00
2	OSP (Lipia Góra, Gąsiorki)	180,00	0,00	0,00
3	OSP (Kierwałd, Lipia Góra, Morzeszczyn, Gąsiorki, Nowa Cerkiew)	0,00	1 451,00	0,00
Razem		180,00	13 372,00	0,00

Źródło: Obliczenia własne

Ze względu na brak aktualnych badań ruchu dla dróg publicznych na terenie Gminy, nie ma możliwości wyliczenia ilości i kategorii pojazdów poruszających się po terenie Gminy, a w konsekwencji wyliczenia zużycia przez nie paliw samochodowych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Z powodu braku danych na temat zużycia paliw na terenie Gminy Morzeszczyn w 2010 roku, wartości dotyczące transportu prywatnego i komercyjnego wyliczono w następujący sposób:

1. Na podstawie raportów rocznych POPHIN za rok 2014, 2010 obliczono szacunkową wielkość konsumpcji paliw na jednego mieszkańca Polski poprzez skalkulowanie wielkości paliw w kraju i liczby ludności w kraju w poszczególnych latach;
2. Po skalkulowaniu szacunkowej wielkości konsumpcji paliw na jednego mieszkańca Polski, otrzymaną wielkość odniesiono do liczby ludności na terenie Gminy Morzeszczyn i w ten sposób otrzymano średnie zużycie paliw silnikowych na terenie Gminy.
3. Dane dotyczące taboru gminnego pozyskano z Urzędu Gminy.

Zgodnie z powyższymi danymi najwięcej w 2010 r. na terenie Gminy zużyto oleju napędowego – 13 372 l. Znacznie mniej zużyto benzyny – 180 l.

Jednocześnie należy zauważyć, że informacje zawarte w powyższej tabeli dot. transportu prywatnego i komercyjnego zawierają szacunkową wartość zużycia paliw silnikowych w Gminie Morzeszczyn w 2010 roku.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy, w 2010 roku na potrzeby oświetlenia ulic zużyto łącznie 103,02 MWh energii elektrycznej.

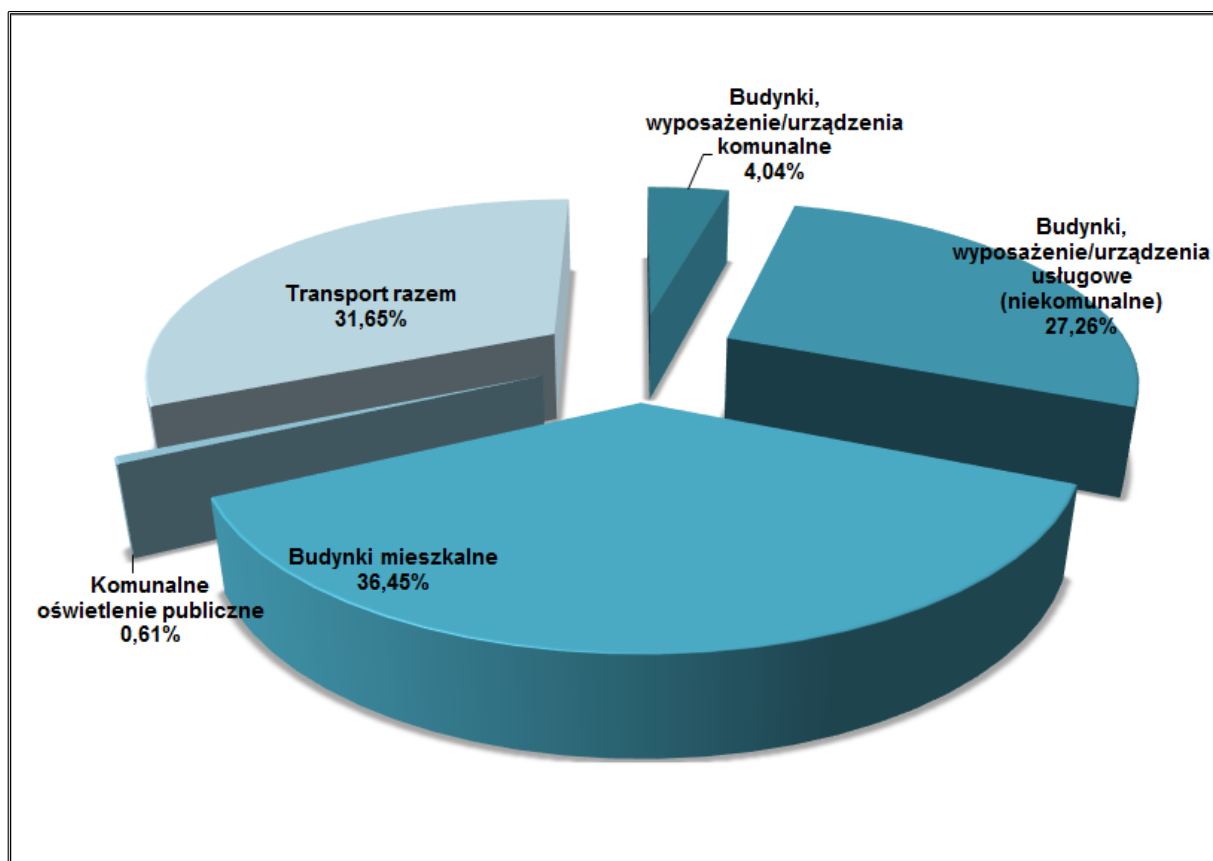
3.4.2. Podsumowanie inwentaryzacji kontrolnej MEI

Dla potrzeb inwentaryzacji kontrolnej emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Morzeszczyn, za rok kontrolny przyjęto rok 2014, jako rok najbardziej aktualny oraz dla którego są dostępne dane za cały rok kalendarzowy.

Sumaryczna zinwentaryzowana wielkość emisji CO₂ dla roku 2014 wynosi **16 669,69 MgCO₂**.

Na wykresie nr 6 przedstawiono w roku kontrolnym procentowe udziały emisji z poszczególnych sektorów inwentaryzacji, zgodnych z wytycznymi Porozumienia Burmistrzów w zakresie SEAP. Emisję CO₂ wyliczono na podstawie zużycia energii w poszczególnych sektorach inwentaryzacji.

Wykres 6. Udział emisji z poszczególnych sektorów inwentaryzacji – rok kontrolny

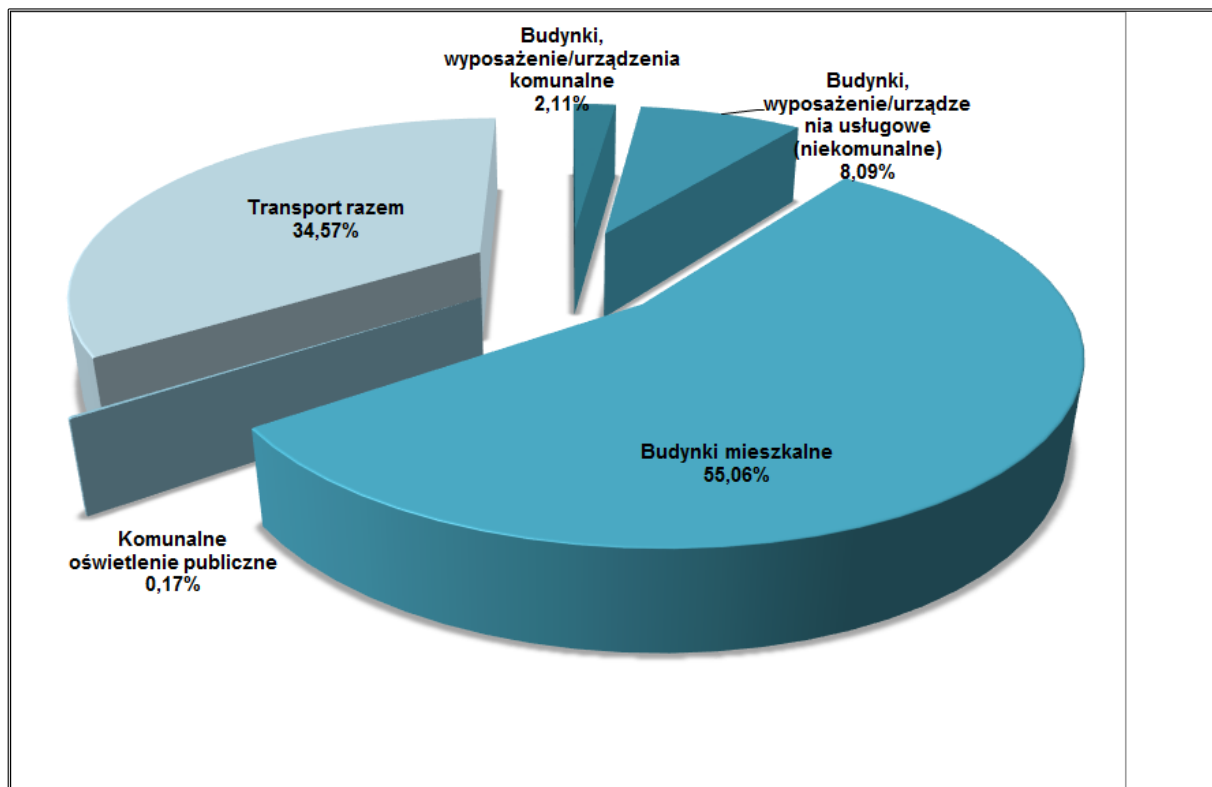

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z wynikami przeprowadzonej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Morzeszczyn, największym emitorem niniejszego zanieczyszczenia powietrza były budynki mieszkalne. W 2014 r. udział emisji CO₂ niniejszego sektora wynosił 36,45%. Drugim pod względem wielkości emisji był transport, którego udział emisji CO₂ w 2014 r. wyniósł 31,65%.

Na wykresie nr 7 przedstawiono w roku kontrolnym procentowe udziały zużycia energii w poszczególnych sektorach inwentaryzacji, zgodnych z wytycznymi Porozumienia Burmistrzów w zakresie SEAP.

Wykres 7. Udział zużycia energii w poszczególnych sektorach inwentaryzacji – rok kontrolny

Źródło: Opracowanie własne

W poniższych tabelach przedstawiono wyniki inwentaryzacji zużycia energii w 2014 roku w podziale na poszczególne sektory, na podstawie których wyliczono wielkość emisji CO₂.

Tabela 23. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii - Budynki mieszkalne – rok 2014

Kategoria	KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]															Razem
	Energia elektryczna ¹⁾	Ciepło/ chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna					
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna	
Budynki mieszkalne	3 241,43	0,00	0,00	77,00	25,76	0,00	0,00	217,45	8 061,13	0,00	0,00	0,00	20 981,27	0,00	0,00	32 604,06

Objaśnienia:

Ponieważ część mieszkańców Gminy Morzeszczyn nie wzięła udziału w przeprowadzonej ankietyzacji dokonano uzupełnienia inwentaryzacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych w następujący sposób:

- 1) Zliczono zinventaryzowaną powierzchnię użytkową budynków ogrzewanych dla obszaru wiejskiego w latach 2010 i 2014.
- 2) Obliczono udział procentowy zinventaryzowanej powierzchni w powierzchni ogółem.
- 3) Obliczono niezinventaryzowaną powierzchnię użytkową budynków ogrzewanych dla obszaru wiejskiego w latach 2010 i 2014.
- 4) Obliczono udział procentowy niezinventaryzowanej powierzchni w powierzchni ogółem.
- 5) Obliczono zużycie zinventaryzowanej energii przez budynki mieszkalne na obszarze wiejskim na koniec 2014 i 2010 r. [MWh]
- 6) Obliczono udział procentowy całkowitej zinventaryzowanej mocy na obszarze wiejskim na koniec 2010 i 2014 r.
- 7) Na podstawie zużycie zinventaryzowanej energii przez budynki mieszkalne na obszarze miejskim i wiejskim na koniec 2010 i 2014 r. [MWh] oraz na podstawie udziału procentowego całkowitej zinventaryzowanej mocy na obszarze miejskim i wiejskim na koniec 2010 i 2014 r. obliczono zużycie niezinventaryzowanej energii cieplnej przez budynki mieszkalne na obszarze miejskim i wiejskim na koniec 2010 i 2014 r. [MWh].

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2010

Pod względem rodzajów nośników energii zasilających niniejsze budynki w energię ciepłą, należy zauważyć, że w 2014 r. najwięcej energii ciepłej zostało wytworzone w wyniku spalania biomasy oraz węgla kamiennego. Oprócz biomasy na potrzeby ciepłe budynków nie wykorzystywano w 2014 r. innych odnawialnych źródeł energii.

Należy zauważyć, że niewielka liczba mieszkańców Gminy Morzeszczyn (jedynie 213 właścicieli budynków) wzięła udział w przeprowadzonej inwentaryzacji emisji, w związku z czym w celu uzyskania wiarygodnych danych dotyczących zużycia energii elektrycznej oraz paliw na cele grzewcze dokonano doszacowania.

Tabela 24. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii - Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne – rok 2014

Kategoria	KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]																
	Energia elektryczna ¹⁾	Ciepło/ chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna				Razem		
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła		Geotermiczna	
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	458,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	643,42	0,00	0,00	0,00	150,48	0,00	0,00	1 252,36

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2014

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że w celu ogrzania budynków użyteczności publicznej najczęściej zużyto węgla kamiennego. Warto zaznaczyć, iż nie dotyczy to wszystkich obiektów, a głównie placówek oświaty. Poza węglem na potrzeby ciepłe wykorzystywano biomasę – pellet drzewny.

Jednocześnie należy zauważyć, że nie wszystkie podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Morzeszczyn wzięły udział w przeprowadzonej inwentaryzacji emisji, w związku z czym przedstawione dane w powyższej tabeli nie przedstawiają w pełni wielkości zużycia energii w sektorze budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne 2014 r.

Tabela 25. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii - Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe (niekomunalne) – rok 2014

Kategoria	KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]															Razem	
	Energia elektryczna ¹⁾	Ciepło/ chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna						
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna		
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe (niekomunalne)	4 543,81	0,00	0,00	0,00	43,01	0,00	0,00	0,00	0,00	202,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 789,27

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników inwentaryzacji za rok 2014

Inwentaryzacja zużycia energii przez budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe (niekomunalne) będące własnością podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Morzeszczyn poza sektorem EU ETS wykazała, że w 2014 r. energia ciepła została wytworzona w wyniku spalania węgla kamiennego oraz oleju opałowego. Jednocześnie należy zauważyć, że znikoma liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Morzeszczyn wzięła udział w przeprowadzonej inwentaryzacji emisji, w związku z czym przedstawione dane w powyższej tabeli nie przedstawiają w pełni wielkości zużycia energii w sektorze Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe (niekomunalne) 2014 r.

Tabela 26. Zużycie paliw silnikowych na terenie Gminy Morzeszczyn przez pojazdy gminne – rok 2014

Wyszczególnienie		2014		
		Rodzaj paliwa		
Lp.	Nazwa podmiotu	benzyna [l]	olej napędowy [l]	LPG [l]
1	UG Morzeszczyn	0,00	11 921,00	0,00
2	OSP (Lipia Góra, Gąsiorki)	180,00	0,00	0,00
3	OSP (Kierwałd, Lipia Góra, Morzeszczyn, Gąsiorki, Nowa Cerkiew)	0,00	1 451,00	0,00
Razem		180,00	13 372,00	0,00

Źródło: Obliczenia własne

Ze względu na brak aktualnych badań ruchu dla dróg publicznych na terenie Gminy, nie ma możliwości wyliczenia ilości i kategorii pojazdów poruszających się po terenie Gminy, a w konsekwencji wyliczenia zużycia przez nie paliw samochodowych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Z powodu braku danych na temat zużycia paliw na terenie Gminy Morzeszczyn w 2014 roku, wartości dotyczące transportu prywatnego i komercyjnego wyliczono w następujący sposób:

1. Na podstawie raportów rocznych POPHIN za rok 2014, 2010 obliczono szacunkową wielkość konsumpcji paliw na jednego mieszkańca Polski poprzez skalkulowanie wielkości paliw w kraju i liczby ludności w kraju w poszczególnych latach;
2. Po skalkulowaniu szacunkowej wielkości konsumpcji paliw na jednego mieszkańca Polski, otrzymaną wielkość odniesiono do liczby ludności na terenie Gminy Morzeszczyn i w ten sposób otrzymano średnie zużycie paliw silnikowych na terenie Gminy.
3. Dane dotyczące taboru gminnego pozyskano z Urzędu Gminy.

Zgodnie z powyższymi danymi najwięcej w 2014 r. na terenie Gminy zużyto oleju napędowego – 13 372 l. Znacznie mniej zużyto benzyny – 180 l.

Jednocześnie należy zauważyć, że informacje zawarte w powyższej tabeli dot. transportu prywatnego i komercyjnego zawierają szacunkową wartość zużycia paliw silnikowych w Gminie Morzeszczyn w 2014 roku.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy, w 2014 roku na potrzeby oświetlenia ulic zużyto łącznie 103,02 MWh energii elektrycznej.

Podsumowanie:

Emisje z całej Gminy Morzeszczyn w roku 2014 w porównaniu z rokiem 2010 spadły o 5,13%. Spadek ten jest głównie spowodowany spadkiem zużycia energii elektrycznej oraz paliw na cele grzewcze w sektorze budynków mieszkalnych.

Porównując rok 2014 z 2010 należy zauważyć wzrost zainteresowania odnawialnymi źródłami energii. Właściciele nieruchomości w coraz większym stopniu modernizują istniejące budynki poprzez budowę/montaż instalacji grzewczych wykorzystujących odnawialne źródła energii, głównie biomasę.

3.5. Prognoza emisji na rok 2020

Planując działania do roku 2020 koniecznym było określenie wpływu czynników wewnętrznych na końcowe zużycie energii i wielkość emisji z obszaru Gminy Morzeszczyn w roku 2020. W tym celu opracowano prognozę emisji CO₂ na rok 2020 na podstawie inwentaryzacji bazowej BEI i inwentaryzacji kontrolnej MEI. Należy zaznaczyć, że prognoza BAU 2020 wynika z rzeczywistych trendów zaobserwowanych na terenie Gminy Morzeszczyn, natomiast nie uwzględnia zadań zaplanowanych do realizacji przez Gminę do 2020 roku.

Do wyliczenia prognozo przyjęto następujące założenia:

- Na terenie Gminy nie zakłada się wzrostu liczby budynków wyposażenia/urządzeń komunalnych, dlatego założono ten sam poziom zużycia energii, co w 2014 roku.;
- Dla budynków, wyposażenia/urządzeń usługowych (niekomunalnych) przyjęto wzrost zużycia energii zgodnie z odnotowanym wzrostem liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy w latach 2010-2014, tj. o 4,63%;
- Dla budynków mieszkalnych przyjęto wzrost zużycia energii zgodnie z odnotowanym wzrostem liczby mieszkań na terenie Gminy w latach 2010-2014, tj. o 1,23%;
- Dla komunalnego oświetlenia publicznego przyjęto poziom zużycia energii z 2014 roku;
- Dla transportu prywatnego i komercyjnego przyjęto wzrost zużycia energii na podstawie danych zawartych w *Prognozie zapotrzebowania na paliwa i na energię do 2030 roku*, stanowiącej załącznik 2 do *Polityki energetycznej Polski do 2030 r.* Zgodnie z powyższym dokumentem szacuje się, że w latach 2015-2020 wzrośnie zużycie paliwa na potrzeby transportu prywatnego i komercyjnego o 13,33%. Powyższy poziom wzrostu przyjęto w prognozie.

Poniżej zaprezentowano wyniki prognozy końcowego zużycia energii finalnej oraz emisji CO2 według scenariusza BAU w 2020 roku.

Tabela 27. Prognoza końcowego zużycia energii na terenie Gminy Morzeszczyn w 2020 roku (BAU)

Kategoria	KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]															Razem	
	Energia elektryczna	Ciepło/ chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna						
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna		
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:																	
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	458,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	643,42	0,00	0,00	0,00	150,48	0,00	0,00	1 252,36
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	4 754,18	0,00	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00	0,00	0,00	211,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 011,02
Budynki mieszkalne	3 281,30	0,00	0,00	77,95	26,08	0,00	0,00	220,13	8 160,28	0,00	0,00	0,00	21 239,34	0,00	0,00	0,00	33 005,09
Komunalne oświetlenie publiczne	103,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	103,02
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE — ETS)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł razem	8 596,96	0,00	0,00	77,95	71,08	0,00	0,00	220,13	9 015,54	0,00	0,00	0,00	21 389,83	0,00	0,00	0,00	39 371,49
TRANSPORT:																	
Tabor gminny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	133,67	1,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	135,30
Transport publiczny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport prywatny i komercyjny	0,00	0,00	0,00	3165,19	0,00	14965,14	4914,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23044,79
Transport razem	0,00	0,00	0,00	3 165,19	0,00	15 098,81	4 916,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23 180,10
Razem	8 596,96	0,00	0,00	3 243,14	71,08	15 098,81	4 916,10	220,13	9 015,54	0,00	0,00	0,00	21 389,83	0,00	0,00	0,00	62 551,59

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 28. Prognoza emisji CO₂ na terenie Gminy Morzeszczyn w 2020 roku (BAU)

Kategoria	Emisje CO ₂ [t]/emisje ekwiwalentu CO ₂ [t]															Razem	
	Energia elektryczna	Ciepło/ chłód ³⁾	Paliwa kopalne								Energia odnawialna						
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna		
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:																	
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	450,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	222,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	672,83
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	4 668,61	0,00	0,00	0,00	12,55	0,00	0,00	0,00	0,00	73,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 754,46
Budynki mieszkalne	3 222,24	0,00	0,00	17,69	7,28	0,00	0,00	0,00	80,13	2 823,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 150,79
Komunalne oświetlenie publiczne	101,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	101,16
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE — ETS)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł razem	8 442,22	0,00	0,00	17,69	19,83	0,00	0,00	0,00	80,13	3 119,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 679,25
TRANSPORT:																	
Tabor gminny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	35,69	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	36,10
Transport publiczny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport prywatny i komercyjny	0,00	0,00	0,00	718,50	0,00	3 995,69	1 223,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 937,89
Transport razem	0,00	0,00	0,00	718,50	0,00	4 031,38	1 224,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 973,99
Razem	8 442,22	0,00	0,00	736,19	19,83	4 031,38	1 224,11	80,13	3 119,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17 653,24

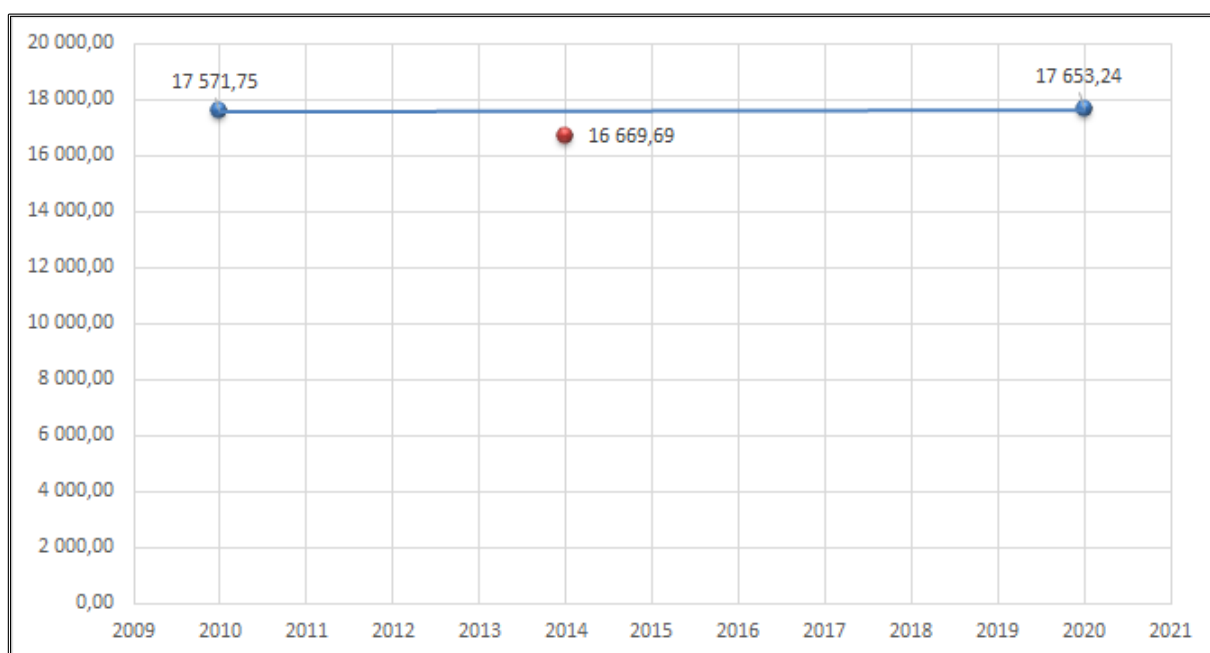
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 29. Wyniki inwentaryzacji oraz prognozy BAU

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	BEI	MEI	BAU
rok		2010	2014	2020
Wartość emisji CO ₂	Mg/rok	17 571,75	16 669,69	17 653,24
Wartość zużycia energii finalnej	MWh/rok	67 379,36	59 218,25	62 551,59
Produkcja OZE	MWh/rok	26 138,84	21 131,76	21 389,83

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 8. Emisja CO₂ w poszczególnych latach kontrolnych z uwzględnieniem scenariusza BAU [Mg CO₂]

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z prognozą BAU zaprezentowaną na powyższym wykresie, prognozowana emisja CO₂ w 2020 roku wzrośnie o około 0,46% w stosunku do roku bazowego BEI 2010.

Poniżej natomiast przedstawiono prognozę emisji CO₂, która uwzględnia prognozę BAU oraz redukcję emisji wynikającą z realizacji działań zaplanowanych przez Gminę w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Tabela 30. Wyniki inwentaryzacji oraz emisji wynikającej z planu działań z PGN

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	BEI	MEI	BAU + plan z PGN	Rezultaty jakie należy osiągnąć zgodnie z założonymi celami	
		2010	2014	2020	2020	
Wartość emisji CO ₂	Mg/rok	17 571,75	16 669,69	15 497,76	Emisja jaka powinna wynikać z zakładanego przez gminę celu	15 814,58
Wartość zużycia energii finalnej	MWh/rok	67 379,36	59 218,25	50 767,81	Energia finalna wynikająca z celu	53 168,85
Produkcja OZE	MWh/rok	26 138,84	21 131,76	23 708,04	Produkcja OZE wynikająca z celu	12 510,32

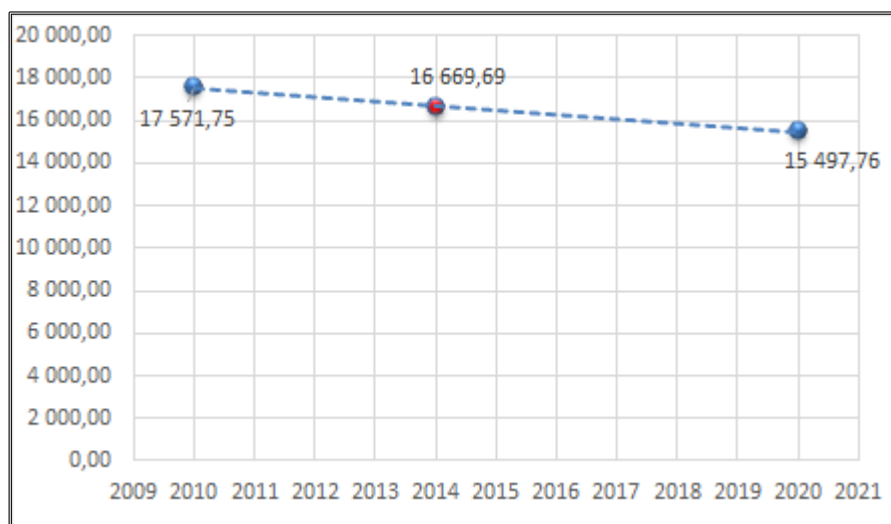
Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z prognozą, uwzględniającą scenariusz BAU oraz działania zaplanowane przez Gminę Morzeszczyn, w 2020 roku:

- emisja CO₂ spadnie o około 11,80% w stosunku do roku bazowego BEI 2010,
- nastąpi redukcja energii finalnej o około 18,84% w stosunku do prognozy BAU
- nastąpi wzrost udziału OZE w ogólnym zużyciu energii finalnej do 46,70%,

co pozwoli na realizację celów obranych przez Gminę Morzeszczyn w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Wykres 9. Emisja CO₂ w poszczególnych latach kontrolnych z uwzględnieniem scenariusza BAU i planu działań z PGN [Mg CO₂]

Źródło: Opracowanie własne

4. Działania/zadania i środki zaplanowane na cały okres objęty planem

4.1. Długoterminowa strategia, cele i zobowiązania

Wizja Gminy Morzeszczyn w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony klimatu będzie realizowana przez następujące cele:

1. Cel redukcji emisji CO₂ w stosunku do roku bazowego o 10%
2. Cel redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do prognozy BAU o 15%
3. Cel zwiększenia udziału OZE w ogólnym zużyciu energii finalnej do 20%

Cele te są zgodne z celami unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego Cele te są zgodne z celami unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego (cele „3 x 20%”).

Cele Pakietu („3 x 20%”) zostały przyjęte podczas spotkania Rady Europejskiej w marcu 2007 roku w Kioto i dotyczą:

- zwiększenia do 2020 roku efektywności energetycznej o 20% w stosunku do „scenariusza BAU” (ang. business as usual – scenariusz, w którym nie przewiduje się żadnych dodatkowych działań w zakresie efektywności energetycznej);
- zwiększenia do roku 2020 udziału energii ze źródeł odnawialnych do 20% całkowitego zużycia energii finalnej w UE;
- zmniejszenia do 2020 roku emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 20%, w porównaniu do 1990 roku, z możliwością wzrostu tej wielkości nawet do 30%, pod warunkiem, że inne kraje rozwinięte zobowiążą się do porównywalnej redukcji emisji, a wybrane kraje rozwijające się wniosą odpowiedni wkład na miarę swoich możliwości redukcyjnych.

Konieczne jest wypełnienie zobowiązań z Kioto przez wszystkie państwa UE, a tym samym również Polski.

Gmina Morzeszczyn realizując cele do roku 2020 będzie skupiać swoje działania, by w dłuższej perspektywie czasu osiągnąć następujące efekty:

- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy;
- Zwiększenie stopnia termomodernizacji budynków mieszkaniowych oraz maksymalizacja termomodernizacji budynków użyteczności publicznej;
- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w stopniu maksymalnym;
- Ograniczenie wykorzystania wysokoemisyjnych indywidualnych źródeł ciepła,

zwłaszcza tych korzystających z paliw stałych.

Wymienione efekty powstaną dzięki prowadzeniu przez Gminę odpowiedniej polityki lokalnej, a w szczególności poprzez:

- Podejmowanie działań promocyjnych i informacyjnych dla mieszkańców Gminy i przedsiębiorców;
- Dostosowanie istniejących dokumentów strategicznych i planistycznych do zapisów niniejszego dokumentu;
- Przyjmowanie nowych dokumentów planistycznych, których zapisy będą uwzględniały cele niniejszego dokumentu;
- Uwzględnianie zagadnień ochrony klimatu i gospodarki niskoemisyjnej w wewnętrznych procedurach i instrukcjach Urzędu.

Realizacja celów będzie skupiała się na następujących obszarach priorytetowych:

1. Budynki użyteczności publicznej i budynki/urządzenia komunalne;
2. Budynki indywidualne

Budynki użyteczności publicznej i budynki/urządzenia komunalne stanowią ze względu na niewielką liczbę budynków, stan ich termomodernizacji i sposób zaopatrzenia w ciepło, niewielki udział w emisji z terenu Gminy. Jednak działania podejmowane przez podmioty publiczne będą stosunkowo łatwe w implementacji i będą stanowiły przykład do naśladowania wśród mieszkańców i podmiotów prywatnych. Propagowanie pozytywnych postaw i ciekawych rozwiązań może stanowić ważny element systemu promocji.

Budynki indywidualne oraz budynki/urządzenia niekomunalne (usługowe/przemysłowe) posiadają istotny udział w całkowitej emisji z obszaru Gminy przy jednoczesnym znaczącym potencjale redukcji emisji. Dzięki odpowiednim działaniom informacyjnym i promocyjnym oraz wprowadzeniu polityki przestrzennej i finansowej nakierowanej na ograniczenie emisji, możliwe jest oddziaływanie zarówno na budynki indywidualne, budynki zbiorowego zamieszkania, jak i budynki/urządzenia niekomunalne (usługowe/przemysłowe).

4.2. Krótko/średnioterminowe działania/zadania (opis, podmioty odpowiedzialne za realizację, harmonogram, koszty, wskaźniki)

W ramach przedmiotowego dokumentu, w celu uzyskania oczekiwanego efektu w postaci ograniczenia niskiej emisji i osiągnięcia założonych celów, będą podejmowane różnorakie działania.

Dla każdego działania zaplanowanego do realizacji oszacowano efekty jego realizacji, dotyczące redukcji emisji, oszczędności energii końcowej i wzrostu produkcji/zużycia energii

ze źródeł odnawialnych. Szacunki te zostały wykonane na podstawie przyjętego zakresu działań i odpowiednich założeń. Dodatkowo dla każdego działania określono podmiot/osobę odpowiedzialną za wdrożenie działania, planowany okres realizacji (w latach) oraz szacunkowy budżet niezbędny do realizacji zadania.

Działania opisane poniżej należy traktować jako zbiorcze grupy pojedynczych zadań do realizacji – w ramach wdrażania Planu każda jednostka realizująca powinna zaplanować szczegółowo zadania z uwzględnieniem aktualnie dostępnego budżetu oraz możliwości technicznych i organizacyjnych.

W poniższej tabeli zaprezentowano harmonogram rzeczowo – finansowy działań zaplanowanych w ramach Planu.

Tabela 31. Działania/zadania inwestycyjne zaplanowane do realizacji w ramach Planu

Działania/zadania	Zakres zadania	Odpowiedzialny wydział, osoba lub firma (w przypadku zaangażowania osób trzecich)	Wdrożenie [termin rozpoczęcia i zakończenia]	Szacowane koszty [zł]	Wskaźniki produktu osiągnięte w wyniku realizacji poszczególnych działań/zadań	Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań			Proponowane źródło finansowania
						Wskaźnik redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do przyjętego roku bazowego 2010 [MWh]	Wskaźnik redukcji emisji CO2 w stosunku do przyjętego roku bazowego 2010 [Mg CO2]	Wskaźnik wzrostu udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do przyjętego roku bazowego [MWh]	
Działania/zadania krótkoterminowe									
Termomodernizacja oczyszczalni ścieków Morzeszczyn w ramach projektu Modernizacja oczyszczalni ścieków we wsi Morzeszczyn - Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej gminy	W ramach działań na OŚ zaplanowano budowę budynku socjalno-technologicznego, który zakłada m.in. wykonanie izolacji cieplnej i przeciwdźwiękowej z płyt styropianowych; zostaną wstawione okna PCV, skrzydła drzwiowe zewnętrzne oraz zamontowane grzejniki konwektorowe elektryczne.	Gmina Morzeszczyn	2012-2017	20 000,00	Liczba budynków użyteczności publicznej objętych projektem [szt.] -1	7	2	-	budżet Gminy, WFOŚiGW (Działanie I Finansowanie Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej, Priorytet I - Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi), RPO WP (11 Oś priorytetowa, Działanie 11.3 Gospodarka wodno-ściekowa); PROW (Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich)
Działania/zadania długoterminowe									

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY MORZESZCZYN NA LATA 2016-2021

Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Docieplenie ścian zewnętrznych i stropów, wymiana okien, wymiana lub modernizacja systemów grzewczych	Mieszkańcy Gminy Morzeszczyn	2016-2020	bd.	Liczba budynków mieszkalnych objęta projektem [szt.]	3 616	1 251	-	WFOŚiGW (Programy priorytetowe dla osób fizycznych), RPO WP 10 Oś Priorytetowa, Działanie 10.1 Efektywność energetyczna - mechanizm ZIT), inne - środki własne inwestora
Instalacja OZE na budynkach mieszkalnych	Instalacja odnawialnych źródeł energii, m.in. ogniwa fotowoltaiczne do produkcji energii elektrycznej, kolektory słoneczne do podgrzewania ciepłej wody użytkowej i ogrzewania, pompy ciepła do produkcji ciepła	Mieszkańcy Gminy Morzeszczyn	2016-2020	bd.	Liczba budynków mieszkalnych, na których zainstalowano odnawialne źródła energii [szt.]	-	-	2 576	WFOŚiGW (Programy priorytetowe dla osób fizycznych), RPO WP (10 Oś Priorytetowa, Działanie 10.3 Odnawialne źródła energii), inne - środki własne inwestora
Razem		-	-	20 000,00		3 623	1 253	2 576	-

Wyjaśnienia:

- 1) Zawarte w tabeli koszty realizacji działań są szacunkowe. Faktyczne koszty realizacji działań będą wynikały z przeprowadzonych postępowań przetargowych przed realizacją działań.
- 2) Ze względu na brak danych, nie dla wszystkich zadań podano wysokość kosztów oraz wartość wskaźników monitorowania realizacji działań.
- 3) Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań obliczono w następujący sposób:
 - Wyliczono szacunkowe zużycie energii finalnej przed i po termomodernizacji.
 - Na tej podstawie wyliczono emisję CO₂ przed i po termomodernizacji, zakładając, że budynki są ogrzewane węglem kamiennym.
 - Różnice między niniejszymi wartościami przyjęto jako efekty realizacji zadania.
 - Dla budynków mieszkalnych wskaźnik redukcji obliczono na podstawie szacowanej oszczędności, która zostanie osiągnięta po termomodernizacji budynków. Spadek zużycia energii po przeprowadzonej termomodernizacji kształtuje się średnio na poziomie 50%. W wyniku przeprowadzonej ankietyzacji 20,31% mieszkańców zadeklarowało, iż planuje działania w zakresie termomodernizacji budynków. W związku z tym, że nie wszyscy mieszkańcy Gminy wzięli udział w badaniu ankietowym oraz nie można stwierdzić, czy wszyscy ankietowani przeprowadzą powyższe działania, przyjęto wskaźnik redukcji zużycia energii na poziomie 10%. Na tej podstawie wyliczono emisję CO₂ przed i po termomodernizacji, zakładając, że budynki są ogrzewane węglem kamiennym.
 - Wskaźnik wzrostu udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zainstalowanych na budynkach mieszkalnych obliczono na podstawie zużycia energii z 2010 r. z OZE oraz zadeklarowanego w badaniu ankietowym poziomu wykorzystania OZE przez mieszkańców Gminy.

- Dla oświetlenia ulicznego wskaźnik redukcji zużycia energii finalnej obliczono na podstawie informacji branżowych na temat mocy zamienników opraw LED, przy założeniu wymiany wszystkich opraw.

Źródło: Opracowanie własne

W związku z faktem, że na terenie Gminy Morzeszczyn nie funkcjonuje sieć ciepłownicza, w planie wśród działań inwestycyjnych, nie wskazano działań/zadań z zakresu dystrybucji ciepła, gdyż byłoby to niezasadne. Ponadto obecnie na terenie Gminy nie funkcjonuje żaden zakład/installacja do produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodu. Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji emisji CO₂ (BEI) dla Gminy Morzeszczyn w 2016 r. oraz danych pozyskanych z Urzędu Gminy zaplanowano działania/zadania dotyczące wykorzystania odnawialnych źródeł energii przez poszczególne budynki/urządzenie na terenie Gminy, które zamieszczono w tabeli powyżej.

Wśród zadań planowanych do realizacji w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na szczególną uwagę zasługują działania podejmowane przez indywidualnych mieszkańców Gminy. Działania te obejmują termomodernizację budynków mieszkalnych oraz instalację odnawialnych źródeł energii.

Gmina Morzeszczyn oprócz działań o charakterze inwestycyjnym będzie prowadziła także działania nieinwestycyjne związane zwłaszcza z podnoszeniem poziomu świadomości interesariuszy w zakresie ograniczania niskiej emisji.

W tabeli 32 zaproponowano działania o charakterze nieinwestycyjnym.

Tabela 32. Działania nieinwestycyjne

Sektor	Działania	Odpowiedzialny wydział, osoba lub firma (w przypadku zaangażowania osób trzecich)	Wdrożenie [termin rozpoczęcia i zakończenia]	Szacowane koszty [zł]	Wskaźniki	Proponowane źródło finansowania
Budynki	Edukacja lokalnej społeczności z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Właściwe komórki organizacyjne Urzędu Gminy	2016-2020	bd.	Liczba przeprowadzonych szkoleń - 1	Budżet Gminy, WFOŚiGW, RPO, inne
	Prowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków	Właściwe komórki organizacyjne Urzędu Gminy	2016-2020	bd.	Liczba przeprowadzonych kampanii - 1	Budżet Gminy, WFOŚiGW, RPO, inne
	Prowadzenie kampanii informacyjnej w zakresie budowy energooszczędnych domów z zastosowaniem OZE	Właściwe komórki organizacyjne Urzędu Gminy	2016-2020	bd.	Liczba przeprowadzonych kampanii - 1	Budżet Gminy, WFOŚiGW, RPO, inne
	Promowanie działań energooszczędnych	Właściwe komórki organizacyjne Urzędu Gminy	2016-2020	bd.	Liczba przeprowadzonych kampanii - 1	Budżet Gminy, WFOŚiGW, RPO, inne
Transport	Promowanie atrakcyjności transportu publicznego, pieszego i rowerowego	Właściwe komórki organizacyjne Urzędu Gminy	2016-2020	bd.	Liczba przeprowadzonych kampanii - 1	Budżet Gminy
Przemysł	Edukacja podmiotów działających w sektorze przemysłu z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Właściwe komórki organizacyjne Urzędu Gminy	2016-2020	bd.	Liczba przeprowadzonych szkoleń - 1	WFOŚiGW, RPO, inne

Źródło: Opracowanie własne

W ramach zadań nieinwestycyjnych Gmina Morzeszczyn wprowadza tzw. zielone zamówienia do procedur przetargowych, tj. podejmuje i nadal planuje realizować zadania w zakresie organizacji wspólnych przetargów na zakup energii elektrycznej dla Gminy Morzeszczyn, Skórcz i Gniew.

Kluczowe znaczenie z punktu widzenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej mają działania, przyczyniające się do zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii. Należy do nich zaliczyć m.in. współpracę z mieszkańcami i zainteresowanymi stronami, działania edukacyjne, czy też promowanie gospodarki niskoemisyjnej. Zgodnie z powyższą tabelą, w odniesieniu do poszczególnych Interesariuszy, Gmina Morzeszczyn planuje edukację lokalnej społeczności z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii.

Interesariuszami wyżej wskazanych zadań będą przede wszystkim:

- Mieszkańcy Gminy;
- Urząd Gminy Morzeszczyn;
- Pracownicy sektora publicznego;
- Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie Gminy;
- Firmy zewnętrzne.

Działania w tym zakresie powinny uwzględniać informacje dotyczące oszczędnego gospodarowania energią, wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych, ograniczania emisji, zmian przyzwyczajęń związanych z nadmiernym zużyciem energii.

Forma działań w tym zakresie może być dowolna (akcja informacyjna, konkursy, plebiscyty). Istotne jest jak najintensywniejsze zaangażowanie lokalnej społeczności, w tym dzieci i młodzieży. Planowane działania w tym zakresie to m.in.:

- udostępnianie materiałów informacyjnych na stronie Urzędu Gminy;
- szkolenia dla mieszkańców, przeprowadzenie spotkań edukacyjnych, wizyt studyjnych (np. na osiedlu domów energooszczędnych), zaprezentowanie funkcjonowania OZE i korzyści płynących z jego wdrożenia;
- kampanie w lokalnej prasie informujące o możliwych działaniach związanych z efektywnością energetyczną, OZE, zrównoważonym transportem, organizowanie konkursów i plebiscytów – dla mieszkańców, dzieci, młodzieży;
- przygotowanie ulotek informacyjnych, broszur i innych publikacji promujących zrównoważone użytkowanie energii, ochronę klimatu;
- organizacja kampanii edukacyjnych we współpracy z lokalnymi i międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi;
- festyny i inne wydarzenia edukujące i promujące efektywność energetyczną, OZE i zrównoważony transport na obszarze Gminy;

- zachęcenia mieszkańców do inwestycji w domy energooszczędne poprzez organizację szkoleń ze specjalistami, organizację wizyt studyjnych w wybudowanych obiektach, rozbudowa bazy dydaktycznej, która umożliwi przeprowadzenie właściwej edukacji z zakresu efektywności energetycznej, OZE i zrównoważonego transportu;
- broszury informacyjne;
- plakaty;
- informacje w prasie lokalnej;
- informacje w lokalnej telewizji.

Powiązanie rekomendowanych działań/zadań z bazową inwentaryzacji emisji CO₂ (BEI) polega na:

- 1) Oszacowaniu poziomu redukcji zużycia energii finalnej, wzrostu udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz poziomu redukcji emisji CO₂ w wyniku realizacji poszczególnych działań/zadań, w stosunku do wyników bazowej inwentaryzacji emisji CO₂ (BEI);
- 2) Zarekomendowaniu poszczególnych działań/zadań na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji emisji CO₂ (BEI) dla Gminy Morzeszczyn w 2016 r. oraz danych Gminy (WPF) – poszczególne działania/zadania zarekomendowano na podstawie danych z ankiet dot. planowanych inwestycji w zakresie ograniczenia niskiej emisji (np. planowanych prac termomodernizacyjnych, planowanych inwestycji dot. zastosowania odnawialnych źródeł energii, modernizacji oświetlenia publicznego) udostępnionych przez poszczególnych właścicieli/zarządców nieruchomości/urządzeń/infrastruktury biorących udział w ankietyzacji oraz na podstawie danych Gminy.

4.3. Wskaźniki monitorowania

Jako główne wskaźniki ilościowe decydujące o osiągniętych rezultatach proponuje się przyjęcie następujących wskaźników:

- wskaźnik redukcji emisji CO₂ do roku 2020 w stosunku do przyjętego roku bazowego;
- wskaźnik redukcji zużycia energii finalnej do roku 2020 w stosunku do przyjętego roku bazowego;
- wskaźnik udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w roku 2020 w całkowitym bilansie energii finalnej.

Wskaźniki te są zgodne z zasadami monitorowania postępów w realizacji celów unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego (cele 3x20%).

W poniższej tabeli przedstawiono główne wskaźniki ilościowe decydujące o osiągniętych rezultatach działań i zadań przyjętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej.

Tabela 33. Mierniki monitorowania działań inwestycyjnych przewidzianych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej

Obszar / sektor	Działania/zadania	Wskaźniki produktu osiągnięte w wyniku realizacji poszczególnych działań/zadań
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	Termomodernizacja oczyszczalni ścieków Morzeszczyn w ramach projektu Modernizacja oczyszczalni ścieków we wsi Morzeszczyn - Poprawa stanu gospodarki wodno - ściekowej gminy	Liczba budynków użyteczności publicznej objętych projektem [szt.] -1
Budynki mieszkalne	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych objęta projektem [szt.]
Budynki mieszkalne	Instalacja OZE na budynkach mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych, na których zainstalowano odnawialne źródła energii [szt.]

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34. Mierniki monitorowania zadań nie inwestycyjnych przewidzianych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej

Obszar / sektor	Działania/zadania	Wskaźniki produktu osiągnięte w wyniku realizacji poszczególnych działań/zadań
Budynki	Edukacja lokalnej społeczności z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Liczba przeprowadzonych szkoleń - 1
	Prowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków	Liczba przeprowadzonych kampanii - 1
	Prowadzenie kampanii informacyjnej w zakresie budowy energooszczędnych domów z zastosowaniem OZE	Liczba przeprowadzonych kampanii - 1
	Promowanie działań energooszczędnych	Liczba przeprowadzonych kampanii - 1
Transport	Promowanie atrakcyjności transportu publicznego, pieszego i rowerowego	Liczba przeprowadzonych kampanii - 1
Przemysł	Edukacja podmiotów działających w sektorze przemysłu z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Liczba przeprowadzonych szkoleń - 1

Źródło: Opracowanie własne

Wskazane w powyższej tabeli główne wskaźniki ilościowe monitorowania osiągniętych rezultatów działań i zadań przyjętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej, powinny być monitorowane przez Gminę co dwa lata począwszy od roku 2018.

Kolejne lata pomiaru głównych wskaźników ilościowych monitorowania osiągniętych rezultatów działań i zadań przyjętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej:

- rok 2018;
- rok 2020.

W związku z obowiązywaniem Planu do 2021 planowany jest również monitoring rezultatów działań na koniec 2021 roku.

W celu możliwości pomiaru zaprezentowanych wskaźników wymagane jest zebranie danych od różnych podmiotów. Dane powinny być zbierane z częstotliwością, która pozwoli na określenie stanu faktycznego na dzień 31 grudnia danego roku oceny. Zadania w zakresie monitoringu i oceny efektywności podejmowanych działań będą prowadzili pracownicy zatrudnieni w strukturze Urzędu Gminy Morzeszczyn we współpracy z podmiotami, od których będą pozyskiwane dane do analizy. Na podstawie uzyskanych informacji zostanie sporządzony Raport wdrożeniowy, informujący o stanie wdrażania Planu.

Poniżej przedstawiono porównanie wyników inwentaryzacji dla roku bazowego BEI (2010) i roku kontrolnego MEI (2014), a także wyniki prognozy BAU w połączeniu z rezultatami jakie Gmina Morzeszczyn planuje osiągnąć zgodnie z zaplanowanymi działaniami do roku 2020. Niniejsze dane liczbowe zestawiono z rezultatami jakie należy osiągnąć zgodnie z założonymi celami tj.:

1. Cel redukcji emisji CO₂ w stosunku do roku bazowego o 10%
2. Cel redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do prognozy BAU o 15%
3. Cel zwiększenia udziału OZE w ogólnym zużyciu energii finalnej do 20%

Tabela 35. Zestawienie wyników BEI, MEI, prognozy na 2020 rok oraz rezultatów jakie należy osiągnąć, aby osiągnąć założone cele

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	BEI	MEI	BAU + plan z PGN	Rezultaty jakie należy osiągnąć zgodnie z założonymi celami	
		2010	2014	2020	2020	
Wartość emisji CO ₂	Mg/rok	17 571,75	16 669,69	15 497,76	Emisja jaka powinna wynikać z zakładanego przez gminę celu	15 814,58
Wartość zużycia energii finalnej	MWh/rok	67 379,36	59 218,25	50 767,81	Energia finalna wynikająca z celu	53 168,85

Produkcja OZE	MWh/rok	26 138,84	21 131,76	23 708,04	Produkcja OZE wynikająca z celu	12 510,32

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z powyższym zestawieniem, prognoza BAU w połączeniu z zadaniami zaplanowanymi przez Gminę Morzeszczyn do 2020 roku pozwoli na realizację celów przyjętych w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

5. Spis tabel

Tabela 1. Wyniki inwentaryzacji oraz prognozy BAU.....	6
Tabela 2. Schemat prezentujący cele strategiczne i szczegółowe ujęte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn.....	9
Tabela 3. Liczba ludności na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014	27
Tabela 4. Poziom przyrostu naturalnego na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014	28
Tabela 5. Migracje na pobyt stały w Gminie Morzeszczyn w latach 2010-2014.....	29
Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014	30
Tabela 7. Wskaźniki dotyczące zasobu mieszkaniowego w latach 2010-2014.....	30
Tabela 8. Odsetek ogółu mieszkań wyposażonych w instalację na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014	31
Tabela 9. Zestawienie liczby mieszkańców na terenie poszczególnych sołectw Gminy Morzeszczyn na dzień 31.12.2015r.	32
Tabela 10. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2010-2014	32
Tabela 11. Wykaz obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Morzeszczyn ..	34
Tabela 12. Charakterystyka sieci elektroenergetycznej i oświetlenia na terenie Gminy Morzeszczyn	37
Tabela 13. Analiza SWOT Gminy Morzeszczyn	46
Tabela 14. Wyniki inwentaryzacji emisji za rok 2010 – bazowa inwentaryzacja emisji (BEI) – końcowe zużycie energii	60
Tabela 15. Wyniki inwentaryzacji emisji za rok 2010 – bazowa inwentaryzacja emisji (BEI) – emisje CO ₂	61
Tabela 16. Wyniki inwentaryzacji emisji za rok 2014 – kontrolna inwentaryzacja emisji (MEI) – końcowe zużycie energii	63
Tabela 17. Wyniki inwentaryzacji emisji za rok 2014 – kontrolna inwentaryzacja emisji (MEI) – emisje CO ₂	64
Tabela 18. Podsumowanie wyników inwentaryzacji emisji na terenie Gminy Morzeszczyn za lata 2010 i 2014 – CO ₂	66
Tabela 19. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii – Budynki mieszkalne – rok 2010	69
Tabela 20. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii - Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne – rok 2010.....	71
Tabela 21. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii - Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe (niekomunalne) – rok 2010	72
Tabela 22. Zużycie paliw silnikowych na terenie Gminy Morzeszczyn przez pojazdy gminne – rok 2010	73
Tabela 23. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii - Budynki mieszkalne – rok 2014	76
Tabela 24. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii - Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne – rok 2014.....	78
Tabela 25. Wyniki inwentaryzacji zużycia energii - Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe (niekomunalne) – rok 2014	79
Tabela 26. Zużycie paliw silnikowych na terenie Gminy Morzeszczyn przez pojazdy gminne – rok 2014	80

Tabela 27. Prognoza końcowego zużycia energii na terenie Gminy Morzeszczyn w 2020 roku (BAU)	83
Tabela 28. Prognoza emisji CO ₂ na terenie Gminy Morzeszczyn w 2020 roku (BAU)....	84
Tabela 29. Wyniki inwentaryzacji oraz prognozy BAU.....	85
Tabela 30. Wyniki inwentaryzacji oraz emisji wynikającej z planu działań z PGN	86
Tabela 31. Działania/zadania inwestycyjne zaplanowane do realizacji w ramach Planu	90
Tabela 32. Działania nieinwestycyjne	94
Tabela 33. Mierniki monitorowania działań inwestycyjnych przewidzianych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej.....	97
Tabela 34. Mierniki monitorowania zadań nie inwestycyjnych przewidzianych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej.....	97
Tabela 35. Zestawienie wyników BEI, MEI, prognozy na 2020 rok oraz rezultatów jakie należy osiągnąć, aby osiągnąć założone cele.....	98

6. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Morzeszczyn na terenie województwa pomorskiego i powiatu tczewskiego.....	23
Rysunek 2. Gmina Morzeszczyn - sołectwa	24
Rysunek 3. Usłonecznienie względne na terenie Polski.....	39
Rysunek 4. Liczba godzin promieniowania słonecznego w Polsce.....	40
Rysunek 5. Energia wiatru w kWh/m ² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu.....	41
Rysunek 6. Strefy energetyczne wiatru w Polsce	42
Rysunek 7. Potencjał energii geotermalnej z uwzględnieniem okręgów i subbasenów	43
Rysunek 8. Struktura organizacyjna Urzędu Gminy w Morzeszczynie.....	48

7. Spis wykresów

Wykres 1. Prognoza liczby ludności na lata 2015-2030 dla powiatu tczewskiego	27
Wykres 2. Prognoza ludności dla Gminy Morzeszczyn na lata 2014-2030	28
Wykres 3. Podmioty w sektorze prywatnym wg sekcji PKD 2007 na terenie Gminy Morzeszczyn w 2014 roku	33
Wykres 4. Udział emisji z poszczególnych sektorów inwentaryzacji – rok bazowy	67
Wykres 5. Udział zużycia energii w poszczególnych sektorach inwentaryzacji – rok bazowy	68
Wykres 6. Udział emisji z poszczególnych sektorów inwentaryzacji – rok kontrolny ...	74
Wykres 7. Udział zużycia energii w poszczególnych sektorach inwentaryzacji – rok kontrolny.....	75
Wykres 8. Emisja CO ₂ w poszczególnych latach kontrolnych z uwzględnieniem scenariusza BAU [Mg CO ₂]	85
Wykres 9. Emisja CO ₂ w poszczególnych latach kontrolnych z uwzględnieniem scenariusza BAU i planu działań z PGN [Mg CO ₂]	86

**UCHWAŁA NR XXVII/186/2017
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

**w sprawie przystąpienia do partnerstwa w projekcie pn.: " Pomorskie urzędy przyjazne przedsiębiorcom"
przewidzianym do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Działanie 2.18
Wysokiej jakości usługi administracyjne.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446, 1579, 1948, z 2017 r. poz. 730, 935) **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala co następuje:**

§ 1. 1. Wyraża się zgodę na przystąpienie Gminy Morzeszczyn do partnerstwa powołanego zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1460) w projekcie pn.: "Pomorskie urzędy przyjazne przedsiębiorcom" o numerze WND-POWR.02.18.00-00-0036/17 przewidzianym do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne, wraz z następującymi Partnerami: STIWEK Fundacja na rzecz Społeczeństwa, Tolerancji, Integracji, Wolności, Edukacji, Kultury, Gmina Malbork, Gmina Bobowo, Gmina Kartuszy, Gmina Luzino, Gmina Potęgowo, Gmina Wicko, Gmina Żukowo.

2. Projekt dotyczy wdrażania w jednostkach samorządu terytorialnego rozwiązań poprawiających efektywność zarządzania usługami dziedzinowymi w obszarze podatków i opłat lokalnych, zarządzania nieruchomościami oraz obsługi inwestora. Projekt obejmie poprawę rozwiązań w obszarze elektronicznej obsługi procesów, automatyzacji rozliczeń oraz poprawy dostępności do informacji o sposobie załatwienia i przebiegu sprawy oraz doskonaleniu kompetencji cyfrowych kadr.

3. Liderem projektu o którym mowa w ust. 1 będzie STIWEK Fundacja na rzecz Społeczeństwa, Tolerancji, Integracji, Wolności, Edukacji, Kultury.

§ 2. 1. Finansowanie projektu, o którym mowa w § 1 nastąpi w latach 2017-2019 ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego do wysokości 84,28% wartości projektu.

2. Pozostałe 15,72% wartości projektu stanowi wkład własny uczestniczących jednostek samorządu terytorialnego i zostanie zabezpieczone w formie wymaganej przez projekt.

§ 3. Upoważnia się Wójta Gminy Morzeszczyn do zawarcia umowy partnerskiej.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Jan Olech

**UCHWAŁA NR XXVII/187/2017
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

w sprawie opinii dotyczącej przedłużenia umowy dzierżawy nieruchomości rolnej w Dzierżążnie.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2016 poz. 446 z późn. zm.) § 16 ust. 7 Statutu Gminy Morzeszczyn oraz §10 ust.1 uchwały Nr VI/38/2003 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 2 kwietnia 2003 roku w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata zmienionej Uchwałą Nr XIII/83/2004 z dnia 27 stycznia 2004 r. i Nr XVI/108/2004 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 27 sierpnia 2004 roku **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje:**

§ 1. Wyraża się pozytywną opinię w sprawie przedłużenia umowy dzierżawy nieruchomości rolnej oznaczonej jako działka nr 154 o powierzchni 0.03.12 ha stanowiącej mienie Gminy Morzeszczyn, oznaczonej KW GD1T/00030764/ położonej w Dzierżążnie na okres do dnia 30 września 2020 roku.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Jan Olech

**UCHWAŁA NR XXVII/188/2017
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 30 sierpnia 2017 r.

w sprawie powołania komisji doraźnej w sprawie ustalenia nazw nowo utworzonych ulic w Morzeszczynie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. z 2016r. poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 20 ust. 1 statutu Gminy Morzeszczyn ustanowionego Uchwałą Rady Gminy Morzeszczyn Nr V/33/2003 z dnia 27 lutego 2003 roku w sprawie Statutu Gminy Morzeszczyn (Dz.Urz. Województwa Pomorskiego Nr 109 poz. 1955) zm. uchwałą Nr XIV/89/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. (Dz. Urz. Województwa Pomorskiego poz. 460 z dnia 8 lutego 2016 r.) **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje:**

§ 1. Powołuje się Komisję doraźną Rady Gminy Morzeszczyn w składzie:

1. Czarnecka Elżbieta – przewodnicząca Komisji
2. Komosińska Urszula – członek
3. Olech Jan – członek
4. Olech Michał – członek

§ 2. Przedmiotem działania Komisji jest przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami miejscowości Morzeszczyn w sprawie ustalenia nazw ulic będących gminnymi drogami wewnętrznymi, stanowiącymi działki oznaczone numerem 221/6, 221/7, 423/2, 223, 232 oraz 265/7 w miejscowości Morzeszczyn.

§ 3. Zakończenie prac Komisji nastąpi z chwilą podjęcia przez Radę Gminy uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy i opublikowania jej w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Jan Olech